

העולם הזה

גולדה מאיר

התפסקה

גולדה נאד
שמעון פרס

*

האמת
על המשבר
שהושקת

*

מדוע היא
חזרה בה

העורך הראשי:
אורי אבנרי

ראש המערכת:
שלום כהן

עורך משנה:
דוב איתן

עורך תכנית:
אהרון צור

צלם המערכת:
אריה קרו

עורך כיתוב:
סילבי קשת

כתב בכיר:
אלי תבור

חברי המערכת:

מנשה ברדיין, שיע גלזר, יליז גליץ, רודי הורוביץ, רותי ורר, אברהם חרסון, אוסקר טאבור, אלכס מסכי, אביבה ססן, עמוס סינר, שלמה כרם.

העתון הנקרא ביותר במדינה

העולם הזה

רחוב גליקסון 8, תל אביב, 1970 26785, ת.ד. 136, מען למברק: "עולמפרס", חמוציא לאור: העולם הזה בע"מ, פוסט מסה שדה בע"מ, ת"א, טל. 62239, החפצא: דוד סופל ובניו, תל אביב, המערכת איננה אחראית לתוכן המודעות.

2.6 י"ב

השבוע השיב ביגיי רשמית על שאלתה זו, לכאורה, היינו צריכים להיות מרוצים שכתבתו הממצה זכתה לתוצאות כה מר- חיקות-לכת. אך אני אישית מצאתי את עצמי במצב הפוך, הודעת ראש-המשלה עוררה בי מורת-רוח, ואהדתי היתה נתונה דחא לרב.

ראש-המשלה לא הגיב על הפרשה כש-

הפרטים הראשונים על הריגת הנער חסן מכפר סכנין, על ידי ריית חיילי צה"ל היו מוזעזעים. כתב מיוחד מטעם המערכת יצא מיד למקום, גבה עדויות מפורטות. כשחזר למערכת, לא היה עוד ספק ביחס לעובדות. כי בין השאר צילם הכתב את נקבי הכדורים בקירות הבתים במרכז הכפר.

למחרת היום הופיע סיפור ראשון על המקרה בקול העם. מאחר שחסרו בו עובדות חשובות, לא עורר אימון רב. על המשמר, שלא רצה לפגור, פנה למשרד-הבטחון, דפיס את הגירסה (הבלתי-רשמית) של משרד זה, כאלו היה דו"ח בדוק של המערכת. גילה על המשמר: הנער נהרג באזור אימונים, או באשמתו שלו עצמו או באשמת המוכתר, שלא הזהיר כביכול את תושבי הכפר.

תיאור מסולף זה נשאר היחיד בעתונות. כל שאר העיתונים היומיים התעלמו באופן ציני מן המקרה הטראגי. משרד-הבטחון עז- מו לא פירסם שום הודעה רשמית.

זה היה המצב כשהופיעה כתבת העולם הזה (1065). הפיתוי היה רב להביע בה את זעם הכותבים ולהטיף מוסר, אך נמנענו מכך. כתבתנו את העובדות היבשות, ללא שום תוספת רעיונית משלנו. האמנו כי התיאור הפשוט הזה יזעזע את שלוחת ה- מוסדות האחר-איים.

ואנחנו, הכתבה גרמה לפעולה. השבוע קם דויד בן-גוריון בכנסת והודיע שנפתחה חקיר- רה נגד שלושה קציני צה"ל, וכי צה"ל החליט להעביר את שטחי אימוניו לגלב. ההודעה היתה מלחה פולמוס חריף בין ביגיי לבין ח"כ מקיי תופיק טובי, שטען כי המקרה הוא פרי מדיניות מחושבת, ביגיי השיב בחימה שפוכה שזוהי הסתה גזעית. אם מותר לי לבטא את דעתי, הרי שני הדוברים טעו. התופעה היא ההבה יותר עמוקה.

מקור האסון הוא שבארץ הפכה המלה "ערבי" תחליף למלה "אוייב", האנשים ה- עובדים את הגבול, או הפותחים באש על חברי-משקים, מסיבה כלשהי, אינם "ירדנים", או "סוריים", אלא "ערבים". לא פעם נותנים מדריכים בשעת אמונים את הפקודה: "הכה, ארבע מאות! על הגבעה ממול, שני ערבים! אל הערבים — חמשה כדורים — אש!" בכיתות רבות בבית הספר, הפכה המילה "ערבי" שם נרדף לשטן או לרוצח. באוריה חינוכית זו, אין האיש הפשוט יכול להבחין בין ערבי אויב וערבי ידיד, בין חייל שמעבר לגבול לבין ילד בכפר ישראלי. הדבר אינו מוכרח לגורם רק לפר- שיית כפר-קאסם. הוא מתבטא גם באי-נקיטת אמצעי-ההירות שהם גורמליים ומובנים מאל-י הם כשמודבר בישוב ערבי. מבחינה זו יש משמעות רבה לעובדה שמקרים כאלה של הריגה בטעות או מתוך רשלנות, או אי- סילוק פגמים וחומרי נפץ מסוכנים, קורים כמעט תמיד בישובים ערביים.

★ ★ ★

באותו יום עלה בכנסת ענין שני, שגם הוא החל מעל דפי העולם הזה. בכתבה הגדולה על הרב יצחק נסים, לפני כמעט שנתיים (העולם הזה 972), הוזכרה העובדה שאף לא אחד מבניו ובנותיו של הרב התגייסו לצה"ל. לא מצאנו לנכון להז- כיר שמות, אולם העובדה נקלטה, וכעבור זמן מה ביצבה מחדש בצורת שאלתה של ח"כ אהודת-העבודה, כשהחלה ממלגה זו לצאת למערכת האנטי-דתית שלה.

אורי אבנרי

מנישת קוראים

מכתב זה אולי אינו רגיל, אולם אני חושב שהגיע הזמן שמישהו יטול את ה- יוזמה לידיו ויכתוב אותו.

זהו שמונה שנים אני קורא כל גיליון של העתון. כשאני קונה אותו בקיוסק, אני מצפה ממנו לא רק לתת לי חומר-קריאה, אלא גם להביע דעות שהפכו לביטוי נאמן של השקפת-עולמי. תוך קריאת מדור ה- מכתבים, נוכחתי לדעת שאיני יחיד. חלק מן המכתבים המתפרסמים מדי פעם בעתון מעיד שנוצר בארץ ציבור של אנשים אינטל- נטיים, בעלי דעה עצמית, השותפים לכמה דעות-יסוד שאינן מקובלות על הבטאונים הרשמיים. יתכן שציבור זה מניע לאלפים ואולי לרבבות.

הייתי מודיר בקיצור דעות אלה, המשי- תקפות בעתון ובהגות הקוראים, כלהלן: (א) שאיפה לאיחוד המרחב השמי בהש- תתפות פעילה של ישראל, (ב) איחוד מחדש של ארץ-ישראל ללא מלחמה, (ג) מדיניות חוץ נייטראלית, תוך הסתייגות שווה מן האמריקאליזם האמריקאי והסובייטי, (ד) ההנדרות למשטר המפלגתי המושחת בכלל, ולטנטיות הדוקטוריות של שליטי מפא"י בכלל.

יתכן שאין זה מתפקידו של העולם הזה בתור שנה לעשות יותר מאשר להעמיד דעות אלה לעיני הציבור, תוך תיאור מאו- רעות השבוע. אך האם אנחנו צריכים להס- תפק בתפקיד האסימילי של קוראים גידול? האם לא מוטל עלינו לעשות משהו גם מצדנו כדי להפיק בציבור המסכיל דעות אלה, שהן דעותינו שלנו?

אני תמה מה דעתם של קוראים אחרים על שאלה זו, ומה מוכנים הם לעשות בנידון. לדעתי יש מקום למנישת קוראים לשם ה- לפת דעות על כך, אם ישנם התושבים כמוני, האם אפשר לבקשם לכתוב לי מכתב,

ראש-שבט גולדה והמקור

כדי שנוכל לנסות במשותף לחזון את הגל- גלים? בן-שאלו, תל אביב.

המערכת תעביר ברצון את המכתבים שית- קבלו לקורא בן-שאלו, ששמו המלא וכתובתו שמורים במערכת.

עזרה לאג'יריה

במכתבו לקורא אמר עורך העולם הזה (1065), שאילו היה אחראי בממשלת ישראל לענייני המרחב, היה מניס את מלוא מש- קלה של המדינה לעזרת חזית-הישרדות ה- אלג'יריות. היה יוזם פעולה ציבורית בינ- ראל למשלוח סעד רפואי לכפר הסוניס- י-התופעל, והיה הופך את שגריר ישראל בא"ם לאחד הדוברים הראשיים למען אל- ג'יריה.

כמו העורך, הנני מלא סלידה מקול ישראל, המציג את מורדיו אלג'יריה כטרוריסטים ומתייצב לירות התעמולה של צרפת. מכונני מדיניות זו מוכרים את כבודם בעתיד תמורת נזיד-רשמים אקסואלי. אך גם הצעת העורך, שהמדינה תפנה ב-140 מליון מוג- ומת המדינה חייבת להיות ניטראלית בי- שסכור זה.

אך כדי לזווג פעולה ציבורית בישראל אין צורך להיות שר בממשלה. ראוי ש- העולם הזה יעלה תרומת קוראי בתרופות לכפר המופצץ בסונים.

מצרפת המחאה על כך חמש י"י לקרן העזרה. "אליק", חיפה.

העולם הזה ישלח את כל התרומות ש- תתקבלנה, בצורת תרופות ישראליות, לכפר המופצץ.

אבקשם לתת לי לענות על מכתבו של הקורא איתן רם (העולם הזה 1065) האומר שבמקרה של נצחון הערבים על מדינת ישראל יתלו אותכם על עמודי החשמל. מכתבו, מר איתן, לא מצא חן בעיני בכלל, כי אתה חושב בערבים שהם פאשיסטים. איד אפטר תלמות אדם הפועל למען התקדמות שני הלאומים השמיים? איד תלמות בן-אדם ה- מקדיש את כוחו ואת עתונו להגן על זכויות הערבים? מי אמר דר שערביי פלסטיני לא היו רוצים לחיות עם היהודים במדינה אחת? אבל מה לעשות, החץ כבר עבר.

מיכאל נור סלמן, עבלין

אנו, ועידת תושבי כפר-ברעם החותמים מטה, מבקשים ממכם לפרסם את המכתב הבא המופנה לשלטונות הישראליים הנכבדים. נתברר לנו שקבלנו עבודה כאו לנושית-לב, ונפגשו עם חברי קואופרטיב הפים בכפר, ובאו עמם במשאומות על קניית פנים אשר ישתמשו בהם לשיכונים, שהממשלה החליטה להקים על גורני נושית-לב לטובת פליטי בר- עם.

אנו איננו מסכימים להתשובות שמציעה לנו הממשלה, לא בנושית-לב ולא בשום מקום אחר. אנו מבקשים אך ורק החזרתנו לכפרנו ברעם, מפני שאנו אזרחים שלווים ויש לנו פסק-דין לטובתנו מבית-המשפט העליון בארץ. לא נהיה מרוצים אם הממשלה תבוכו את כספיה ללא תועלת, לכן אנו מבקשים שעודנו מהיוקים בזכויותינו הטבעיות בכפרנו ברעם.

דיאן עיסה סמארה, גיאד סולמק, מארון אנטס עיסה, קוסר איברהים, שוקראל זידן, נעמה אנטס, ג'מיל מעזל, חנא יעקוב גחם, אדיב מסלה, נושית-לב.

לפני זמן קצר השינו הרדוזים מועדון לעגרות הרדוזיות, במסגרת לימוד מקצוע התפירה בכפר עוספיה. הרדוזים הדתיים התי- נגדו להקמת המועדון, התאספו ואחרי זה החליטו לחסל את המועדון, באכסם שזה נגד הפסגות הרדוזיות לבלוש שפלה, ללבוש שעון ולענול מברלים — רבבים הנראים בעיני הנער הרדוזי כאכס.

הנער הרדוזי בדלית אל-כרמל קיבל התי- למה פה-אחד נגד מניעת המועדון, היות והמדינה דמוקרטית ויש זכויות לבחורים כמו לבחורות, אותו הדבר. השייכים הרדוזים חייבים לדעת שאנו לא חיים בתקופת יתרו, ניסים נאסר אדין, דלית אל-כרמל.

מתוך הנחה שתוכן העולם הזה מוכא ל- ריתת חוגי עבר אל-נאצר, רציתי למסור לו עצה: בין הסיסמאות הפופולריות ביותר שהתנשאו בעת חנינות האיתור במצרים, היו אלו שעוררו שנאה נגד ישראל והמערב. אינני רואה כל תועלת בעידוד רשמי לסיס- מאות אלה, מאשר הסתה דעת הקהל מלי- קויים בשלטון. חוץ מזה, סיסמאות אלו לא יועילו אלא ליצירת שנאה בין העמים. אם תתגבר ותשתרש לא יוכל עבר אל-נאצר לעודר שלום עם ישראל, אפילו אם זה יהיה חיוני ביותר לערבים. רצוני שנישית מנהיגי שני הצדדים תהיה יותר רציונלית ולא סטימטנטלית.

אליאס מועמר, ירושלים

הקרקס בא

למרות שאין לבי שלם עם מה שמכנים לנו לקראת שנת העשור ועם האופן בו עשה: בין הסיסמאות הפופולריות ביותר שהתנשאו בעת חנינות האיתור במצרים, היו אלו שעוררו שנאה נגד ישראל והמערב. אינני רואה כל תועלת בעידוד רשמי לסיס- מאות אלה, מאשר הסתה דעת הקהל מלי- קויים בשלטון. חוץ מזה, סיסמאות אלו לא יועילו אלא ליצירת שנאה בין העמים. אם תתגבר ותשתרש לא יוכל עבר אל-נאצר לעודר שלום עם ישראל, אפילו אם זה יהיה חיוני ביותר לערבים. רצוני שנישית מנהיגי שני הצדדים תהיה יותר רציונלית ולא סטימטנטלית.

אני בין אלה שקיבלו טופס המשיאל על עשרת המאורעות החשובים ביותר בעשרת שנות המדינה. בחרתי לציון עשרה מאורעות שלא נכללו כלל בשאלון ושלא יהיו כל כך לרוח האמריקנים, אני בטוח שאזרחים רבים עשו כמותי. עשיתי רק נשאר לחכות ולראות אם ועדת העשור תפרסם את דעתו.

א.א., תל אביב

שיזוף מדיני

אפשר להבין את הענין המיוחד שרוששת שרת-החזין הנכבדה שלנו לרכישת ליבם של בני אפריקה השחורה לטובת הענין הישי- ראל, אולם בשום אופן אין להסכים ששרת חזין של מדינה תנהג בקלות ראש כזאת ותתחפש לכוישית (העולם הזה 1060). אפילו אם הימים ימי פורים המה...

אריאלה נבון, תל אביב

ראש שבט גולדה מאיר, כפי שחיא מופיעה בעתונכם, היא מאוד סימפטית. אבל איד הצליחה להשתוף כל כך מה?

הלל לוי, תל אביב

תהליך ההשתזפות וההפיכה לראש שבט זורר על-ידי צלם העולם הזה, בשני שבטים (ראה תמונות).

מקומו של פסיק

אומר גלזר כי אני מולר מכל גינוני הסגנון של העולם הזה, והם מעבירים את הנאת הקריאה, אם אתם מתנגדים להשפעה לעזות מרוע זה אינכם משמיטים את ה"א הידיעה באופן שיטתי" (שחקנית בדרו, מ' שורר אלחרמט" וכו'). באנגלית נעשה הדבר כדי לקצץ מלה שלומית, אולי בעברית אין זה חוסר אלא אות אחת ומרבה כנור.

הוא תרין בהשפעת הווי, שבמקומה אתם כותבים את הפסיק, והווי שוב תרגום מאנגלית, ששם החסכון הוא במלה שלומית ואילו בעברית אין שום חסכון: הפסיק תופס מקום ברוך כמו הווי ואין הוא בא אלא להרדיו את הקורא. אם מרבדים אנו על השתלכות מברכה, מדוע לא נלמד מהערבים שאינם משינים את לשונם?

ע. ברנר, תל אביב

דווקא יש לו

שמחתי לראות את תנובתה העירנית של בת עיירי צפורה אפלבונים (העולם הזה 1060), בקשר להתעניינותו בצנזורת ולקנין יונובויג'י. גירסתה שאני נכר חסר חוש רומנטי תלסוטי, אין לה כל אחיזה בי- מציאות. הייתי מעוניין לדעת אם ולקנין היא קרובתו של סוחר הגרונטאות יונאנוו בייצ'י, שעומדים לגרשו מתאחר ו- רציתי לדעת אם יגרשו גם אותה במקרה שהיא קרובתו. כדי להוכיח לצפורה שאני באמת בעל חוש רומנטי מפותח, אני מוכן להפגש עמה פנים אל פנים.

מאיר צ., חדרה

בבית התלוי

כלכלתה הוא זרם הדולארים של התורמים היהודיים בחוץ-לארץ, בתוספת זרם השיי לומים והמענקים. כל הכסף הזה נאגר בקופת ממשלת-ישראל, ומשם הוא מוזרם הלאה, לפי ראות עיניה של צמרת המשטר.

צמרת זו יכולה להרעיק, פשוטו כמשמעו, כל ענף, כל מפעל וכל אדם יחיד. בחיים חמשקיים אין כמעט מפרנס היכול להרשות לעצמו, מו, "לצפצף על הממשלה", כחברו באמריקה או באנגליה. להיפך, חי ממשלה יכולה לצפצף עליו. והיא עושה זאת בהנאה.

אמנם, לא חסרים בארץ מסים. החל במס ההכנסה העושק, וכלה בקנסות-היתריציאה וקנסות-שבועון-הרדיו, משלם האזרח ומשלם. אולם צמרת המדינה אינה תלויה במסים אלה. היא תלויה בורם הכסף מן החוץ, אשר לאורח הישראלי אין שום שליטה עליו.

מכאן ששום מרי אזרחי בישראל אינו יכול להתכסס על הסיפמה "אין מיסוי ללא ייצוג". מכאן גם שלא תיתכן דמוקרטיה אמיתית במדינת-שנור. החוצפה התהומית של הצמרת אינה פרי גבורה אישית. היא פשוט מבטאת את יחסיה הכוחות האמיתיים במדינה, בה אין הצמרת תלויה באזרח.

★ ★ ★

אם אין בארץ דמוקרטיה מן הסוג המערבי, מה יש בהו מי שולט, בעצם, בישראל?

לאור הדיונים על מס הנסיעות ודו-שבועון הרדיו, אפשר לענות על שאלה זו באופן מעשי. ברנע הנוכחי בנוי השלטון על מוניה של סידורת, הקיימים זה בצד זה. זוהי פד רציה של מנגנוני-מפלגות, הקיימת בצד הדיקטטורה המוגבלת של דויד בן-גוריון.

לשתי התופעות יש שורש אחד. מנגנוני-המפלגות אינם תלויים בי חבריהם מפלגה בארץ, כי אין הם מתקיימים על מסיח-הבר. הם מחלי קים ביניהם, לפי מפתח מסוים, את כספי התרומות הנאספים בי חוץ-לארץ. ואילו הדיקטטורה של בן-גוריון אינה תלויה ברצונו חי חופשי של האזרח, כי היא שולטת על זרם החוץ חזר שהאזרח אקוק לו לפרנסתו.

לכן יכולים חברי-הכנסת — שאינם אלא ראשי מנגנוני המפלגות — שבחרו את עצמם בעזרת הכסף של המנגנון — לטיל בעולם, ולהטיל באותה שעה מס על נסיעות הנוולת. לכן יכול דויד בן-גוריון לקחת שתי לירות מן האזרח, כדי לממן חוברת שתביא את דבר דויד בן-גוריון לאותו אורח. הם בטוחים מראש שלא יהיה מרי אזרחי, ולא שביתת מסים.

המהפכה הצרפתית פרצה בגלל מס על המלח. המהפכה האמריקאית הגיעה לנקודת הווינק ב"מסיבת-התה של בוסטון", בה זרק התה לתוך הים כמחאה על המס שחשול עליו. המהפכה גאנוי הכריז על מרי אזרחי אדיר ויצא בראש גאמניו ליצר מלח, כמחאה על מסיבת-הממשלה.

אולם בישראל לא יזרקו מקלטיי הרדיו מן החלונות, כמחאה על שבועון-החוצפה. איש לא יארגן עצומה המונית שתדרוש שחבררי הכנסת ישלמו להבא בעצמם בעד טיוליהם, כדי לחזק את בית התלוי. הסתגם על בית התלוי.

במדינת-שנור הכל אפשרי. ומי שהדבר אינו מוצא חן בעיניו, מוטב שיקדיש את תשומת-לבו לשורש הרעה.

לשלשל את ידה לתוך כיסו של האזרח, בתקופת האינדוס המזויף והמשכורת הי מצטמקת, ולהוציא משם כל סכום הנראה לה? כיצד נסבל הדבר, מבלי שיהיה אפילו צורך במחנות-ריכוז ובמרת-פריגסטאפו?

שני המקרים שציטטנו אינם אלא סיפוט מן הים הגדול. הם בולטים, מפני שיש בהם שתי תכונות גלויות לעין: הם משוללים כל נסיון של ביסוס מוסרי, והם מנוגדים לרצונו של הרוב המוחלט של העם. אולם במידה פחות גלויה אופייני הדבר גם לעשרות מעשים אחרים של הכנסת.

כיצד, אם כן, אפשרי הדבר כאן, בעוד שארצות-אחר אף לחלום על כך בארצות-הברית או בבריטניה?

לצורך זה יש לקחת בחשבון כיצד צמחה הדמוקרטיה המערבית. רגילים לראות את שלבי צמיחתה במאגנה קארטה (1215), בי תחילת חזקיות (1689), במהפכה האמריקאית ובמהפכה הצרפתית. כל ארבעת השלבים נג רמו במידה רבה בגלל השלטת מסים, אשר העם חשבו לבחלי-צדקים ולבחלי-מוסריים.

אחד הרעיונות היסודיים של הדמוקרטיה המערבית נוסח על-ידי הפטריוט האמריקאי ג'יימס אויסט, ערב המהפכה האמריקאית, כי טענתו נגד המכס שהוטל על-ידי המלך הבריטי. "השלטת מסים ללא ייצוג — זוהי עריצות", קרא. קריאתו הפכה לזעקת-קרב.

המלכים היו זקוקים לכסף כדי לנהל מל-חמות ולממן את המשטר שלהם. את הכסף יכלו לקבל רק מידי האזרחים, בצורת מסים.

כל הכסף בא מלמטה. העם העובד מימן את הממשלה. אולם האזרחים תבעו לעצמם את הזכות להיות מיוצגים במוסד שהחליט על הוצאת הכסף. "אין מיסוי ללא ייצוג" היתה אפוא סיסמת-יסוד טבעית של הדמוקרטיה המערבית. מאז ועד היום.

★ ★ ★

רוע המזל, חסרים בארץ תנאי-חיסוד לדמוקרטיה כזאת. לא העם העובד הוא המממן את הממשלה. המצב כמעט הפוך: הממשלה מממנת את העם העובד. זוהי מדינת-שנור. הדלק המתניע את גלגלי

שרות-השידור של משרד ראש-הממשלה מנהל תחנה אשר כל עיירה אמריקאית קטנה היתה מתביישת בה, ובצדק. אין זו אפילו תעמולה טובה לדויד בן-גוריון. זהו האפס המשודר.

לפני שש שנים נתן שרות זה זכויון להוצאה פרטית להוציא שבועון, בדיוק לפי המתכונת המוצעת עתה. בכל הארץ לא נמצאו אפילו 3000 איש שרצו לקנות שבועון זה בקיוסקים. עתה מחייב משרד ראש-הממ של כל בעל-מקלט לשלם 2 ל"י עבור הדויד שבועון שאיש אינו מעוניין בו. מכיון שי התקציב הסמיו יהיה גדול יותר, יוסיף משלם המסים עוד כמה לירות טובות מן הצורך הנקוב של משכורתו. לאפס המשודר יתחסף האפס המודפס.

חצפא, חצפא, חוצפה, נ, עזות פנים. עזות מצח — כך מגדיר יהודה גור את המלח. וכדוגמה הוא מוסיף: "חוצפא אפילו כלפי שמיא מהני" — החוצפה מועילה אפילו נגד השמיים. החצוף מצליח.

אפילו גור לא היה יכול למצוא דוגמה טובה יותר להצלחת החוצר פה מאשר המעשה שנעשה השבוע בכנסת השלישית, כאשר החליטה לחטיל מס כבר נוסף על הנסיעות לחוץ-לארץ. מס שני וטל על היי-תריציאה עצמם.

לא נדבר כאן על עצם המסים האלה. או למדינה הנאלצת בכלל לחייב את אזרחיה לקבל היתריציאה לצורך נסיעה לחוץ-לארץ. וכפליים או למדינה המטילה מס על היתר זה, מחשש פן ירבו הקופצים. בגן-עדן אין צורך בהיתריציאה. להיפך, היה צורך לגרש את אדם וחתה בכוח. היתריציאה אופייני יותר לבית-סוהר.

אותנו מעניין ברנע זה צד אחר של הענין. מי ומי היו המחליטים? מי ומי היו הסוענים שהמס על הנסיעות דרוש כדי להקים בתים לעולים מסכנים? מי ומי היו המתלוננים שבולמוס הנסיעות לחוץ-לארץ הפך למגיפה הממאירה?

הכנסת הזאת היא מועדון של מטיילים. מלבד חדיילות של "אלי-על", אין בארץ עוד חבורה כלי-מקופפת.

חבריה-הכנסת המשוטט הוא כמעט סמל לאומי. ח"כ שלא נסע פעמיים-שלוש בשנה אל מעבר לים, משמע שהוא חולה או לא יוצאת. חבריו בנושאות הכנסת דואגים לצרפו לביקור-גומלין בפרלמנט של אורוגוואי או של שבדיה. חבריו במגבית חיהודית ה מאוזזת דואגים להזמין לבוסטון ולסיני סינאטי, כדי לנאום על גבורת חילי צה"ל. חבריו במרכז המפלגה שולחים אותו ליוה נסבורג ולסידני, כדי לארגן את המגבית המפלגתית שם. וכל זה מבלי להזכיר את החובה המפורכת לייצג את העם באסיפת הקונגרס היהודי בלונדון, בוועדה לחיאום סוציאליסטי באיסלנד, באזכרת השואה בחר-שה ובועידה הכללית באיים הקאנאריים.

הח"כ המעופף אינו אלא בן-אדם. בעוברו בפאריס, הוא מבקר בלונדון או בלידו. בהר דמנו לארצות-הברית הוא נח בפלורידה ובלאס-אנגס. אין לחסום את השור בדיוש, ולא את צפור-הנפש במעופה.

כל זה נעשה, כמובן, על חשבון הציבור.

נניח שזח בסדר. אבל מנין לוקי חים דווקא חברי-כנסת נכמדים אלה את החוצפה התהומית, את עזות-המצח האגדתית, לחטיל קנס על הנסיעות של כל שאר אזרחי המדינה — אותם המשלמים בעצמם בעד נסיעותיהם ותענוגותיהם של ח"כים?

אילו אסר גירון קיסר על נתיניו לשחק באש, או אילו חוקקה מארי אנטואנט חוק להגנה על המוסר, לא יכלה עזות-המצח להיות רבה יותר.

כבית התלוי אין מוזכרים את חבלו. בבנין הכנסת מוטב היה שלא להזכיר את בולמוס הנסיעות לחוץ-לארץ. ולו גם רק משום חי-טעם הטוב.

★ ★ ★

דוגמה מוצלחת לא פחות של חוצפה טהורה נתנה הכנסת בדיון על דו-שבועון-הרדיו. יתכן כי המלה חוצפה שוב אינה מתאימה. כי כאן כבר עברה החוצפה את גבול הציניות.

קנס-הנסיעות מחייב את האזרח לשלם הרבה תמורת דבר שהוא משתוקק לו. קנס-כטאון-הרדיו מחי ייב אותו לשלם תמורת דבר שאין הוא רוצח לנגוע בו אף בקלשון.

★ ★ ★

מדוע מצליחה חוצפה זו? מדוע דברים, שלא יתוארו בשום ארץ תרבותית אחרת, נראים טבעיים בישראל? כיצד יכולה הממשלה

● **לא יחול שיפור ביחסי ישראל-בריית-המועצות.** השמועות המרובות, כי היחסים ישתנו לטובה, אינן מבוססות על תמורות כלשהן במדיניות הסובייטית או הישראלית. מטרתן היחידה: להניע את האמריקאים לסיום חיובי של המשא ומתן על המילונה לישראל.

● **לעומת זאת עשוי לבוא הסכם ביננושי,** לפיו תהינה המע" צמות הגדולות מוכנות להצהיר על ערובה לשלום ישראל, בתנאי שזו תסתפק בגבולות החלוקה של 1947.

● **צפויות תקלות לשיט במפרץ אילת.** המלך סעוד יחדש את תביעתו לצמצם את השיט הישראלי במפרץ עד למינימום, והוא לוחץ על אמריקה שתאסור מעבר אניות אמריקאיות לאילת.

● **הזחלה בריטית-אמריקאית תימסר לישראל, שלא לפגוע בירדן.** לעומת זאת תינתן הבטחה אמריקאית בלתי-רשמית כי צבא עיראקי לא יחצה את הירדן, ולא יתחם בגדה המערבית.

● **ראש הממשלה יצהיר כי מדיניות-החוץ הישראלית אינה מתבססת על הסכמים עם מדינות אסיה, אלא על בריתות עם עמים מערב-אירופיים ויפ-תיכוניים.** בהצהרה זו יבקש ביגין להכין את הקרקע לצירוף ישראל לברית יפ-תיכונית של המערב, אם תוקם חברת המועצת על-ידי צרפת.

● **יתכן כי אניות „הכוכב השחור“, המשותפות לישראל וגאנה, לא יוכלו להבא לעבור ללא הפרעה בסואץ.** למרות הידיעות כי מצרים לא תפריע למעבר אניות אלה, קיימים סימנים כי הידוק ההרס הערבי יפגע גם בשיט זה.

● **מרים בקרפות תתמנה לי שופטת מחוזית.** אחרי שסגנית פרק' לים המדינה ייצגה בחריפות מיוחדת את קו השלטון במשפטי מנסק וחרות, זכתה לרוב בוועדה למינוי שופטים.

● **כל חמורים המגלים פער לות מסביב לרשימת חמורים הדמוקראטית לבחירות לוועידת חמורים, צפויים לפיטורים.** על פי הוראה מגבוה, קיים עיקוב אחר סורים אלה, בגלל קירבת רשימתם למפ' לנה הקומוניסטית.

● **הממשלה עשויה להפסיק את תמיכתה בזרם החינוך העצמאי של אגודת ישראל.** עד עתה שילמה הממשלה קרוב ל-80% מהוצאות החזקת רשת חינוך זו, לאחר שאגודת ישראל סירבה להצטרף לחינוך הממלכתי.

● **אתה תהיה חייב להשתייך לקופת-החולים.** חוק חדש לביטוח רפואי יוגש לכנסת בסוף השנה, יהפוך לאחד מסלעי-המחלוקת העיקריים לקראת הבחירות הבאות. חוק זה יצמיד כל אזרח לקופת-חולים לפי בחירתו, יגרס למעשה לחלוקת כל ענייני הרפואה וה' רוקחות בארץ לפי מפתח מפלגתי. הרופא הפרטי והרוקח הפרטי יתפכו בחכרה לשכירים.

● **בקרב תוכל לדרוש פיצויי פיטורים בתוקף החוק.** הסעיבד יחייב חייב לשלם אותם תוך 30 יום, בנסיבות שייקבעו על-ידי חוק מפורט, שיבוא במקום הנהגת הכללי הקיים. הדבר יחייב מכה קשה במיוחד למפעלים שלא הקימו קרנות-פיצויים.

● **המשכיר המרכזי יחדור לשוק התרופות.** להבא ייבא ויטחור המשכיר גם בתרופות אלה, אחרי שבעבר עסק רק בתרופות לחיות.

● **התעשיינים יביימו פיטורים נרחבים כתגובה על היסל-החובה שהוטלו עליהם.** בכמה ענפים חוסס לפטר מאות פועלים באופן הפגנתי, כדי לשכנע את הממשלה שאין התעשייה יכולה לעמוד בתשלומים.

● **האוצר לא יתן חקלות נוספות במסיה-הכנסה למשקיעיהן זרים.** תחת זאת יפצה אותם במתן רשות לחוציא מן הארץ סכומים גדולים יותר במסעבי-חוצין.

● **מגבית ההסתדרות הנפרדת תגדל בעונה הבאה ל-5 מיליון דולר,** כפליים יותר מאשר עד כה.

● **לא יעלו מחירי חקפה, התה, הקרדרה והאורז בשוק האסור.** השלטונות החליטו להימנע מלהסיל עליהם היטלים, מאחר שהקניית הצטמצמו ממילא עקב ירידת כוח-הקנייה.

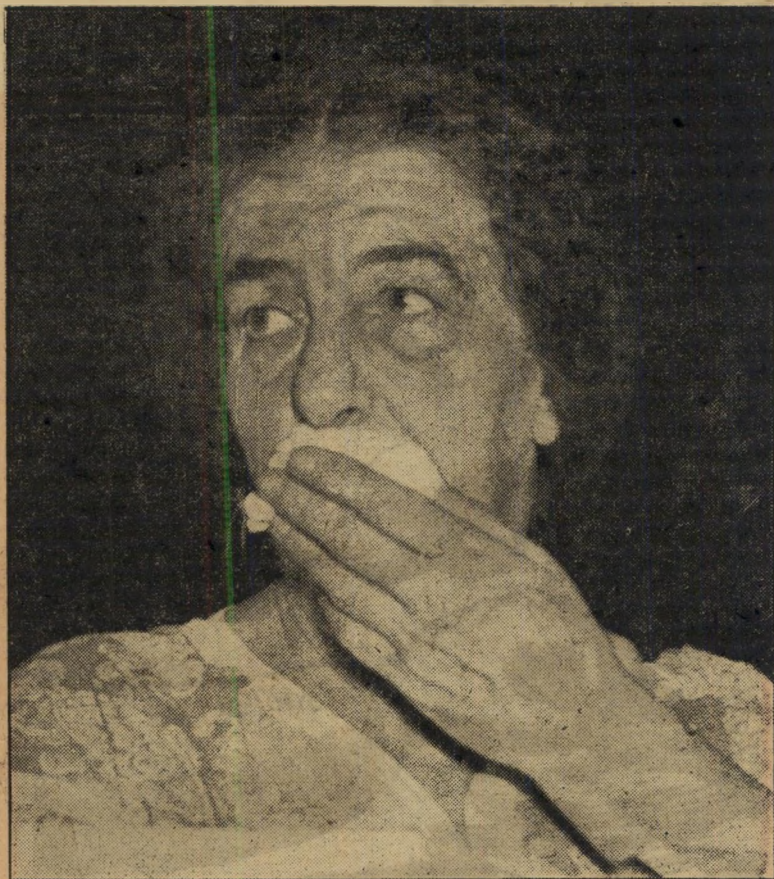
● **תקציב ההוצאות במטבע חוץ יגיע בשנה הבאה ל-620 מיליון דולר,** 40 מיליון דולר יותר מאשר בשנה הקודמת. לא ברור עדיין מנין יבוא המטבע.

העם פירפורי פורים

פורים אינו חג, וקדחת אינה מחלה (פתגם יהודי עממי)

שנת-העשור היא שנת השמחה הממלכתית — שמחה מאורגנת, מתוכננת, מחושבת ל- פרטי-הפרטים לפי מיטב המסורת של מיבצע צבאי, המחולקת להמונים במנות קצובות. זוהי שמחה שלא תשאיר שום דבר למקרה העיזור, ליוזמה החופשית או לשגעון הפרט. השבוע זכתה ישראל למפרעה על-חשבון שמחה מאורגנת זו, אם מעידה מנה ראשונה זו על טיב הסעודה כולה, יהיה זה עגום מאד. כי פורים תשי"ז היה כשלון חרוץ — מאורע בו ישבו ההמונים וחיוכו לשוא ש- השמחה תוגש להם על צלחת.

מסמר חלוד. עוד בשנה שעברה היה פורים מאורע בחי רבים. נשפים גדולים נערכו במאות מקומות, משכו אליהם רבבות וגוות בתחפושות ססגוניות. השנה היה פורים יום ללא שמחה. הוא הצטמצם בכמה נשפים פרטיים סגורים, שרק מעטים מכין מש-

מתפטר-לשעבר גולדה מאיר
ס.א.ס. מאפריקה

תתפיהם טרחו להתפשט. (ראה להלן) מאות אלפים הצטופפו ברחובות תל-אביב כדי לחזות בעדלאידע של הילדים, שהיתה צריכה להיות מסמר היום. אולם היה זה מסמר חלוד ועקום. מורי-המלאכה השתדלו כמיטב יכולתם, מורות ההתעמלות עמלו קשות, הילדים התלהבו, אולם סרי המאמץ הכללי היה אומלל. העדלאידע נפלה בין שתי כסאות: לא היתה לה תוכנית כללית ומכוננת, ולא היתה בה ספונטאניות רעננה. ההמונים חזרו הביתה מאוכזבים.

מה גרם לחוסר-אחריה זה? אפשר היה למצוא את ההסבר במצב הכלכלי המחמיר והולך, עת מאמירים מחירי המחיה, בעוד האינזכס המזויף קבוע למקומו. אפשר היה לחפש את הסיבה גם במצב הסוער במרחב, הסימן בחיבור סכנות כה רבות.

אולם הסיבה היתה עמוקה יותר. היתה זאת אותה תופעה שהביעה את חולמה על העדלאידע, בעוד שמצד אחד הותקן בארץ כל זיק של ספונטאניות אורחית, תחת לחץ המנגנון, הרי מאידך אין צמרת המדינה מסוגלת למצוא שום ביטוי קולקטיבי אמיתי לרוח העם.

לפי כל הסימנים, תהיה זאת המתכונת אשר תאפיין את כל האירועים של שנת-העשור.

מדיניות נסיגה מופתית

השבוע הגיע יום-שנה למאורע עגום: פינוי כוחות צה"ל מרצועת-עזה.

במשך ארבעה חודשים שלטה ישראל בעיר-החוץ הדרומית. נעשו נסיונות ראשונים לארגן בה את החיים. אולם היא לא ידעה מה לעשות בהודמות ההיסטוריות שהוגשה לה על גוש הכסף.

הרמטכ"ל בראש. כמה אנשים, שלא השתכרו בהמולת הנצחון, העמידו לפני ה- ממשלה את הברירה היחידה: או לספח את הרצועה ולתת מיד אורחות ישראלית לכל 250 אלף המלטים ברצועה, — או לאבד את הרצועה. למשך כמה שבועות היה ברור כי גמאל עבד אל-נאצר אינו שש לקראת החזרת הרצועה לארצו, וכי פליטי עזה עצמם יקבלו ברצון את הסיפוח — בתנאי שיוכנס להם שיקום אישי מלא בישראל.

אולם צמרת המדינה, הכבולה עדיין במושגי העליה השנייה, סלדה בפני עצם הרעיון. היא ויתרה על שטח זה של ארץ-ישראל, כדי להימנע מן הצורך להגדיל את אוכלוסית ישראל ב-300 אלף ערבים נוספים. צה"ל פינוה את הרצועה, כשבראשו צועד הרמטכ"ל משה דיין.

כך חזרה הרצועה למצריים. השבוע הסיק עבד אל-נאצר את המסקנות: הוא התכוון להפוך את עזה לגרעין של מדינה פלסטינית, שתהווה חלק מן הרפובליקה הערבית, תדרוש לעצמה את כל הארץ ממערב לירדן.

אחד המועמדים לשלטון בעזה החדשה: חאגי אמין אל-חוסייני, המופתי הירושלמי, רב-הטבחנים של יהודי אירופה הנאצית.

הממשלה התפטרות סודית

ישיבת הממשלה היתה סוערת אף מן ה- רגיל. המאורע שעמד במרכזו: המטוס ה- מסתורי שהוביל נשק לישראל, דרך אלג'יריה, למקום בלתי-ידוע.

בצרפת עוד המשיכה הפרשה להכות גלים. אמנם, ממשלת צרפת עשתה את הכל כדי לשטש את העניין הבלתי-נעים שפגע גם בה, הצליחה למנוע סערה בפרלמנט, סמכה את ידיה על הודעת ביגין בכנסת כאילו הנשק היה באמת מיועד לממשלה דרום-אמריקאית. אולם כתבים ישראלים בפאריס הודיעו בפירוש ששום אדם רציני בבית צרפת לא האמין להסבר זה.

בצרפת נמשך מישחק הניחושים, התרכו בעיקר בשני כיוונים:

● **הנשק היה מיועד לצבא-השיחורו ה- מארוקאי,** הלוחם נגד הצרפתים, אך העלול לפגוע נגד העמדות הצרפתיות במדבר סהרה. ● **הנשק היה מיועד למחתרת הנוכחות הצרפתית באלג'יריה,** המורכבת בעיקר מאירוי פאים, העושה שפטים בערבים, ושיש לה מגמות אנטי-דמוקרטיות ואנטישמיות מובהקות. מחתרת זו מהרה איום לממשלה המ- תונה של צרפת.

פה ושם שררה עוד הגירסה המקורית: שהנשק היה באמת מיועד למורדי אלג'יריה עצמם, נמכר להם בשוק השחור הבינלאומי, תמורת כסף. מכיון שרובר לאקוסט, מושל אלג'יריה, סירב להחזיר את הנשק לבעליו, גם אחרי שהממשלה הצרפתית קבעה שהוא שייך לממשלה דרום-אמריקאית, נשארה גירסא זו בתוקפה. כתב ישראלי בפאריס צייט אישיות ישראלית אלמונית שטענה באוזניו של העניין הוא עסק של הברחה.

● **לאן נועד הנשק?** אולם השרים ה- ישראליים, בני כל המפלגות, שהסתערו על דויד בן-גוריון ליד שולחן הממשלה, לא דאגו כל כך לצד הבינלאומי. אותם עניין במיוחד דחקה הצד הישראלי. הם שאלו כמה וכמה שאלות בלתי-נעימות:

● **כיצד זה סולחת המדינה בנשק,** מבלי שהממשלה עצמה יודעת על כך? ● **מדוע נעשות העסקות האפילה, ללא תיאום עם משרד-החוץ?** ● **מדוע הורד הסימון הישראלי מן המטוס שהוביל את הנשק,** עוד לפני שהמטוס נמסר לממשלה זרה? ● **מדוע פירסמה ישראל הודעות סותרות ובלתי-משכנעות?** ● **ובעיקר:**

● **לאן היה הנשק מיועד באמת?** ● **ביגין היה בהתנגדותו.** ענה במגומם. כש- הודיע את שם המדינה שרכשה כביכול את הנשק, הבינו חלק מן השרים שם אחד, חלק אחר שם שני, שני השמות היו בלתי-מת- קבלים על הדעת. כמה מן השרים קיבלו

שרת-החוף
בדרך החופה

רדי הממשלה, היא פועלת מיום ליום, ללא תוכנית לטח-אירון.

במאבק בינה לבין שמעון טרס, תהיה ידה בסופו של דבר על התחתונה. כי השופט היחיד יהיה דויד בן-גוריון.

מפלגות

יקיר יקיר

כשאלוהים רוצה, יורה גם מטאטא. כשי המדובר במועצה דתית, ועוד בעיר העברית הראשונה, כמעט ואין לאלוהים ברירה. הוא מוכרח לרצות.

כך קרה החודש כי למועצה הדתית של תל-אביב, שברוך כלל אין לה 50 ל"י לתיקון הדוד במקוה, נמצאו 10 אלפים ל"י לצורך דתי יותר: לקנות כסא לעסקן דתי.

מישחק הכמאות. בעל הכסא המקורי הוא הרב ד"ר שמואל גרינברג, איש המזרחי, המכהן מזה 18 שנה כיושב-ראש המועצה. אולם לאחרונה חלה גרינברג, ולא היה מסור גל למלא את תפקידו כראוי. היה צורך בממלא-מקום.

ממלא-המקום הטבעי היה סגנו של גריני ברג, ד"ר יקיר יקיר בכר, עסקן ספרדי דתי בלתי-מפלגתי. בכר החל מופיע באסיפות הפועל המזרחי. אולם הדבר לא הועיל לו. המפלגה לא רצתה באיש כה בלתי-חלוי במקום זה. תחת זאת מצאה מועמד מתאים לה יותר לתפקיד הרם, בעל המשכורת הטובה: מזכיר סניף המפלגה הדתית הלאומי מית בתל-אביב, פנחס שינמן.

מדוע דחקא שינמן? גם לכך היה הסבר הגיוני. שינמן רצה להיות חבר מועצת העירייה, במקומו של משה דב מגיד, מנהיג החברה קדישא. כסא זה הובטח לשינמן בתום שנתיים אחרי הבחירות. אולם משהגיע המועד המובטח, לא התחשק למגיד לדרת. הוא חיפש כסא אחר כדי לפצות את שינמן.

המבט המפלגתי ננעץ בכסאו של גרינברג. אולם איך אפשר היה לסלק מן המועצות את יקיר בכר, שהכסא הגיע לו? שאל הי' שבע מנחם כהן, איש שכונת התקווה ונציג מפא"י, בישיבת עיריית תל-אביב: מה האמת בשמועה כי הובטחו לבכר 10 אלפים ל"י מקופת המועצה הדתית, למען יחתר על הכסא לטובת שינמן?

ראשי-העירייה הבטיח לחקור. אולם החקירה הייתה מיותרת. מכיוון שלבנון יושב מצדו על כסאו הרם — כסא-ראשי-העירייה — רק בזכות קולותיהם של מגיד וחבריו, לא היה מסוגל ממילא לשמט את הכסא מתחת לגופו של שינמן. מבלי שיפול הוא עצמו מכסאו.

"שר החוף המיועד". אולם מאותו הרגע שוב לא הרגישה גולדה את עצמה בטוחה בתפקידה. לפתע צצו מכל עבר שמועות כי משה דיין רואה את עצמו כשר-החוף המיועד, וכי ייכנס לתפקיד זה בקרוב.

לא היו אלה שמועות מקריות. אמנם, ציניקאים האמינו כי הפעם הופצו שמועות אלה על-ידי בן-גוריון עצמו, מתוך חשבון שונה לגמרי. לשם כך התעורר אצל ביגיי צורך להוציא את דיין מעמדת-המפתח הז' מבוצרת שלו. ביגיי השתמש ברמזים על מינויו של דיין לשר-החוף כסיתיון, כדי לבצע את הדבר בצורה חלקה.

אם אמנם היה זה חשבונו של ביגיי, הרי הצליח. דיין התפטר מתפקיד הרמטכ"ל, מסר את התפקיד לדיי איש החוף ממנו מאד. דיין עצמו יצא לחופשת-לימודים.

אולם גירסה זו לא מיסה את גולדה. אחרי שהודיעה על מינויו הקרוב של דיין לשר-החוף סורסמו בעתונות העולם, דרשה במפ"י גיע הכחשה רשמית. ביגיי סירב להיענות לכך. רק אחרי שגולדה הביאה את תלונותיה בפני ישיבה סוערת מאד של מרכז מפא"י, הכחיש מזכיר-המפלגה גיורא יוספסל שמפא"י דנה על החלפתה במשה דיין. ביגיי עצמו התעטף בשתיקה.

שופטי הרצפות. זה היה המצב כאשר נחת המטוס בבון, והשחיר מחדש את פני ישראל ברחבי העולם. שגריריה של גולדה פעלו שוב במרץ כדי להציל את ישראל מתוצאות חוסר-האחריות (שהיתה מלחה ה' פעם באי-כושר ביצועי מובהק) של שמעון טרס. אולם גם הם לא יכלו למנוע ש' בממשלות כל העולם נוצר הרושם כי ה' מדינה היהודית היא חלק מרשת הברחה בינלאומית של נשק — אם לא גרוע מזה.

כאשר תחזור גולדה מאפריקה, יתחדש בלי ספק המאבק ביתר מרץ. למראית-עין זהו מאבק אישי בין גולדה וטרס, בין שני דורות במפא"י. מאחורי מאבק זה עומדת המלחמה הסמויה והמתמדת של קבוצת החצר של ביגיי לחשתלט על מנגנון המדינה, ולחטל את עסקני מפא"י החתולים. מסוגם של פנחס לבון, משה שרת ודוי אשכול, העומדים להם למכשול.

אך מאחורי כל אלה, קיימת בעייה עמוקה עוד הרבה יותר. השאלה, מה כסוף למה, המדיניות לבטחון, או להיפך.

מאז השתלט דויד בן-גוריון על עניני הבטחון של הישוב, אחרי מותו של אליהו גורומב, הפך את המושג "בטחון" לאליל העומד מעל לכל. יחד עם הבטחון, שהיה אחדותו הפרטית, עלה גם ביגיי עצמו ל' גדולה.

בכל ארצות העולם, מלבד משטרים פא-סיסטיים-למחצה, אין בעיות הבטחון אלא ענף-משנה של המערכה המדינית. תפקיד ה' צבא הוא לשרת את המגמות המדיניות של האומה, ולתת תוקף למדיניות-החוף. אולם בישראל נוצר מאז קום המדינה מצב הפוך לגמרי. שרות-החוף אינו אלא עוורת-בית, השוטפת את הרצפות ומריקה את סתרי האשפה בבנין הבטחון, בו שולטים גערי-הוזהר של ביגיי.

יתכן שהמצב היה שונה אילו היתה ל' משרד-החוף תפיסה מדינית מגובשת ופעילה, כמו זו של נחום גולדמן. אולם גולדה מאיר, אף שהיא בלי ספק שרת-חוף טובה יותר ממשנה שרת חסר-האישיות, לא הגיעה לכלל תפיסה פעילה ומגובשת כזאת. כשאר משר-

שלא תתכן מדיניות-חוף יעילה כל שהיא ללא יחסים מינימליים עם ברית-המועצות.

היא לא רצתה להיות ניטראליסטית, כמו ד"ר נחום גולדמן, אולם היא רצתה ביחסים רשמיים תקינים עם ארץ הסובייטים, כדי שתוכל לתמרן במיתרמה ולשכנע את ה' אמריקאים שישאל אינה בכיסם. רק כך אפשר היה, לדעת גולדה, למנוע בעד ארצות הברית וברית המועצות לעשות יד אחת לקר צוץ גבולות ישראל לרכישת לב הערבים.

גולדה השקיעה עבודה רבה בפיוס הרוסיים, כינסה אפילו את עורכי העיתונים לשיבה סודית כדי לבקשם שלא להתקיף אישית את השגריר הסובייטי. דחקא כשהיה נדמה לה שהכשרה את הקרקע למפנה, שיהיה גם נצחון אישי שלה, הפכה יד אחרת את הקרקע על סיה' היתה זאת ידו של שמעון טרס.

שתי פעולות גרמו להרעה מכרעת:

● התעמולה האנטי-סובייטית הקיצונית שגולדה בארץ עם שובה של המשלוח ה' ישראלי מן הפסטיבל במוסקבה, בתוספת סיפורי-בלשים של צעירים שואמי-פריטומת.

● הפרשה המסתורית שהיתה קשורה במעצרו של הנציג הישראלי אליהו חזן באודיסה (העולם הזה 1043).

גולדה האמינה כי לשני המקרים אחראי שמעון טרס ופמליתו. וכאילו כדי לשבור את גב הגמל, קם שמעון טרס עצמו ודחקא באותו שבוע, נאם נאום שחצני בכסר-סבא, שוכה לטרטומת רבה. בנאום זה התקיף טרס את ברית-המועצות וקבע הנחיות-סוד למדיניות החוף הישראלית. כאילו היה הוא שרת-החוף בכבודו ובעצמו.

הפעם פעקה סבלנותה של גולדה. היא סנתה לביגיי, הגישה לו את התפטרותה. ב' משך כמה ימים היה נדמה שאין לישראל שרת-חוף. אך ביגיי פנה אל חוש הפטריסטיזם שלה, הבטיח לה גיבוי נגד טרס. גולדה, עס' קיית מפלגתית מובהקת, לא רצתה לגרום בזיון למפא"י. היא נשארה בתפקידה.

● הודיע מדור תצפית של העולם הזה (1046), בחודש אוקטובר: "גולדה מאיר תצא למערכת תסיפה לריכוז הפעולה חמדינית בידי משרדה. בראש וראשונה תדווש כי מנהל משרד-הבטחון, שמעון טרס, יחדל מ' התערבותו בעניינים מדיניים."

את הרושם שגם לביגיי לא היה מושג ברור מה עשו ילדי-טיפוחיו בפרשה מסתורית זו. כשנסתיים הדיון בממשלה, נשארו רוב השרים בדעתם כי היתה זאת עיסקה בלתי כשרה, שהאיש האחראי לה היה שמעון טרס, וכי המטרה האמיתית היתה להשיג כסף ל' מימון פעולות חשוכות שונות של ביגיי, טרס ושות', שאינן נכללות בתקציב מדינה.

יתכן שבזאת היתה מסתיימת הפרשה, לולא הגיעו אותה שעה קריאות בהולות מבעלת הבית: שרת-החוף, הנמצאת בסיוור ביבשת השחורה, שלחה קריאות ס.א.ס. נרגזות. כי מכל העולם הודיעו צירי ישראל שפרשת המטוס עוררה תגובות שליליות ביותר. ממ' שיות דרום אמריקאיות שונות רצו לדעת למי נועד הנשק, כי כל אחת מהן חששה שהאזה נועד למחתרת או לממשלה עוינת לה אישית. חוסר-התשובה של שרת-החוף ה' ישראלי רק הגביר את החשדות.

השרים הסתמכו על פניות נרגזות אלה של השרה המפא"ית. תחת החץ המרכזי נאלץ ביגיי להרכיש שנהג לא יעטק משרד הבטחון בעסקות נשק בינלאומיות מבלי ל' קבל תחילה אישור מצד הממשלה כולה, ו' מבלי לתאם עם משרד-החוף.

היה זה נצחון זמני לגולדה הנעדרת. אולם הוא היה רק סיבוב קטן במאבק הנמשך מזה שנתיים.

מיבצע "מאחורי הגב". עד לאן הגיע מאבק זה, נסתבר לקהל הישראלי המופתע רק השבוע, כאשר פיוסם מעורב ידיעה מוצ' נעת, בעלת תוכן מפוצץ מאד: גולדה מאיר התפטרה לפני כמה חודשים מתפקידה. רק הודות להפצרותיו של ביגיי הסכימה להישאר לפי שעה בתפקידה. סיבת רוגזה או, כמו היום: חוסר-האחריות של שמעון טרס, ה' עושה בענייני-חוף ככתוך שלו.

המאבק הסמוי החל עוד למחרת מינויה של גולדה לשרת-החוף. מינוי זה בא אחרי שכנופית-החצר של ביגיי הצליחה לסלק בצורה מבישה את משה שרת ממשרד-החוף. מבחינה מסוימת, היתה זאת התנקמות אישית באיש שחשב עצמו ליושב-ביגיי.

אולם מאחורי הנקמה האישית עמד חש' בון מרחיק-לכת יותר. היתה זאת תוכנית של נערי ביגיי להשתלט על כל ענייני-החוף של המדינה, כחלק מן המאבק הגדול על ירושת השלטון, לקראת היום בו יירד ביגיי מן הבמה הפוליטית. מכיוון שלא יכלו לפנות

גולדה כחברת קודמה, שפרינצק וביגיי

שרות-חוף אחד...

עדיין איש מביניהם בגלוי לשר החוף, רצו לשים במקום שרת אישיות חלשה, שלא ת' כל להיות עצמאית. ביגיי בחר בגולדה מאיר.

תחילה נראה כי החשבון היה נכון. קבוצת-החצר של ביגיי אירגנה וביצעה את מיבצע-סיני, מבלי להודיע על כך מראש לשרת-החוף של ישראל. גולדה קיבלה את הדין, גם כששגריריה ברחבי העולם צעקו חמס, ואלוהי אילת בלונדון אף התפטר מתפקידו (חזור בו).

אולם במרוצת הזמן גילתה גולדה נטיה גוברת והולכת לעצמאות. בתפקידה החדש נאלצה להאזין יום-יום להודעות שגריריה וציריה, נכנסה לעובי-הקורה של יחסי-החוף. ככל שהתמצאה יותר בעניינים אלה, כך גדלה סלידתה ממעשיהם של שמעון טרס, משה דיין וטוי קולק, שעשו ככל העולה על רוחם, בהיותם משוחררים מכל אחריות. וב' טוחים בגיבוי בכלי-מחיר מצד ביגיי הזקן.

שמעון פרסומת פועל. ההתמוצות הגדולה הראשונה באה סמוך לראשי-השנה. גולדה מאיר, לשעבר שגרירת ישראל ב' מוסקבה, הגיעה יותר ויותר לכלל הכרה

מדינאים-מתנדרים פרס ודיין
...או שוטפת הרצפות בבנין הבטחון?

המשק

הרוגז הגדול

מטוס בריטניה של איזל התאחר בארבע שעות שלמות. תחת לטוס בשעה חמש, המריא ישראל רוגוזין רק בשעה תשע בערב. אבל רוגוזין לא התרגז. מפני ששקט, שם את עצמו חזרה למולדתו האמריקאית.

כשנעלם המטוס בשמים, הפליטו תריסר פקידים, שנשארו על הקרקע, אנתה עמוקה של הקלה. "אחד אפס לסיבת אשכול", סיכם אחד מהם.

שטיפת מוח. הימים המעטים ששהה רוגוזין הפעם על אדמת ישראל היו מוקדשים למיבצע שעד כה היה ידוע לאזרחי ישראל רק מסיפורי סין. לתעשיין האמריקאי העשיר נעשתה שטיפת-מוח לפי כל חוקי המדע החדש.

הידיעה הראשונה על החלטת המולטימיליונר ל-בטל את תוכניתו בקשר להקמת מפעל ההורית (משי מלאכות) באשדודים, ירדה על האוצר כרעם ביום בהיר. לא זה בלבד שיכלה לגרום לשיבוש כל תוכניות הקליטה בדרום הארץ, אלא שהיתה גוררת אחריה הרתעה של כל משקיעהון אחר. אם בארזים נפלה שלהבת, מה יגידו אוזביהיקרי?

לכן, כשאז הגיע רוגוזין לישראל, התלבשה עליו השלישיה הגדולה — לוי אשכול, יוסף גליקמן

יוסף גליקמן, ראש הממשלה, עם נכדו ילדי המפקחות אבדו, האיש התאבד

ואברהם טייבר. האיש הרביעי, פנחס ספיר, היה ביסוף, לא יכול היה לתת את ידו למיבצע הגורלי. רוגוזין טולטל משיבה לשיבה. הזקן בן ה-71 הגיע במהרה לעייפות מוחלטת. סופר לו כי עובד בן-עמי, ששלח לו לאמריקה ידיעות וקטעי-עיתונים שילייים, עשה זאת כנקמה על סילוקו מכס ראש העיריה בנתניה. בצבעים דוהטים תוארה לו תרומתו האדירה לבנין הארץ ולחזון הדורות. "פרדריק מאן רק הקים היכל, ואתה תקיים עיר שלמה!"

יופיטר רוגז. בשיא המיבצע נלקח הזקן לאש-דודים, שם כונסו ילדי המקום באסיפה גדולה וע-צובה. "כל אלה ירעבו בגללך לחם!" קרא לער-מתו המלוח המאומץ.

בו במקום נשבר הזקן. דמעות ביצבצו בעיניו. כשחזר לירושלים, הודיע שהוא מוכן להקדיש את כל כוחו לישראל, ולהקים מפעלים גוססים במחיר 100 מיליון דולר.

כשחזר רוגוזין חזרה, קיבלו מפעלי הצמיגים בארץ צו שלא הפתיע איש: להבא יהיה עליהם לק-נות והורית לריפוד הפנימי של הצמיגים אצל רוגז-זין, ללא התחשבות במחיר. העובדה שהמפעלים לא רצו בכך, ושרצו להשתמש בחומר לגמרי אחר, היתה בלתי-חשובה לעומת פיוס רוגזו של רוגוזין, המשקיע שטוף-המוח.

כשיופיטר רוגז, אין הוא צודק! אמרו הקדמ-רים. אולם יופיטר רוגוזין, האל העליון באולימפוס החשקעות של ישראל, צודק תמיד כשתוא רוגז.

עתונות

הצוון להשקפה חדשה

ההתחלה היתה מלחה בפירסומת-עצמית ובתקיעת חצוצרות התעמולה. בית סוקובוב בתל-אביב כינסו דוברי חציגוד היהודי-הערבי, מיסודה של מפ"מ, את העתונאים, בישרו להם על הצאתו לאור של הגליון הראשון של ניו-טולקס (השקפה חדשה), ירחון בשפה האנגלית שמטרתו המוצהרת: דיון בבציות שיתוף-הפעולה בין מדינת ישראל ושכנותיה.

ובין העם הערבי והעם היהודי במדינת ישראל עצמה.

בין מוציאי לאור של הבטאון החדש מצאו הקור-אים את ח"כי מפא"י הרצל ברגר ודוד הכהן, ח"כי הפרוגרסיבים ישעיהו פורדר וגרשום שוקן, מני-היגי המפלגה הדתית הלאומית, מנהיג מפ"מ מאיר יערי, פרופסורים מן האוניברסיטה והטכניון, ומנהיגי אחדות העבודה. בלסו בהעדרם יוזמי העתון ומתכ-נניו הראשונים, אנשי ציבור ועתונאים שלא מחוגי הקואליציה הממשלתית.

גליונות הראשונים אימתו את החששות שנשמעו ביום הוצאת הגליון הראשון. מחוץ למאמרים ספר-רים, חתומים בידי מומחי מפ"מ לבעיה הערבית, הכל הבטאון מאמרים מאופקים בשפה האנגלית, כתובים ברוח מדיניות משרד החוץ, ומסונגנים בידי עורך-משנה יודע-אנגלית מקיבוץ חצור של השומר הצעיר.

הסיוע נפסק. בישראל נפץ ניו-טולקס בכמה מאות גליונות בין ח"כי הקואליציה, הנציגויות הזרות, מערכות העתונים ואנשי ציבור.

בחוץ-לארץ נפץ הירחון בעזרת משרד החוץ ה-ישראלי, הנציגויות הישראליות באירופה ובאמריקה קיבלו הוראה להפיץ את העתון בחוגים הקרובים למשלחות הערביות, להביא אליהן בעזרת בטאון נייטראלי כזה את עמדות משרד החוץ הישראלי, כפי שהן מנוסחות מפ"מ דוברי מפ"מ וחוגים מתקדמים יותר בקואליציה של ביגיי.

אך לא לעולם חוסן. אחרי חמישה גליונות, הבי-חינו מעצבי מדיניות החוץ הישראלית, כי גם הנימה הרפה של דוברי האיגוד היהודי-ערבי עומדת בניגוד מוחלט למדיניות העוינת-בעקרון לכל קידמה בעולם הערבי, ולכל נסיון התקרבות יהודי-ערבי. בחזון פנימי לפקדי משרד החוץ שהיו משתתפים בניו-טולקס בשמות בדויים, אטרו עליהם ראשי המשרד להשתתף בבטאון, איימו בפטורין. בעת ובעונה אחת הפסיקו גם את קניית העתון והפסדו בשג-ריריות.

בפרוס הגליון התשיעי יתאספו מוציאי לאור של השקפות חדשות להתיעצות חשובה. נושא ההתיע-צות: מקורות מימון חדשים להשקפותיהם הלא-כל-כך חדשות.

חקירות

מוות בחומצה מלחית

רופא בית-החולים הממשלתי בנהריה היה מוועז-כולו: "בפעם הראשונה בחיי הנבא אלי מקרה הת-אבדות בחומצה מלחית. המתאבד היה בחדאי בלתי-שפוי בדעתו."

משה חלשטיין, שנמצא לפני כשבועיים מת בחצר אחד הבתים הבלתי-גמורים בנהריה, לא היה בלתי-שפוי בדעתו. הגבר הצעיר, בעל לאשה ואב לשני ילדים, היה מדוכדך, מיואש ומחוסר-פרנסה.

בנתניה ויעזרה הידיעה את פועלי היהלומים, ש-חלשטיין היה אחד מהם. "ידענו שזה יבוא", אמרו, כשהם תוקעים את מבטם רבי-המשמעות בבניו ה-שומם של מפעל יהלומי בוכרה. כי חלשטיין, כשאר 18 חברי הקואופרטיב יהלומי בוכרה, איבד את אמונתו בחיים עוד ביום בו הוכרז, לפני למעלה מחצי שנה, כי תעלומת גניבת היהלומים בערך של 50 אלף דולר מקופת המפעל, הגניבה השניה בתקופה של שנתיים, לא תיפתר בנראה לעולם.

אמת מוזרקת. בפעם הראשונה בוצעה גניבה מסתורית בקופת-הבטחון של יהלומי בוכרה, בערב ססה, 1955. תשע מעטפות של יהלומים נעלמו מתוך הקופה, מבלי שנעשה נסיון לפרוץ אותה. "הקופה נפתחה במפתח מקורי או מועתק", קבעו או קציר-נייה-משרה, שטיפלו בחקירה.

החקירה התנהלה בעצלתיים. מנהל המפעל, דוד אקרמן, נמצא או בשירות מילואים בחזת הגדוד-בבאר-אורה, המפתחות לקופה נמצאו בידי המנהל השני, יהושע מקורי.

לבסוף רמזו חוקרי המשטרה כי אינם יכולים לפענח את התעלומה. האסיפה הכללית של הקואופר-טיב — שאף אתר מחבריו לא ידע מעולם את המצב הכספי האמיתי שלו, ואפילו לא אם מכונית זו או אחרת היא רכישו של אחד המנהלים או של הקואופרטיב כולו — החליטה להזריק וריקות-אמת לכל החברים, כדי לגלות את האשמים.

בערב שאחרי האסיפה קיבל מנהל-המפעל פתק מיסתורי. בפתק נאמר כי היהלומים יימצאו למחרת. בחצר בית-החרושת, ואמנם, בבוקר, בתוך קופסה קטנה, נמצאו כל תשע מעטפות היהלומים. התיק במשטרה נסגר. במקום לגנות להמשיך ו-לחקור, אחרי שהיה ברור למעלה מכל ספק כי ה-גניבה היתה עבודה פנימית, העדיפו החוקרים לסלק את ידם מן התיק הקשה.

המכח השנייה. במשך השנתיים שאחרי הגני-בה, השקיעו חברי קואופרטיב יהלומי בוכרה את כל מרצם וכוונם לפיתוח המפעל. הם הסתפקו ב-משכורות זעומות, לא גבו את החצית בהתאם לחלקם ברכיש, השקיעו את כל הרהמים ברכישת אבני-יהלומים נוספות, להגדלת הרוג. החזון והקבע-ות (מסך בטמוד 8)

בשיא הויכוח על החלפת שמות

נ ילי רבינוביץ' (17), צברית תלמידת שביעית הומנית ב-גימנסיה הרצליה, הגובלת עם רחוב מונטיפיורי: "אני לא יר-דעת מי היה מונטיפיורי, ואני גם לא מנסה לנחש!" לדעתה יש ללמד דברים כאלה בבית-הספר. על בניהודה, אשר ברחוב על שמו היא גרה, ידעה גילי: "הוא היה מחיה השפה העברית לפני חמישים שנה, בערך."

ב גללו עומדת ארץ-ישראל, אמר בפסקנות שבתאי לסמן (45), בעל מנון בתל-אביב, על מונטיפיורי. "הוא היה בין הראשונים שהחלו לפתח את ארץ-ישראל, הוא היה זה שה-חזיר את החלוציות בין המעמד הבינוני. הוא השקיע כספים."

ל בכור חיים (22), סגן בצבא ההגנה לישראל, לא היה ב-רור בדיוק מי היה מונטיפיורי. "אולי משורר או אחד ממנהיגי הישוב", אמר הוא בהיסוס רב. לגבי החלפת שמות העיר, הציע הסגן אפשרות שמות שמוגם "לזכר מבצעים צבאיים, ולא רק לזכר אישים."

י הודית, הגרה ברחוב נחמני, אינה יודעת על האיש מאומה: "אולי הוא היה אחד מהנביאים, גיסתה לנחש. ברחוב מונטיפיורי, בו נשאלה על החלפת שמות הרחובות, ענתה: "אני יודעת מי היה מונטיפיורי, אבל למדתי ושמעתי עליו הרבה". הוסיפה יהודית בהצטדקות ביישנות.

נ פתלי בטושינסקי (24), ילד רומני, העובר רבות ברחוב מונטיפיורי, לא ידע מי היה ה-איש על שמו נקרא הרחוב: "אולי הוא היה ציר בקונגרס הציוני, או ציוני אחר", אמר, בהדגישו כי "מונטיפיורי בטח לא היה שחקן הבימה ברוסיה לפני 50 שנה."

ס מי נחום (42), אחראי על קו המוניות 4 ו-5, אינו יר-דע מי היה לילינבלום, אבל יש לו גם סיבה הגיונית לכך. "כא-שר קבעו את השם הזה לא הייתי בארץ", אמר. לדעתו יש לתת שמות "לאלה שסבלו ונתנו משהו בעד המולדת, ולא לאלה שנתנו רק למפלגות."

ע זוראל הוכברג (21), תלמיד וסוחר, לא התעניין מי היה לילינבלום, אבל הוא חשב שזה היה "איש צבא בריטי". הוא סבר כי טוב לקרוא רחובות על שמות סופרים, אך למרות שסמילנסקי כתב גם הוא ספרים, אין הוכברג יודע מי הוא.

מ נחם בנוביץ' (44), טען ב-י רוגז, "קודם היה רחוב הגשר ליד אלנבי, עכשיו בנו גשר ליד הרכבת וקראו למקום החדש ב-שם רחוב הגשר, וכל הקלה מתרוצץ הלון וחוזר בשביל ל-דעת איזה מהשניים הוא רחוב הגשר". מי היה לילינבלום הוא יודע היטב, אבל מסרב לאמר: "מה זה, בחינה?"

הרחובות בתל-אביב שאלו כתבי "העולם הזה": מי האיש שעל שמו נקרא

הרחוב

איתמר רפפורט (23), חושב שריינס לא היה משורר: "אם היה משורר הייתי בסח מכיר". אמר חובב-השירה. אבל לפי השם הוא עושה רושם שלא פעל למען המדינה שה בארץ, ולכן לא זוכרים אותו. לדעתו של איתמר, צריך לשים שלטים ברחובות ולכתוב מי היו האנשים כדי שלא ישכחו עלידי הקהל הרחב.

אני יודעת מי היה ריינס, ואני חושבת שאף אדם בכל הרחוב לא יודע מי הוא היה, אמרה עקרת-בית אלמונית, בלכתה ברחוב ריינס. "א"אפשר לתת שמות קבועים, מפני ש עכשיו כבר לא יודעים מי היה ריינס, או אחרים מתקופתו".

צחק קדרי, נהג 17 בן 47 גילה מומחיות רבה בזהותו של האיש ריינס, על שמו נקרא הרחוב בו טייל: "הרב ריינס היה בין חובבי ציון, יהודי רוסי שערך את האסיפה היהודית הראשונה בקטוביץ, עוד לפני הרצל". קדרי היה מוכן לתת הרצאה מקיפה על ריינס, בהעידו כי הוא ציוני מלידה.

דיונגוף היה ראש העיר הראשון של תל-אביב, ו"בהחלט מגיע לו רחוב על שמו". טען פנחס קפרא, עסקן ציבורי בן 65, במועצת הפועלים. קפרא, הנמצא בארץ יותר מ-50 שנה, לא הבין מדוע החליטו לשנות לפתע שמות של רחובות. "אם הנציחו משהו, מדוע לשנות?"

דיונגוף היה אחד מחוזי המדינה וציר בקונגרס ה"ציוני", השיב בהיסוס מכונא"י המסוסים אפרים רייטמן (20). הוא גם טען כי אסור להחליף שמות של רחובות, מפני שזה יגרם לבלבול. על אחד-העם אמר: "סופר שקראתי עליו בציונות".

בני פרידמן (16), תלמיד ה"כפר הירוק", לא ידע בדיוק מי היה דיונגוף. "הוא בודאי פעל או עשה משהו", קבע בנימיה הגיונית. "אם כי לצערי לא שמעתי מה בדיוק... אבל אני בטוח שהיה יהודי...". הצעתו, לפי רוח הזמן: לעבר את שמו של האיש הדגול, למרות שאיננו יודע לזהותו בדיוק.

דחמוטל צמחי (19), תלמידת גי' סמינר הקיבוצים, היתה גי' שה מדעית לזהותו של דיונגוף: "אחד ממסדי תל-אביב... אבל בבית, עם כרך של האנציק" לופדיה, אני יכולה לספר עליו הרבה יותר". אשר לשינוי שמות של רחובות, היתה לה עצה אחת: לשנות שמות לועזיים לעבריים.

חילת הנח"ל עופרה גולד"ש שטיין (19), יודעת היטב מי היה דיונגוף. למרות שאין מי למדים זאת בבית-הספר, לפקידה הצבאית היתה דעה משלה על בעיית הרחובות: "צריכים לקרוא אותם על שמות של פרחים או משהו דומה. כי את האנשים ממילא לא זוכרים. אף אחד למי של לא יודע מי היה סירקין".

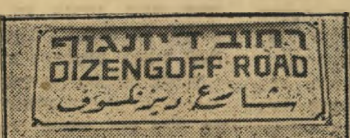
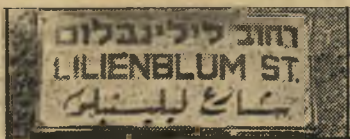
רחי העיר חגרים ברחובות חנושאים עליהם את חשמות מנדל שטם, לוי-ריא, קלוגימוס ואחרונוביץ, הוכיחו לכתבים כי אין להם גם צל של מושג על האישיות שעל שמה נקי רחוב בו הם חיים זה שנים. לרוב אין הדבר מעניין אותם אם באמת היה דיונגוף ראשיה עיר שבה הם יושבים. הכתבים לא הסתפי קו בכך. הם הציגו לי נשאלים את השאלה שהספכה למע מחלד קת ציבורית בעיר, אחרי שישראל רוקח התנגד בחריפות לחי לפת שמות של רחובות ידועים לשמות חדשים, לפי מפתח מפלגתי. האם כדאי להחליף שמות של רחובות? ענו רוב ה"נשאלים: צריכים לי תת לרחובות שמות אקמואליים, של מאר רעות או אנשים, ה"ידועים עכשיו לקהל. אם תתקבל דרישה זו, יהיה צורך להחליף את כל שמות רחובות העיר, בערך אי חת לעשר שנים.

המשאל, והמחלוקת הציבורית עצמה, מעידים על מבוכה עמוקה, שתלך ותחרף אם כל מפלגה תוכל להפקיע חלק מרחובות העיר לי הנצחת עסקניה הבלתי-מפאריים, ואם כל שיכון מפלגתי ידרוש לרחובותיו את שמות פרנסיו. חסרתון האמיתי: שמות הלוקחים מנוף-הארץ וגיבוריה.

המחלוקת, והמחלוקת הציבורית עצמה, מעידים על מבוכה עמוקה, שתלך ותחרף אם כל מפלגה תוכל להפקיע חלק מרחובות העיר לי הנצחת עסקניה הבלתי-מפאריים, ואם כל שיכון מפלגתי ידרוש לרחובותיו את שמות פרנסיו. חסרתון האמיתי: שמות הלוקחים מנוף-הארץ וגיבוריה.

פיר משה מונטיפיורי היה אישיות יהודית מרכזית בבריטניה, מחוגי רעיון חתנחלות היהודית בארץ לפני מאה שנה, ובעל חסותם של יהודי חמורח. משה לייב לילינבלום היה סובלי ציפט יהודי ברוסיה במחצית השנייה של המאה שעברה, ממניחי היסוד של הרעיון הציוני. הרב ריינס מלידא היה ממייסדי תנועת חמד רחי, בראשית המאה הנוכחית. מאיר די-זנגוף, ראשיההעיריה הראשון של תל-אביב, היה הרוח החיה ב"ייסוד העיר וביסוסה. ארבעתם זכו לרחובות מרכזיים בתל-אביב. השבוע יצאו חוליות "העולם הזה" לראיין את תושבי ה"רחובות האלה, וה"עוברים והשבים בהם, כדי לשאלם שאלה פשוט מאד: מי ה"איש שעל שמו נקרא הרחוב? התוצאות ה"כחו כי לרוב מוחלט מבין מאות הנשאלים לא היה המושג חקי לוש ביותר על כך.

ארבעת השמות ה"נזכרים למעלה הם עוד כבחינת שמות ידועים, אשר ילידי ראשית המאה עדיין זוכרים אותם ו"אשר תולדותיהם נלמדות עדיין בשי לבים השונים של החינוך היסודי וה"תיכוני. אולם עשרות רחובות נקראים על שמות אישים שאינם אומרים מאד מה לאדם מן הרחוב. תשובות של אז"ארבעת השמות ה"נזכרים למעלה הם עוד כבחינת שמות ידועים, אשר ילידי ראשית המאה עדיין זוכרים אותם ו"אשר תולדותיהם נלמדות עדיין בשי לבים השונים של החינוך היסודי וה"תיכוני. אולם עשרות רחובות נקראים על שמות אישים שאינם אומרים מאד מה לאדם מן הרחוב. תשובות של אז"ארבעת השמות ה"נזכרים למעלה הם עוד כבחינת שמות ידועים, אשר ילידי ראשית המאה עדיין זוכרים אותם ו"אשר תולדותיהם נלמדות עדיין בשי לבים השונים של החינוך היסודי וה"תיכוני. אולם עשרות רחובות נקראים על שמות אישים שאינם אומרים מאד מה לאדם מן הרחוב. תשובות של אז"

עיר?

אני זוכר מי היה ריינס, אמר גבריאל מנור (22), סטודנט השנה הראשונה בסכניון. "אני למדתי עליו פעם, ויכול להיות שהוא היה ציר בקונגרס, אבל בושע וחרפה שאני לא זור כר". לעומת זאת ידע גבריאל היטב את פירוש שמו של ה"רחוב בו הוא גר: "קוראים לו הכרם, כי היו שם פעם כרמים".

כבר הרבה זמן עבר מאז שגמרתי את בית-הספר, אבל אני זוכרת אפילו מי היה נפוליאון. התפארה אדית פרל"מוטר, מזכירה אשר תחביבה העיקרי הוא מוסיקה. כאשר נש"אלה ברחוב לילינבלום מי היה האיש, ענתה: "בודאי לא פוסר קאי... אולי איזה סוסר... או אולי אפילו ציוני...".

הוא היה בתקופה הציונית המעשית של אחד-העם"אמר דוד עזריה (17), תלמיד גימנסיה הרצליה, על לילינבלום. על החלפת שמות לרחובות ה"תה לו דעה תקיפה: "אסור לי שנות שמות, כי זה עניין של מסורת". על הגר"א, האיש על שמו נקרא הרחוב בו הוא גר, ידע רק כי "הוא היה איזה רבי".

לפני שבוע ליוז כמה מאות מאורחי נתניה את אחד מנכבדי העיר, בדרכו האחרונה לבית הקברות השן. לפתע התגלתה לעיניהם מצבה צנועה, שנשאה את הכתובת: פ. נ. החבר משה בן מרדכי כץ ז"ל, איש ח. הסתדרות בר הנלבב ותמים הדרך. המלחים האבלים עמדו נדהמים נוכח המצבה המזווה, השתוממו לדעת מי חרת את הכתובת המשונה על המצבה. התעלומה נפתרה מיד. התברר, כי מאחר שלמשפחת הנפטר לא היה כסף למצבה, הקימה ההסתדרות מצבה מכספה, לא שכתה לציון כי המנוח היה איש המעמד בעולם הזה. הס' ביר פרץ אפרתי, דובר מועצת פועלי נתניה: "והי זכותה של ההסתדרות להנציח את שמות חבריה הפעילים".

מדע

על עכברים ונחשים

הרופא לכוש החלוק הלבן הרים את מכסה הכלוב והציץ פנימה. לרגע לא האמין לי מראה עיניו: העכברים הלבנים בסניג הכלוב היו בריאים ושלמים, למרות שהזורקה להם לפני זמן מה זריקת ארס נחשים. "זה הצ' ליח", מלמל לעצמו וסגר את המכסה.

העכברים הלבנים, שהתרוצצו בשקידה ב' כלוב המתכת, ציצצו וזללו במלוא הפה, הצביעו על פתרונה של בעיה רפואית כאובה. הגיטוי שבוצע על גופם הנרכי שאפשר לחסן אדם שנכוש על ידי נחש, להצילו ממות.

צחת החוקרים שהגיע לתגלית שיד למכון המחקר על שם רוגוף, שבבית החולים ביליני סוף, לאחר שלוש שנות עבודת נמלים יכלו להכריז: "מצאנו דרך לעזור למוכשי נחש".

חנסיוב דא הורקלי. הנחש הארסי הי' נפוץ ביותר בישראל הוא הצפע. נכישתו גורמת לשטפי דם, עיוות ושיחוקים, העלולים להסתיים במחית. עד היום היה מקובל להורק ריק לאדם הנפגע חומר התנגדות, שהופק מגופו של סוס.

החומר היה מובא ממכון פאסטר בצרפת. במעבדת הענק הצרפתית היו מוריקים רעל נחשים לסוס, שואבים מדמו את חומר הי' התנגדות שפיתח הסוס לאחר הזריקה. אולם לא בכל המקרים היה הנסיוב שהכין מכון פאסטר עוזר לחולה. חוקרי המכון חיפו רמזי החליטו לברר מדוע.

הבדיקות הוכיחו שארס הנחש מורכב מ' כמה רעלים חלבוניים שונים, כשכל רעל גורר אחרי פגיעה אחרת. לאחר מאמצים, הצליחו החוקרים להפריד בין חלקי הארס השונים. בעזרת מתקן הפרדה חשמלי.

גיוס חשפנים. העכברים הלבנים שקיבלו לצורך הנסיון זריקות ארס צפעים, אחרי שחוסנו על ידי הנסיוב המקובל של מכון פאסטר, לא נפגעו משטף דם. אך הם מתו משיתוק. חומר החיסון של מכון פאסטר לא הורקלי להם.

בעלהי הבא שגויס לעזרת המדע היה השן. שפן לבן שחוסן על ידי הנסיוב הצרפתי, קיבל זריקה של ארס נחשים רגיל. לאחר שעיכל את הזריקה הראשונה חזרוק לו גם חומר הרעל המשני, הגורם לשיתוקים.

דמו של השפן המחוסן חיסון כפול הובא למעבדה. הוסר לחלקיו חשונים. נסיוב הי' התנגדות שפיתח השפן חזרוק לעכברים. כאשר קיבלו העכברים המחוסנים על ידי הנסיוב של השפן זריקה של ארס נחשים, נשארו בריאים ושלמים. נסיוב השפנים חיסן אותם בפני כל השפעות הארס.

נסיוב השפנים איננו מתאים עדיין לחיסון בני אדם. משרד הבריאות מיהר להתקשר עם מכון פאסטר, ביקש ממנו להסוך את התבר לית הישראלית לתרופה המיוצרת בממדים המוניים. לדעת המדענים יאךר תהליך הייצור עוד כשנה, לפחות.

רפוא בשדות. הגבר התמיר נעים-ה' ליכות, אשר עמד בראש צחת המכון, היה פרופסור צעיר ליד הולנד, בשם אנדרי דה פריס, שמאחוריו קריירה מדעית ארוכה ו' מגדנות.

דה פריס למד רפואה באמסטרדם, נבנס לאחר סיום לימודיו לעבודה שגרתית בבית חולים ממשלתי הולנדי. אולם כעבור שלוש שנים החליט הרופא הצעיר להתרחק מעט מהמולת בית החולים, לחפש עיסוק סקס. הוא הצטרף להכשרה חקלאית, עלה ארצה בשנת 1940. בארץ נבנס לקיבוץ גבע, הפך לאיכר פשוט. אך המדען הצעיר לא יכול היה להישאר מנותק זמן רב מן המקצוע האהוב עליו. כעבור שנתיים עזב את ה' משק, חזר לעבוד כרופא בבית החולים חדטה בירושלים.

בבני האבן הגדול השוכן במרומי הר'

(המשך מעמוד 6)

רכושם של חברי הקואופרטיב, שעלה ל-70 אלף ל"י, הושקע כולו ביהלומים, שנשמרו בקופת הבטחון.

בבוקר האחד במאי בשנה שעברה, הוני חתה המכה השניה על יחלומי בוכרה. כאשר פתח מנהל העבודה יהושע מקורי את קופת הבטחון, כדי לחלק את היהלומים למנסרות ולמלששים, התברר לו כי הקופה הנוצלה ריקה. תוכנה, בשחי של 50 אלף דולאר, נעלם.

שוב החלה המשטרה בחקירה, שלא הבי' אה לשום תוצאות ממשיות. אחרי המשטרה נשכרו לעבודה שני חוקרים פרטיים, מן המעולים ביותר. מסקנתם, אחרי שחקרו ב' פרשה בנסר, הייתה אחת: הגניבה היא עבודה פנימית, קופת הבטחון נפתחה במפתחות הי' מקורים של הקופה, או במפתחות מועתקים.

תעזומת ששת המפתחות. נקודת' המוקד בחקירה הייתה: מי יכול לפתוח את קופת יחלומי בוכרה? כי בהתאם לנוהג ש' נקבע על ידי מרכז הקואופרציה, אפשר לפ' תוח את הקופה רק בשני מפתחות שונים, כשכל מפתח מופקד בידי מנהל אחר. בצורה זו, אפשר היה להניח כי תהיה ביקורת תמי' דית על הקופה, וכי שום אדם יחיד לא יוכל להשתלט עליה.

החוקרים גילו כי נעשו שלושה זוגות של מפתחות. זוג הוסקד בידי מרכז הקואופרציה, זוג שני הוסקד בבנק, ואילו שני המפתחות הנותרים נמסרו לשני מנהלי העבודה, גולדברג ומקורי. הם גם גילו כי הי' מפתחות שנמסרו למרכז הקואופרציה נעלמו בכלל, ואילו המפתחות שהוסקדו בבנק, הוזמנו בשעתו על ידי המנהלים מקורי ו' אקרמן על דעת עצמם. הם הסקידו אותם בבנק על שמם הפרטי.

ביום שלפני השוד נמצאו שני המפתחות הנותרים, כרגיל, בידי גולדברג ומקורי. בתום העבודה מסר גולדברג, לפי נוהג מוזר, את מפתחו לידי שומר-הלילה של המפעל. ואילו מקורי, שעמד לנסוע לחלאביב, מסר את מפתחו לאקרמן, על מנת שזה ינעל במקומו את הקופה בלילה. היו אלה סדרים משונים, לגבי קופה המכילה רכבות לירות.

זריקות ימים לאמת. למחרת בבוקר שב מקורי לביתו של אקרמן, ביקש ממנו את המפתח כדי שיוכל לפתוח את הקופה וחלק את היהלומים למלששים. כעבור שעה קלה חזר מקורי לאקרמן: "הקופה נשדדה". הדיע לשותפו בהנהלה.

אקרמן לא התרגש במיוחד. הוא שלח את מקורי להודיע למשטרה, התגלח בנחת, שתה ספל קפה. רק אז יצא למקום הפשע. במשך החקירה הארוכה לא יכלה המש' טרה להוכיח כי לאקרמן או למקורי היה חלק בביצוע הגניבה. לעומת זאת הביאו החוקרים הפרטיים שורת השערות בפני חב' רי הקואופרטיב הנשדדים: מיהשו השיג את המפתחות שנעלמו ממרכז הקואופרציה; מקורי ואקרמן יכלו להוציא את המפתחות שהוסקדו בבנק על שמם, עם כמות כזו של מפתחות המהלכים ללא ביקורת, לא היה כל קושי שמישהו יכנס למפעל בשעות ששומר הלילה אינו בתפקיד, להריק את הקופה.

גם הפעם הוזמן רופא להוריק זריקות אמת לחברי הקואופרטיב. הוא היה קרובו של אחד החברים, שקיבל ממנו דמי-תיווך. כשהודיע לו מקורי כי אינו מרגיש בטוב, נכמרו רחמיו של הרופא. הוא הסכים להי' ריק לו זריקה חלשה יותר, שלא תזיק לו, אם כי אולי הויקה לאמת. התוצאות הי' מעשיות של הזריקות: אספ.

כאשר סימו החוקרים הפרטיים את חקיר' תם, העבירו את סיכומיהם למשטרה. אולם זו לא המשיכה לפעול. כמו בשוד של יחלומי הנגב (העולם הזה 1064), נשארה התעלומה ללא פתרון. כי משטרת ישראל, אשר רוב חוקריה הטובים סולקו או הת' פטרו מזמן, שוב אינה מסוגלת לסל בחקיר' רות מסובכות מסוג זה.

רק מה ושם נשארו שרידיה האומללים של הפרשה — 17 פועלים פשוטים, אשר כל הונם נלקח מהם על ידי גנבים, וקברו של משה הלשטיין, הפועל הי' 18.

נתניה

פ. נ.

בית העלמין הישן בנתניה, ליד שכונת בן ציון בדרום העיר, התמלא מכבר. מתי העיר נקברים עתה בבית העלמין החדש, ליד שיכון ה'ותיקים במזרח העיר, ורק לי' נכבדי העיר וראשונה שמור עדיין מקום כבוד בבית הקברות הישן.

הכל
אפשר
לבנות

סופאסלוט

* סככות
* עגלות
* לוריים
* ארונות
* מדרגות
* אצטבאות
* שולחנות
* מדפי אחסנה
* שלדי בנינים
* מגיני רצועות
* מגיני מכוונות
* מיבנים ארעיים

ועוד אלף ואחת קונסטרוקציות
אחרות. לאחר השמוש בסופאסלוט
תוכל לפרק ולהשתמש בחומר
לצרכים חדשים אחרים.

הצטייד בסופאסלוט בעוד מועד.

סטנט בינלאומי, סטנט ישראלי רשום מס' 10490/57.

מירומית
מפעלי מתכת אשקלון
המפעל: אזור התעשייה אשקלון
המשרד: רחוב הירקון 106, תל-אביב
טל. 21964 ת-א

Supaslot

הצופים, מצא דה'פריס את מקומו, התבלס במהרה כרסא מוכשר. שמעו של החוקר הצעיר הגיע גם אל מחוץ לגבולות הארץ. לפני חמש שנים יצא כי המלצת הדסה להשתלמות באוניברסיטת הארץ ווארד בארצות-הברית, חזר משם מלא רש' מים ומרץ. לאחר שובו הוצע לו לנהל את מכון המחקר של בית-החולים בילינסון, שהיה אז בחיתוליו. דה'פריס הסכים.

יבואו עוד צרות. עבודת מחקר רחוקה מלהיות עבודה איש אחד. אי אפשר לזקוף אותה לזכותו של אדם מסוים, אמר הפרופסור, כשנשאל כיצד הגיע המכון לתג' לית המענינה. "יש כאן צוות עובדים מסור, מורכב מרופאים, חוקרים וכימאים הי' תורמים איש איש חלקו לעבודה."

חקר ארס הנחש הוא רק אחת העבודות המבוצעות כרגע במכון. במבחנות המעבדות נחתת עדשות המיקרוסקופים נחקרות בעיות לא פחות חשובות, כגון סיבות מחלת אבני הכליות, מחלות דם וטרומבוזה, וכשמישהו יפתור את אלה, סיכמה בחיך אחת מעוד רות הפרופסור, "כבר תמצא האנושיות צרות אחרות הדורשות ריפוי."

חגיגות

חסר דף ביומן

אני פורים אני פורים שמח ומבדח, הלא רק פעם בשנה אבוא להתארח. ישראל של שנת תשי"ח לא היתה מכניסה אורחים ביותר, לגבי פורים. כל מקומות האירוח שהיו פתוחים עוד בשנה שעברה, היו השנה סגורים על מנועל וברית. עד לפני שנה קשה היה למצוא בעיר אולם צבורי, לא נערך בו נשף פורים. האמנים, הציירים, התיאטראות השונים, מוסדות צוקה ולשכות סגורות — לכולם היתה מסורת מפו' ארת של ארוח פורים.

השנה לא נערך גם נשף פורים צבורי אחד ראוי לשמו. בתי המלון והבארים היו בדושים אורחים, אולם הם נראו כמו בשאר ימות השנה. אי אפשר היה למצוא ביניהם אפילו תלבושת פורים אחת, ולוא הצנועה ביותר. אפילו במועדון התיאטרון, שכאילו נועד מלכתחילה למאורעות מעין אלו, החזו זוג ליצנים תחפושת פורים בוד' דדה, בים של שממון אפורי.

הקיבוצים, בעלי המסורות של ארגון חגי' גות פורים סביב נושא מסוים, פסחו ביומן השנה על דף הפורים. גם הנשפים הבודדים של ארגונים ולשכות, אשר עוד התקיימו פה ושם, בלטו בהעדר כל דמיון פורימי. אפילו לא היה נשף ציירים, שנערך בי' סטודיו לציון על שם אבני בת-לאביב. בין כמאה אורחים, היו רק 10 תלבושות וגם אלה חירות ונעדרות תוכן.

רק מאורעות בודדים, מאלה שאירעו בי' שנה האחרונה, באו לידי ביטוי במסכות פורים בחיוביות: קבוצת נערים שהתחפשה לנשורי קרתא, הפגינה נגד המדינה הציגנית; זוג, בו התחפש הגבר לשחקן כדורגל ו' האשה לזמרת אביבה, כמה סטוטניקים ואנשי חלל.

שוטרים אמיתיים. את התרומה הי' מקורית ביותר לנשף פורים אקטואלי תרמה פרשת בני הטובים. באחת ההילות בפרברי תל-אביב התכנסה קבוצת צעירים, הנמנית על אותה שכבה חברתית ממנה באו בני

נערות-זוהר ב"נשף בני-טובים" בתל-אביב

"השקר, כל השקר, ושום דבר מלבד השקר..."

להוציא את הארון והרדיו, התמלאה הדירה שכנים נועמים, שהטילו מצור על השלושה. משהו הזמין נידת. המכונית הופיעה ברגע שלפני משפט לינץ, סמל הגידת הרגיע את הרוחות, מצא כי אפשר בכל זאת לתת אריכה של 48 שעות לסילוק התשלום. השוטרים והפקח עזבו את שדה-הקרב, ללא פרות נצי' חוגם.

המאשימות נאשמות. עוד באותו יום הופיעה מרים, בתה בת ה-16 של בתיה, בתחנת המשטרה, התלוננה על התנהגותו של השוטר פרנקל ועל המכות שהיכת את אמה. בתיה, בניתיים, היתה נתונה לסיסולו של רופא. אולם השכם למחרת בבוקר, כאשר של התאוששה, ניגשה אף היא למשטרה, להתלונן על השוטר פרנקל.

אלא שדרכי הסיסול במשטרה משוננות ביותר. בתיה ובתה גילו להפתעתן כי אינן מאשימות — אלא נאשמות. ליתר דיוק: הי' משטרה האשימה אותן בתקיפת שוטרים ופקח, בשעת מילוי תפקידם.

השבוע הבוע השופט ד"ר יוסף מגורי כהן את דעתו על המקרה. אחרי שחקרש 11 ישיבות לבירורו. הוא קיבל את טענתו של הסניגור אליהו וינוגרד, כי לא הוכח שה' שוטרים והפקח עסקו במילוי תפקידם, מאחר שצו-התפיסה שביוי הפקח לא היה ברתוקף. על כן היתה זכות לנאשמת להתנגד להתי' פריצות לדירה.

קבע השופט: "איני יכול להשתחרר מי' ההרגשה, שאכן הגישה התביעה אף ורק כהוצאה מהתלוננות שהנאשמות התלוננו כי משטרה. שכן אם היה יסוד להאשימן — מדוע לא נעצרו במקום, כשבאה הניידת? פסק-הדין: בתיה ובתה זוכו, ואוצר הי' מדינה חוייב לשלם להן 200 ל"י הוצאות המשפט."

עיריות

הכסף זורם החוצה

כאשר הוכרו מס-קניות עירוני על-ידי עיריית רחובות, קיבלו זאת סוחריו העירי' בהתמרמרות רבה. אך לאחר הסבר קצר של העירייה שוכנעו הסוחרים, כי מס זה בא לעורר את המסחר המקומי, וכי בכספי המס תעשה העירייה מאמצים לפתח את הי' מסחר בעיר הקטנה, חסרת הבסיס המסחרי. הסוחרים אמנם המשיכו לטעון כי המס אינו צודק, אך לאחר שהמס קיבל גם את אישור הממשלה, נכנעו סופית. אפשר היה גם להניח כי המס, שהכניס סכומים רציניים לקופת העירייה, לפחות ימריץ את מוסדות העיר השונים לקנות את מוצריהם בעיר עצמה, כדי להגדיל את פדיון המס.

תחת זאת גילו השבוע סוחריו העיר עובדה מדהימה: עיריית רחובות לא רק שאינה משדלת את מוסדות העיר לעזור בפיתוח הי' המסחר העירוני, אלא שהיא עצמה עורכת את רוב קניותיה מחוץ לעיר. זאת כבר

(המשך בעמוד 12)

הטובים, הפכה את הבית לבית-כלא בשם כלא תל-בני טובים.

התלוננות כוסו בסורגים מנייר, הכניסה נח' סמה בסורג רשת עבה, שעליו התנוססה הי' סיסמא: "להגיד את השקר, כל השקר ושום דבר מלבד השקר." הקירות קושטו בתמו' נותיהם של אישי צבור ידועים, ומעליהם הכרוה, "מבוקשים על-ידי המשטרה", בדיא' גרמה שהראתה את עקומת היתרבות מקרי האונס בעשר שנות המדינה, ובסיסמאות נוסח, "מדוע יושב דואק?" "שלחו אלינו את גוה-תרצה?" או "שולמן ועמוס ב'גוריון משלמים?"

אל תוך תפאורה זו התקבצו כ-100 בני' טובים ונערות זוהר מכל חלקי הארץ, מחו' פשים בתלבושות של גאנגסטרים, כשאל כל אחד מהם צמוד מספר של אסיר. אפשר היה למצוא שם סמלת צה"ל מאילת, וקצינה מבתי' ים, מנהל חברת קידוח מהרצליה ובן פרדסן מראשון-לציון, נציגי טובי אבא חושי ואת מלכת מכון דיאנה, זוזיק אינדיק, עם בתו של חבר כנסת לשעבר.

רק פרט אחד בתכניתם של בני הטובים השתבש. לפי התכנית, היה על כל זוג לבוא לנשף במכונית גנובה. אולם השוטרים שי' שוטטו ברחובות העיר, הכשילו את התכנית. והם לא היו מחופשים; הם היו שוטרים אמיתיים.

דרכי אדם

הקרב על השער

בתיה פרפלוציק עמדה בחנות בעלה בי' שכונת התקעה, כאשר ניגש אליה אלי

תחפושות פורים: ליצנים ב"מועדון התיאטרון" ונח'הדת במסיבת הציירים "שולמן ועמוס ב'גוריון ישלמו..."

בעוד סיני'ה חוגגת כורים במוסד ירושלמי נערך מאחורי הקלעים המאבק על גורלה

סיני'ה

השכמה "רוצה פיפיו" הכריזה רותי מיד אחרי שקמה ממטתה. המטפלת מיהרה להושיב אותה בבית השימוש, שנבנה באופן מיוחד במימדים קטנים לנוחותם של התינוקות, כדי שלא יזדקקו לעזרת המטפלות.

האנושי שהדקר מבין וזעותיה של מלחמה. **★ ★ ★**
"חסר לך משחזר"

ר שבע חגגה סיני'ה את חג הפורים. יחד עם כל שאר ילדי בית התינוקות הענק. היא ישבה על ברכיה של לילי, מחוץ פשת לסקוטי משופם, חיבקה את צווארה של המטפלת וחזתה בתיאטרון הבובות. מסביב הדהדו קריאות שמחה וצחוק קולני. רותי ישבה רצינית, הביטה על הבמה הי קטנה בעינים נוצצות, ולא אמרה מלה. היא אפילו לא חייכה. "חסר לך משחזר, רותי?" שאלה המטפלת. רותי הניעה בראשה לשליל. לה היא קטנה מדי מכדי לדעת מה חסר לה. "עכשיו ילדים, נאכל אזני המן!" הודיעה אחת המטפלות. ההודעה עוררה שאגת הסכמה ספונטנית. בעיניה של רותי נדלק ניצוץ. היא הושיטה את ידה, לקחה עוגה אחת, הושיטה גם את ידה השנייה ואמרה: "עוד...". היא לא יכלה לדעת, כי בשעה שלעסה את אוזן המן הטעימה, התחולל לא הרחק ממנה מאבק לקביעת עתידה. בבית המושט המחזוי בירושלים התדיינו נציגי הממשלה, אנשי חוק וסמך אורחים על השאלה — מי תהיה רותי, מה יעשה בה ומה תהיה זהותה.

★ ★ ★
חפתקה בכיתה המשפט

כ אשר הובאה סיני'ה הפצועה לאילת, היא נמסרה לידי של ד"ר אלברט בכר. הרופא הירושלמי טיפל בה במסירות, ניתח אותה, המשיך להתעניין בגורלה גם אחרי הבראתה. כאשר הגיש משרד הסעד, לפני חודש ימים, בקשה לבית המשפט המחוזי בירושלים, למנות את ד"ר בכר לאפוטרופוס על התינוקת הבדואית, היה נדמה שפרשת סיני'ה תבוא על סיומה בשלום.

אולם ד"ר בכר לא היה היחיד שרצה בבית המדבר. בכפר הערבי טיבה, במשולש, קם האזור חאפז אל-נאשא, תבע את האסופית המוסלמית לעצמו. אל-נאשא, שקרא לראשונה את סיפוריה של סיני'ה בחפזות חזה (1029), החליט לאמץ לו את התינוקת. הוא מיהר להגיש לבית המשפט התנגדות למינויו של בכר כאפוטרופוס.

עורך הדין אלי שרון, נציגה של משפחת אל-נאשא, שבא השבוע לירושלים לשטוח את טענותיו בפני בית המשפט, גילה כי בינתים חלה התפתחות דרמטית: משרד הסעד ביטל את בקשתו של ד"ר בכר להתמנות לאפוטרופוס.

רוסוס. הילדה הקטנה, חסרת הזהות, ש- איננה קיימת למעשה באופן רשמי מאחר שאין לה תעודת לידה, תלוש רישום, שם משפחה או שאר האבזורים המשכצים את האדם בחברה המודרנית, המשיכה להיות בחלל הריק, בציפיה שיימצאו לה בית והורים.

★ ★ ★
בתי המדבר והציוויליזציה

ע וכך פוציאלי של משרד הסעד, ש- ביקר בכפר טיבה, הגיע למסקנה כי משפחת אל-נאשא איננה מתאימה לאימוץ, בגלל שיקולים סוציאליים מקצועיים. אולם אל-נאשא לא מיהר לוותר. הוא עלה לירושלים, ביקש לראות את הילדה.

הילדה שראה מבעד לחלון היתה שחורת שיער ועור, בעלת תווי פנים מובהקים של בני חב. היא התבלטה בין חבריה לא רק בעיניה השחורות ושפתיה הבשרניות, היא היתה וזה גם מבחינה חברתית.

כי למרות הטיפול המסור, נשארה סיני'ה מסוגרת, השתתפה בפעולות חברתיות רק כשנדרשה לעשות זאת. היא קמה עם כולם בבוקר, מילאה את הוראות הגננת, כיסתה כשקידה את דסי הצויר. גינני התרבות

ע שורות ראשים — וחובכים, חומים, שחורים. עשרות פרצופים זעירים. כל אחד מהם סיפור בפני עצמו, כל אחד טרגדיה. כי הילדים של בתי התינוקות ויצרו בירושלים אינם ילדים כשאר בני גילם. אין להם בית, אף לא משפחה מסודרת. בין הראשים הקטנים בלס ראש אחד, שחום במיוחד, עטור שיער שחור וחלק — ראש ילדה בת שנתיים וחצי. חבריה קוראים לה רותי. בכרטיסית המוסד רשום שמה כרות בכר. אסונה של רותי גדול בהרבה מזה של יתר חבריה: לא רק שאין לה הורים או בית, אין לה אפילו זהות רשמית. רותי התרועעה בין הילדים, מלאה בדי קנאות אחר הוראות המטפלות. אך כל הזמן נשארה זרה ומתבלת. כשרצתה משהו היתה קוראת לצפורה או ללילי, ומקבלת מדי המטפלת את מבוקשה.

לפני שנה וחצי היתה רותי גיבורה עולמית. קראו לה או סיני'ה, משמר צה"ל שנכנס לסכה, תחנת הגבול הנידחת מדרום לאילת, מצא את סיני'ה הפצועה מונחת ליד גיית אמה. האסופית הבדואית הקטנה הובאה לישראל, הפכה לאגדה חיה, סמל המעשה

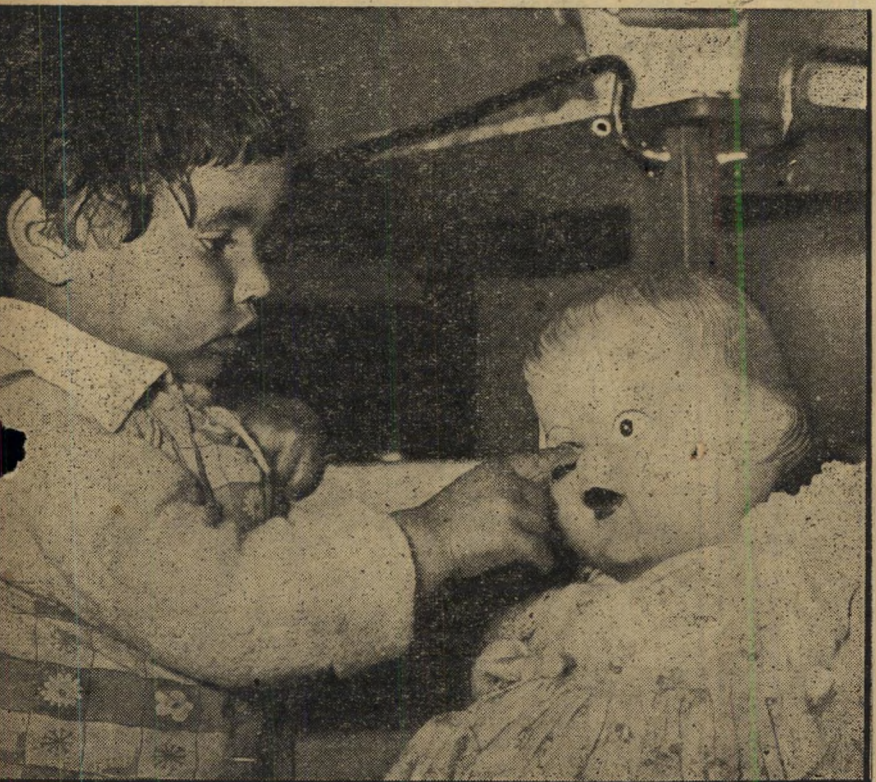
אל המיטה למרות גילה הני מוד (שנתיים וחצי) משתדלת רותי להיות עצמאית, מתפשטת לבד.

נשיקת גיליס שונים.

ארוחת צהריים גם לבעיות האכילה יש לרותי גישה עצמאית שלא כרגיל. בעוד אורי נאבק עם הדיטה, בעזרתה טול המטפלת ציפורה, מתלקקת ר אכילת ה"פודינג" הסעים מאד לחיכה. חילדה הנראית מימין היא עולה חדשה מפולין, גדולה מרותי

רותי ורותי "זה האף של רותי" מצביעה רותי על בובת הבד הגדולה, הצעצוע ה ביותר. הבובה גבוהה ממנה, והיא נאלצת להושיב אותה על חסא כדי רותי טשקיעה מאמצים גדולים בחינוך הבובה שלה, גוערת בה ומסיפה לה מוסר, לפי מיטב סגנון

נר ליד המלחמה מקבלת רותי נשיקה מחברה לחדר. יחידת המגורים מורכבת מעשרה ילדים, בני המבוגרים עוזרים לקטנים. "את מותק" מכריז אורי.

לילי המספלת, עקבה באדישות אחרי הנעשה על הבמה. "היא מפונקת מאד", הסבירו המספלות, "קשה לעניין אותה". בניגוד לרבים מבין חבריה, שזכו לביקורי קרובים, לא בא איש לבקר את סיניה.

אזני המן מחופשת לסקוטי, צפתה רותי בהצגת-הבורות שהכינו המספלות. אך אזני-המן עניינו אותה יותר מן ההצגה, וכל זמן החגיגה ישיבה רותי על ברכיה של

שכנה עירוינית לא העסיקו את בת המדבר. עיקר תשומת ליבה היה מופנה אל ערכים ממשיים יותר — אל המזון ואל נוחיותה האישית. היא התבלטה בין חבריה למגורים ברצונה העז להיות עצמאית. "עוד, דינגו" היתה מבקשת, כשהגוש הליפתן בשעת ארוחת ה' צהרים. ולמרות שמחצית הנזול נשפכה על השולחן ועל המפתית שעל צוורה, לא הרשתה לאיש להאכילה. היא סמכה על עצמה.

★ ★ ★ הפתרון הטבעי שהוחמק

"כ"ח יחיה" אם מישוהו יקרא לה פעם ערבית או בדואית? שאל אל-נאשף את עצמו. ליד עצם החזה שלה נושאת סיניה עד היום רסיס-מתכת וצלחת קטנה, וזכר למאורעות-האימים שעברו עליה סמוך ל-החלדה. אולם פצעי-הנפש, העלולים להיגרם עלידי סביבה זרה, יגורו אחריהם תוצאות נפשיות חמורות בהרבה מן הפצע הגופני שהגלד. קבע אל-נאשף: "ההגיון דורש לי העביר את סיניה ליד משפחה ערבית!" משרד הסעד הגיע אף הוא למסקנה דומה, אם כי מתוך שיקולים שונים. כל העולם זוכר עדיין את פרשת ילדי פינלי, שני האחים היהודים שגדלו כקתולים והוחזרו לחיק ה' יהדות רק אחרי מאבק משפטי מר וממושך. איש לא רצה שסיניה תהווה תקדים משפטי בכיוון ההפוך: כי אם ימסרו את סיניה ליד אפוסטרופוס יהודי, עשוי התקדים המשפטי למנוע החזרת ילדים יהודיים לעמם בעתיד. תוך ימים אחדים יצטרך בית-המשפט לק' בוע מי יהיו האפוסטרופסים של סיניה, וב' מהירות האפשרית יצטרך משרד הסעד למצוא לילדה בית מתאים לאימוץ. סיכם השבוע נציג המשרד. "כל העניין היה מוצא את פתרונו הטבעי אילו התורנו את סיניה למצרים, יחד עם השבויים המצריים. אבל מאחר שהמצצו אפשרות זו, התחייבנו לשאת באחריות לעתידה ולאשרה של ה' פעוטה. כי הרי זוהי מצוה להציל נשמה תמימה — תהיה דתה אשר תהיה."

לא? רותי התאזרחה על-נקלה בבית התינוקות, מספלת אישית במלחמה שלה. היא איננה יודעת שאותה מאבק בין מוסדות ואנשים כדי לקבוע את עתידה. שעה מתנהל

בבית-המשפחה עורך-הדין שרון מסביר לחאפז אל-נאשף ולחברו, איש סייבה, מדוע חסיד את התנגדותו למינויו של ד"ר בכר כאפוסטרופוס לרותי.

(המשך מעמוד 9)

הכפר, עורכים אנשי ברעם אזכרה לכפרם מעל הגבעה ממנה השקיפו בפיצוץ. הם קראו לגבעה אלמבקא — הכותל המערבי.

רק מותו של הכומר נתן לאנשי ברעם את ההזדמנות לחזור פעם בשנה לחורבות כפרם. כאשר מת הכומר לפני שנתיים וחצי שנים, ציטטו אנשי הכפר את דבריו: „אם לא אחזור חי לכפרי החורבני אליו מת, וקברוני בכנסיה עם אבותי הכהנים“ כדי למלא את רצונו האחרון, לא יכלו גם של טונות הצבא לסרב להתיר לאנשי ברעם לבקר בכפרם החורב.

מעתה יהיה שטח הכפר לא רק מקום עליה לרגל לתיירים יהודים שירצו לבקר בבית הכנסת העתיק. הוא הפך למקום קדוש לבני הכפר שנשבעו כי ישובו אליו ויעלו מדי שנה לרגל לבקר בו.

משפט

הצוהק אחרון

בחור רזה, גבוה ושחרחר הוביל חולית שוטרים למקומות בכפר-סבא, מגדיל ורמ' תיים, סיפר בגלוי: „כאן ביצעתי גני בה... כאן התפרצתי לידה...“ תוך יום אחד הודה משה מזרחי בביצוע שבע הת' פרצויות וגניבות, אשר המשטרה לא ידעה כלל כי הוא קשור בהן. „אני רוצה לעזור לכם“, הסביר בטוב לב.

מצויידים בתיק עבה, שכלל את פרטי הוראתו של מזרחי, הופיעו השוטרים לחקיר רה המוקדמת בבית-משפט השלום בפתח תקפה. השופט אריה גרף קיבל את הודאת הנאשם, העביר את התיק לבית-המשפט המחוזי.

מתיחה עריחשבון הציבור. התביעה עת התקדמה ללא תקלה, עד שהמשפט עמד להסתיים. ואז ניגש מזרחי לתובע נחמן אמיתי, שאל אותו בחיוך לגלגני: „אתם משוגעים? צלצל לתל-מונה, ותיחכח שב- תאריכים שאני ביצעתי כביכול את העבירות, ישתבי בבית-הסוהר.“

התובע מיהר לסלפון, ולתדהמתו התברר כי אמנם צדק מזרחי. מול האליבי המוחלט, לא נותר לתביעה אלא לבטל את התיק. הודה באיכות התביעה בבוסת-פנים: „חקרתי בדבר והוברר לי שהנאשם ישב במעצר בתקופה זו... גם העדה שהעידה כי זיהתה את הנאשם כנגב שגנב אצלה, טענה והצביעה עליו, רק מפני שראתה את ה- נאשם בלחית שוטרים בביתה... יש לזכות את הנאשם.“

מזרחי צחק בפה מלא. אולם, כידוע, צוחק הצוחק אחרון. המשטרה, אשר חושה-הומור של מזרחי לא מצא חן בעיניה, עצרה אותו מיד, הגישה נגדו כתב-אשום חדש. הפעם: על כי „גרם הזק ציבורי וגרם לאנשי מש- טרה, המוחזקים בכספי הציבור ולטובת ה- ציבור, לבזבז את זמנם.“

כאשר נסתיימה שמיעת המשפט החדש, שוב לא היה למזרחי כל חשק לצחוק. בראש מירכנ נכנס למכונית האסיריים, ש- הובילה אותו לבילוי חמישה חודשי מאסר חדשים בתל-מונה.

כל ישראל

בראש הרשימה

מאתיים איש במדינה מרחיחים כל אחד 20 אלף לירות לשנה ומעלה — זאת גילה סקר מטעם ההסתדרות... **למרות קיצוץ הריבית**, ישלם הבנק הלאומי ריבית של 12.5% לשנת 1957... **תוכניות החסכון** של בנק לאומי ו- בנק לדיסקונט יוגדלו השנה 28% ל-75 מיל' יון ל"ה. בעידוד הממשלה... **פרס נוסף לשנת העשור**: שכר-הדירה, שישולם על ידי תיירים, יהיה פטור מכל מס... **מלאי זימון** של מיצרכים חיוניים כגון חיטה, סוכר, אורז, שמנים ומספוא, הנמצא עתה במחסנים בישראל, יספיק לצריכה של חמי- שה עד שמונה חודשים... **מלון החם תדרות** נחנך באילת, אחרי ארבע שנות עבודה. במלון 29 חדרים, באר, אולם ריי- קודים, מסעדה, מערכת הקירור תושלם עד הקיץ... **מוזיכר המועצה המקומית** של קריית שמונה, דויד רסולי, תקף בבעי- טות את סגן ראש המועצה, חיים רוז, אשר הסתכסך לאחרונה עם ראש המועצה אשר נזיר, שלושתם חברי מפא"י.

שיא החופשה, התמרמר סוחר. „העיריה גובה מאתנו כסף כדי שתעשיר בו את המתחרים שלנו בתל-אביב“

מינוטים

הכפר שעל חצי הלירה

אלפי יהודים מבקרים מדי שנה בין חור- בות הכפר הערבי ברעם, בגליל העליון, כדי לראות את בית-הכנסת העתיק שתמונתו מקשת את חצי הלירה הישראלית. השבוע זכתה ברעם לביקור המוני של מאות מבק- רים. הם לא באו לראות את החורבות העתיקות. הם באו לבקר חורבות חדישות יותר.

היו אלה 400 מתושביו של כפר ברעם המרוני. הם הלכו בשורה ארוכה, אבלים וחפויי ראש. בראש התהלכה השקטה נישא צלב גדול מקושט בדגל אדום. התה- לוכה נעצרה בכנסיה של הכפר, הבניין היחיד שנשאר עומד על תילו. כניסות ה- כנסיה היו חסומות באבנים. האנשים הסירו את האבנים ונכנסו לכנסיה השוממת וה- ריקה מכל תמונות ופסלי הקדושים. הכנסיה הייתה מלאת רטיבות. בחוץ ירד הגשם ומגג הכנסיה הסדוק דלפו טיפות מים.

במשך שעה ארוכה התפללו המרוניים ב- שפה הסורית הדומה מאוד לשפה הארמית העתיקה. התפילה הייתה מוקדשת לזכרו של כומר הכפר אליאס סוסאן שנפטר לפני ש- תיים וחודשיים. כדי לערוך את האזכרה קיבלו תושבי ברעם, לשעבר, היושבים כיום בכפר גוש-חלב, היתר מיוחד לבקר בחור- בות כפרם, שעל אדמתו הוקמו בינתיים מושב דובב וקיבוץ ברעם.

אולם 400 המבקרים לא באו רק להזכיר את נשמת אבי עדתם. רובם באו כדי להזכיר לבניהם כי זהו כפר מולדתם.

פגישת עם וייצמן בפאריז. במיכצע חירם לשחרור הגליל העליון, שנערך בסוף 1948, מצאו חיילי צה"ל את כפרי הגליל העליון הערביים ריקים מתושביהם, שנמ- לסו ללבנון. רק תושבי ברעם המרוניים ומחצית תושבי גוש-חלב, אף הם בני אותה עדה, נשארו בבתיהם. רק כעבור שבועיים קיבלו תושבי הכפר ברעם הוראה מטעם שלטונות הצבא לפנות את כפרם, תוך הבטחה כי יחזרו אליו תוך שבועות מספר.

אלף תושבי ברעם פינו את כפרם. רובם עבר לגוש-חלב ואילו הנותרים עברו את הגבול ללבנון מחוסר מקום מגורים בגוש חלב. אולם השבועות הפכו לחדשים והחדשים לשנים ותושבי ברעם לא הוחזרו לכפרם. במשך 10 השנים שחלפו מאז, לא הפסיקו ללחום על זכותם לחזור לבתיהם. כל פניו- ריהם לראשי המדינה ולמוסדות השונים נענו בשלילה בנימוק כי ההחזרה בלתי אפשרית מסיבות בטחוניות.

כשכל הפניות הושבו ריקם, החליטו ה- תושבים לבקש מהאפסריאר המרוני היושב בכפר בקורקי בלבנון להתערב לטובתם. שלושה אנשים עברו את הגבול ברשיון מיוחד וחזרו כשבידיהם מכתב מאת ה- אפסריאר אנטון בוטרס ערידה אל נשיא המדינה הראשון, חיים וייצמן.

במכתבו הזכיר האפסריאר לייצמן פגישת שנערכה בין שניהם בשנת 1947 בפאריס, בה הבטיח וייצמן כי במדינה היהודית ש- תקום, יהיו לנוצרים זכויות שוות כמו ליהודים.

התשובה הייתה בנוסח הרגיל: „מסיבות בטחוניות לא יוכלו תושבי ברעם לחזור לכפרם.“

„הכותל המערבי.“ בשנת 1952 פסק בית הדין העליון בבקשת צו על תנאי, שהגישו תושבי ברעם נגד שר הבטחון שיבוא וינמק מדוע לא יוחזרו לכפרם, כי תושבי הכפר יוכלו לחזור לבתיהם אחרי שיצטיידו ברשיון מטעם הממשל הצבאי.

אולם כמה ימים לאחר מכן כבר לא היה לתושבי ברעם לאו לחזור אפילו אם היה ניתן להם היתר לכך. במשך שלושה ימים פוצץ הכפר ונמחה מעל פני האדמה כשת- ר שביו עומדים על גבעה ליד גוש-חלב המשי- קיפה על הכפר, ורואים כיצד בתיהם עפים השמימה.

כשנשאל דויד בן-גוריון בכנסת, מדוע פוצץ הכפר, השיב כי אין לו כל ידיעה מי עשה זאת.

מאז, מדי שנה בשנה, ביום בו פוצץ

חזק! אמישראגז
מציגה כיריים מקרינות
88" x 110" ס"מ
בצבעים שונים

100% מצב רוח מרומם עם

קוניאק. סוברין ושרי קורדיאל

התוצרת המעולה

מיקבי ש. פרידמן ובניו

פקידים!

תלמידים!

סטודנטים!

הרשמו עוד היום ב„אולפן גרף“ לקורס הדו-חודשי (2 x שבוע) ל-

קצרנות

עברית ו/או אנגלית

בת"א: אצל ח. בריקמא, גורדון 5
בחיפה: בייס „במעלה“, החלוץ 13
הצלחה מובטחת!

הונגיקונג

היא רק אחת מתוך עשר- רים ושתיים חאצות אליהן נשלחים מדי שבוע מנויי חוץ-לארץ של „העולם הזה“, שבו- עון החזשות הישראלי.

נותרו רק 18 ימים

להצגות

קרקס מדראנו

אל תחמיצו את ההזדמנות האחרונה!

יום 2 הצגות: 4.30 — 8.45
יום 1 הצגה אחת: בשעה 2 אחה"צ
מוצאי-שבת 2 הצגות: 6.15 — 9.30

אוטובוסים מחכים לקהל אחר כל הצגה

הכינו כרטיסים מראש!

קופת הקרס פתוחה מ-10.30 בבוקר
כרטיסים אפשר להשיג גם במשרדי הכרטיסים

סרטים

חשבון בלי סטאלין

מבשרי הגורל (תמר, תל-אביב, רוס) הם עגורים המרחפים בשרשרת מעל שמי מוסקבה, ערב מלחמת העולם השנייה. מתחתם מתעלס זוג צעירים באהבים, בדיוק באותה צורה שעושים זאת בניוירוק ובתל-אביב. הם רוקמים חלומות, מבלי להכיל בהם את סטאלין או את הצבא האדום.

אולם המלחמה מפירה את תכניהם. בוריס (אלכסיי בסאלוב) מגויס לצבא, מבלי שהוא מספיק להפך מוריוניקה (טניה סמאר) לובה) נערתו. בחזית יוצא בוריס לסיוע, כשמתוה נערתו ונלגד עיניו, נפגע בשעה שמשנה להציל את חברו הפצוע. אותה שעה, במוסקבה המופצצת, מתמסרת ויריוניקה לבן דודו המשתט, המנצל את עובדת היותו סטנדרן כדי להשאר בעורף.

בוריס מת. אולם ויריוניקה, שנישאה בינתיים לבן-הדודו והתאכזה ממנו, מאמינה כי הוא יחזור. עם פרחים בידה, היא יוצאת בשמלה צחורה לקבל את פני החוזרים מהמערבה. רק שם מתחרר לה כי אהובה לא יחזור. את הפרחים שהכנה לו היא מחלקת בין אנשי ההמון.

בשורה טובה. זהו הספור כולו — שטוס, חמים ונוגע ללב. אולם הסרט המבוסס על סיפור זה הוא הרבה יותר מזה. מבשרי הגורל הוא סרט שקשה להאמין שהופק ברוסיה של 1957. הדמויות המופיעות בו אינן עוד דחלילים. הם אנשים של בשר ודם, על חולשותיהם ומגרעותיהם. לא כולם גיבורים. ישנו המשתטם ההולל, ישנו ה"מסקד המושחת", ישנם בניהטובים העושים חיים בעוד חבריהם נופלים בחזית. העלילה היא רק היסוד. נוספים עליה שני מוטיבים, העושים את הסרט לסרט מצויין, שאסור להחמיצו. משחק של טניה סמאר אלוהי. יפהמיה סובייטית מקסימה; ועבודת הבימוי האמנותית של הבמאי קלטווב. אם מבשרי הגורל מבשרים גם את גורלו של הסרט הסובייטי, הרי זהו גורל המבשר טובות לא רק לצופים הרוסיים אלא ל- שוחרי הסרט הטוב בכל מקום.

הכוש עושה את שלו

גם הוא בענקים (אסתר, תל-אביב; ארצות-הברית) נמנה גם הוא בענקים ש' בסרטי הוליווד, המוסקים לעתים כה נדירות. זהו סרט, אשר במרכזו עומדת הידידות: ידידות בין צעיר מתוסבך ומריגש הבורח מהצבא, מהוריו ומעצמו, לבין כושי היודע שכל מה שדורש כדי להיות ענק, הוא לש' מור על צלם האדם.

על רקע רציף נמל, נוסח חופי הכרך, נר' קמת הידידות בין שני הסחארים. אקסל חרט (ג'ון סטאבאס) עומד ליפול במלכודת של נבלים, כשהוא נחקל בסומי הכושי (סידני שוואטיר). סומי הוא קודם כל אדם. אדם המצויד באמונה חזקה ובבטחון עצמי, היודע להציל אדם מייכודוך באמצעות כמה מלים מחוכמות, להפסיק תגרה על-ידי בת-צחק, סומי הכושי מנסה להפוך את ידידו מ' אבק לאדם, מקרב אותו למשפחתו, מלמד

אותו לעצוד את הפסיעות הראשונות בחיים תקינים. כשהכושי עושה את שלו, ומקריב את חייו כדי להציל את ידידו, נדמה תחילה כי קרבנו היה לשחא. אקסל נשאר עכבר נפחד, המסרב להסגיר את רוצח ידידו. אולם זרע הידידות האנושית הנכיס באק' סל את צלם האדם; הוא מתגבר על חולשו' תיו ותסביכיו והופך לענק. זוהי יצירת-מופת עשויה למופת, עם הרבה מיסרהשכל, אמת אנושית נדירה וחוויה קול' גועית ממדרגה ראשונה.

יומן החדשות

חזרה לבראשית

סרט ישראלי נסיוני קצר, המספר על דברים כה חביבים כמו רועה הרועה את עדו, שקיעה וזריחה, נוצר על-ידי הצעירים אריה נבון ויעקב אגם. הסרט מורכב מציר רים בשחור-לבן, מזכיר ברמתו את הסרטים הנסיוניים שנעשו בראשית המאה באמריקה ... **דרכי ריינוודס** ואדי פיישר נולד בן, אחרי לידה קשה ומסובכת. לזוג יש גם ילדה ... **איל הסרטים האחרון** של הוליבורד מהזמן הישן, היחידי שנשאר שליט באולפנו אחרי המהפכה בהוליווד, נשיא חברת קולומביה הרי כהן, נפטר השבוע בגיל 67 באופן פתאומי. טקס הש' כבתו נערך על במת צילומים באולפני קולומביה, והלחיתו היתה אחת הגדולות ר' המפוארות שנערכו איפעם בהוליווד. ב' צחאתו כתב כהן כי אינו רוצה בשום טקס דתי ... **כרט לאנקסטטר וקירק דגלאס**, צמד השחקנים המופיעים עתה במערבון הדו קרב הנורלי המוצג בקולנוע חן בתל-אביב, יופיעו בקרוב שוב, יחד עם לורנס אוליבייה, בסרט המבוסס על יצירתו של ברנארד שאו תלמיד השטן ... **ארי קונסטנטין**, היהודי ממוצא אמריקאי ש' זכה להצלחה עצומה בסרטי בלשים צר' פתחים, ישתתף בקרוב במספר סרטים הול' בודיים שיוסרו בצרפת. כמועמדות לבנות' זוג מלכרות מרילין מונרו, אוה גארדנר וג'ין מנספילד ... **עתונאי צרפת** העניקו השנה את התואר לימון, הניתן לכוכב שאינו משתף פעולה עם עתונאים למילין (צ'יד המכשפות) דימוניב.

תדריך

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ, אשר העולם הזה ממליץ לראותם: **מאזני צדק** (עפון, תל-אביב) — 12 אנשים נרגזים משחקים בגורלו של נעה, הנאשם ברצח אביו. סרט מתח מצויין. **לח פטרארה** (שדרות, תל-אביב) — אהבתה של נערה מפגרת, ללולין חסר-לב. גילייסה מסינה, אנתוני קהין. **הארבעים ואחר** (עדן, ירושלים) — דוחמת הצבא האדום שובה קצין אויב, מתאהבת בו והורגת אותו. סרט רוסי פיוטי. **מבשרי הגורל** (תמר, תל-אביב) — ראה לעיל. **גם הוא בענקים** (אסתר, תל-אביב) — ראה לעיל.

שחקנים סמאולובה ובטאלוב ב"מבשרי הגורל"

התוצאה: טרגדיה

"עזר" של רנואר וצייר ראובן כתוצאה מטרנדית

להוציאה מהתפקיד, כשאורנה תחזור ממסע המגנתי בשחין, סרבה רוינה להשפיק ול' הופיע. הצגות המחזה נפסקו ... **שתי הצגות** למבקרים האמנותיים קיים תיאטרון אוהל, לרגל הצגת-הבכורה של משרח טובה. אחרי שביקורות המבקרים היו שליליות ביותר, הכניס הבמאי משה הלוי שינויים קיצוניים בהצגה, הזמין את המבקרים לא השתתהו הביקורת נשארה שלילית במקומם ... **ערב הכוכבות** של המחזה חזיונותית של סימון מאשאר מאת ברטולד ברכט, בתיאטרון הבימה, גבר המתח בין משתתפי ומכיון ההצגה. הסכסוכים בין הבמאי ישראל לתי' לצייר יוסל כרגנר אינם נפסקים אפילו לרגע. בקר בחר את כרגנר, שלא צייר מעולם תפאורות לתיאטרון, בגלל הצבעים שמצאתי בעבודותיו. אחרי שברגנר הסכים לצייר את התפאורה, נאלץ בקר לתרגם ב' אוניו את כל המחזה מעברית לאידיש ... **ארבעה שחקנים** אמריקאים יבואו לתי' אטרון הבימה, כדי להכין את חזיון העם של חגיגות העשור, שיתקיים בניוירוק, ערב יום העצמאות השנה, את המחזה עצמו חיבר הסופר כריסטופר פריי, לפי הזמנתו האישית של מאיר היסגאל ... **מאת הצגות** הציג תיאטרון זוטא את המחזה אוסקאר מאת זיגמונט שורקוב, שהשתתף בתפקיד הראשי ... **למסע השתלמות** מתעתד לצאת הסופר ניסים (אכור מכל המלך) אלוגי, מרכז ועדת הרפרטואר של תיאטרון הבימה. אחרי שקולקטיב השחקנים החתיתקים בתיאט' רון מסרב בכל תוקף להציג את מחזהו ראש העיר הבא, מתוך אותן סיבות פוליטיות לאורך שש להציג את זרוע אותו לכלבים, החליט אלוגי לצאת להשתלמות ארוכה בתר אטרונ של ברטולד ברכט, בברלין המו' רחית ... **1500 לירות** הוא ערכה של כל אחת מתלבושות ריקוד הקאמאקלי של הלחקה ההודית המבקרת עתה בישראל. ה' איש בעל המשכורת הגבוהה ביותר בלהקה, הוא מאמר ... **פרופסור קלאוזנר** ימסור לרפאל קלאצקין מהבימה את פרס חמשחק הסוב לשנת 57/58 בחמועדון חי' לאומי, בתל-אביב. את הפרס העניק חברי השופטים של המועדון לקלאצקין, עבדור משחקו בהביצה, הצגת הקופה האחרונה של הבימה. בשנה שעברה זכתה בפרס מרים זוהר, גם היא מהבימה, בעד משחקה באנח' כריסטי ... **להקת הפנטומימה** של יעקב (ג'וקי) ארקין עזבה את התיאטרון חי' קאמרי ותתחיל להופיע השבוע בחסותו של תיאטרון זירה. בתוכנית זו מופיע ג'וקי ב' תפקיד נוסף: מחבר ומעבד המוסיקה. יחד עם המלחין אברהם קומפורטי ... **מכשור משפטי** סרץ בין הנהלות סמבטיון ותיאטרון זירה, סביב אישיותה של השחקנית יעל ישי, שהשתתפה בהצגת מוישה ווינסילאטור ב' זירה, הפסיקה ללא הסכמת ההנהלה והחלה להשתתף בחזרות זמן, יש לו משקפיים ב' סמבטיון. עורך-הדין מיכאל כספי, מרקליט זירה, מתכוון השבוע לבקש מבית-המשפט המחוזי בתל-אביב להוציא צו-מניעה נגד ה' צגת זלמן, יש לו משקפיים, שהצגת-הבכורה שלה נקבעה לשבוע הבא.

אמנות

ציור

יפהיה חסרת לבוש

"הביטו כמה שהיא יפה" התפעלה גברת אחת. "היא נראית צעירה מאוד" השיבה לה שכנתה. הגבירות, אשר שתיהן לא יכלו להתסאר ביתרונות עליהם הצביעו אצל ה' אשה עליה דברו, לא חשבו אותו הרגע על העובדה שאותה עלמה מבוגרת מהן בהרבה. היא נולדה בשנת 1880, בעירה צרפתית נידחת.

בניגוד לעשרות המבקרים לבושי המס' לצות, שהביטו עליה בהתענינות, היתה ה' גברת המסתורית עירומה לחלוטין. היא לא טרחה אפילו להפנות לקהל את פניה. אולם גם גבה הורדודית-לכלכל, שיערה האדמוני הלוהט ואיבריה הנשיים החטובים, שהתבלטו על רקע ירוק-כהה, שבו את הקהל בחבלי קסם.

הגברת העירומה היתה רק תמונה, פרי יצירתו של אמן שנפטר לפני 39 שנה, תמונת אשה-שירוס של הצייר הצרפתי פיר אוגוסט רינואר. היא הוצגה השבוע לרא' שונה לעיני הקהל הישראלי, במוזיאון תל-אביב.

תמונתו של רינואר הגיעה למוזיאון כי תוצאה מטרגדיה אישית עמוקה. היא נתרמה על פי צחאתו של האספן היהודי האמריקאי המנות, וילהלם גרינברג. **זוכר חבנים.** גרינברג, הבנקאי העשיר, יליד הולנד, מת באמריקה ערירי ובודד. בצחאתו הורה למכור את כל אוספו, ולחלק אה הכסף לצרכי צדקה. רק שתי תמונות חילק במיוחד. האחת פורטרט של הצייר הגמד טולוז לורק, נמסרה למוזיאון ה' לגדי השניה פרי מכחולו של רינואר, שהיה אחד מגדולי האסכולה האימפרסיוניסטית, נמסרה למוזיאון תל-אביב, כדי להנציח את זכר שלושת בניו של המנות, שנרצחו על-ידי הנאצים.

האישה העירומה, שהוצגה לראחה בחדר הרכישות החדשות של המוזיאון, היתה ב' חברה טובה. סביבה תלו תמונותיהם של קלוד מונה, קמיל פיסרו, אוטורילו דגא. תמונת רינואר היא עתה אחת היקרות ש' באוספי המוזיאון. ערכה נאמד ב12 אלף דולר, ומוזיאונים מעטים בעולם יכולים ל' הרשות לעצמם קניות בסכומים אלה. "אספנים הם עם מור", הסביר עויגן (אוגניוס) קולב, מנהל המוזיאון, "הם אינם נפרדים מתמונה בחייהם, ורושמים אותה כעובדן רק אם חוספים אותם במצב-דיוח מתאים".

מאחורי הקלעים

שתי הצגות, דעה אחת

הקרב על יוליה בתיאטרון הקאמרי, לא הסתיים. אחרי שרוינה ארצי, כפילתה של אורנה סורת בתפקיד יוליה ברומיאו ויוליה, שמעה על כהנת הנהלת התיאטרון

אני רק שרקתי, אשתי קירכסית

מאת
שייט גלזר

אני לא המומחה
הכי גדול בפסיכולוגיה, וגם את זה, מה שמו, פרויד, עוד לא קראתי. אבל דבר אחד אני יכול להגיד לכם: רק בפורים אפשר לדעת מה מסתתר מאחורי הפרצופים של האנשים. פעם, למשל, כולם רצו להיות בן-גוריון או קאובי עם אקדה. היום פתאום כולם רוצים להיות שחן קני כדורגל, כאילו זה הכבוד הכי גדול בי עולם. חבל שלא שאלו אותי קודם. אז בפורים נהיו לי כולם שחקני כדורגל. שחקני תיאטרון, עתונאים, סתם צוציקים — כולם חשבו שאם ילבשו נעלי התעמלות וירוצו אחרי הכדור במגרש, הם כבר שחקני כדורגל. אני בסוף שגם אנשים חשובים רצו להיות כדורגלנים, אלא שלא היה להם דם. זה שרוצים להיות שחקני כדורגל זה עוד

הנעדרת
הנהדרת, היא ריקה זואי, שהיתה צריכה לעמוד בשער כסית. איזו מטרה לשחקנים!

אשת חשופט
זאת אשת פנינה. אתם רואים שבשפחתי לא דם אני יודע לבעוט.

ספורט

כדורגל

חפש את האשה

בצהרי יום ראשון, השבוע, עלה ג'ק פייארבארד, מאמן הכדורגל של מכבי פתח תקוה, למסע שהטיס אותו חזרה למולדתו, בריטניה, ממנה הגיע לפני שבועות מספר. הוא התאכזב וברח! נסעו השמועות סביב נסיעתו של פייארבארד, "לא היה לו חשק לאמן קבוצה מועמדת לירידה לליגה א'". היה זה אך טבעי נסיעתו של המאמן האנגלי, מי שהיה אחד השוערים הידועים של בריטניה, תושר במצבה העגום של קבוצת הכדורגל מפתח-תקוה. עוד לפני שנה היתה הקבוצה מאם המושבות אחת מקבוצות הפאר של הכדורגל הישראלי, שבמשך 30 שנה רצופות צעדה בצמרת.

המשבר החל לפני כשנה, בעת שמספר שחקני-מפתח, ובכללם המאמן אליעזר שפיגל, עזבו את מכבי. הקבוצה הספיקה עוד לערוך סיור באנגליה, בה סימנה את משחקיה ב-הפסדים מתפירים, חזרה לארץ והתדרדרה בצמרון ככלי הליגה. בסוף הסיבוב הראשון ניצבה מכבי פתח-תקוה במקום ה-10 מבין 12 קבוצות הליגה הלאומית.

מי משלם? במצב זה לא נשאר לאנשי הקבוצה אלא לערוך מהפכה פנימית בהג' הלהם. פנינה חלפובסקי, מי שהיה ראש מחלקת הכדורגל בקבוצה, התפטר ועמו כל חברי ההנהלה הותיקים. במקומם נבחרה הנהלה חדשה, בראשה עמדו משה קרמר ושמואל בן-דוד.

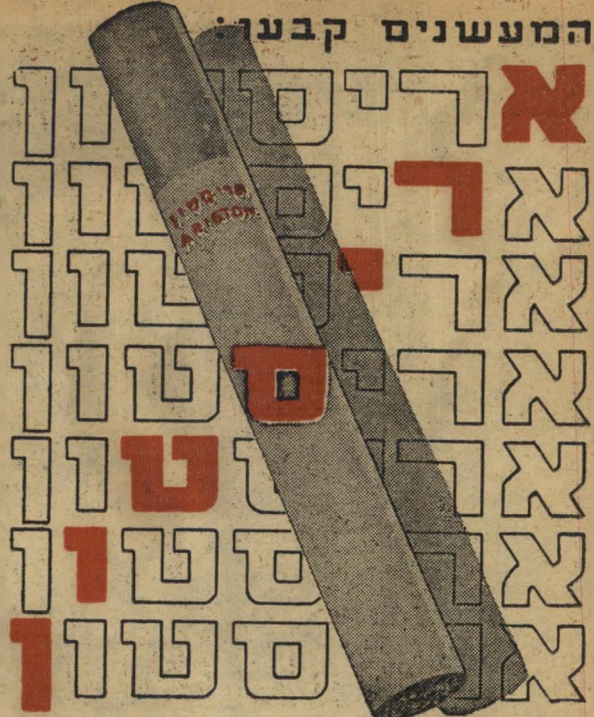
אותה תקופה החלה הפועל תל-אביב ללשוש ציניים לעברו של המאמן האנגלי, שזה עתה הגיע ארצה. האגודה התל-אביבית, הנמצאת אף היא במשבר, ניסתה לשכנע את פייארבארד להחליף את יאונבצ'יק כמאמנה. פנינה חלפובסקי, שמאוד חרה לו על התפטרותו, ניסה לשכנע את פייארבארד להסכים להצעה. אולם נסיעתו של המאמן האנגלי לא היתה קשורה כלל בפרשת חילופי הגברי. פייארבארד התמסר לקבוצתו המלבסית ב-מלוא המרץ, הקדיש לה את כל זמנו ומרצו, הובילה לנצחון הגדול על הפועל תל-אביב השבוע. כשסיימו שחקני מכבי את משחקם נגד הפועל בנצחון 4:0, נפל פייארבארד על צווארם ונשקם.

למחרת נסע, אולם נסיעתו היתה פרטית: לפייארבארד יש באנגליה אשה צעירה, שעד כה לא נענתה לשידולי בעלה לבוא ארצה. למרות שג'ק כתב לה פעמים בשבוע על פלאי הארץ, סירבה האנגליה הענוגה לנסוע לארץ האסיאתית. בינתיים הגיעו לביק שמר עות כי אשתו מושכת כספים מחשבונם בבנק. הוא החליט לנסוע הביתה, לחסל את הפרשה אחת ולתמי, חתם לפני נסיעתו על התחייבות לחזור למכבי פתח-תקוה. היתה לו סיבה טובה לא לסרב לחתום על התחייבות זו: מכבי פתח-תקוה שילמה את מחיר טיסתו הלוך ושוב.

במסלול

כולם משרתים

צח"ד שולט בכדורגל הישראלי, מאחר וכחמישית מכל שחקני הכדורגל בארץ משרתים בצה"ל. מתוך 244 כדורגלני 12 קבוצות הליגה הלאומית, 51 הם חיילים. עובדה זו מתבררת מתוך 100 כדורגלני, חוברת כל-בו של הכדורגל הישראלי, שהופיעה השבוע, בעריכת יהודה גבאי וישראל פנ. פרטים אחרים מתוך אותה חוברת: **השחקן ח"ד קשיש ביותר** הוא המשחק באחת הליגות בארץ הוא בלחשן שלום, חקלאי המשחק בקבוצת הפועל באר-שבוע. בלחשן, יליד טוניס. הוא בן 39. השחקן הצעיר ביותר המשחק באחת מקבוצות הליגות השונות, הוא דגמי ציון (19), שוער מכבי יפו. **הפועל ירושלים** היא הקבוצה שהגיל הממוצע של שחקניה הוא הגבוה ביותר בקבוצות הליגה הלאומית. הממוצע של כדורגלני הפועל ירושלים הוא 26, בעוד שהממוצע של הפועל תל-אביב, מכבי נתניה, הפועל רמת-גן, מכבי יפו וחפועל כפר-סבא הוא 21; של מכבי פתח-תקוה ובית-ר תל-אביב — 22, ואילו של מכבי תל-אביב, הפועל פתח-תקוה, מכבי חיפה והפועל חיפה הוא 23. **חנות הספורט** של יעקב חודורוב ויר סלה מרימוביץ, בפסג ברחוב דיונוף בתל-אביב, תפתח בתחילת החודש הבא. אתה מעסיקותיהם הראשונות של השניים היתה הסכם עם מאמנה החדש של הפועל חיפה ולסקו ציקובסקי, שירכוש אצלם את ציוד האימונים החדש עבור קבוצתו.

היות טובה בסיגריות פילטר

תשבץ העולם הזה 1067

		8	7	6	5		4	3	2	1	
13				12		11			10		9
	18				17			16		15	14
						21			20		19
											22
	24										
								26		25	
		28		27							
					31				30		29
						35					33
			36								
											38
				39							
		43			42		41				40
			47			46		45		44	
					49						48

מאוזן: 1. אשת הגמל; 5. נביא; 10. יוסף הוא בנו; 12. על כל מיל; 14. חוטם; 16. חופשה; 18. סופר שחי בבת-ים; 19. אנייה קטנה; 21. הכיתות העליונות בגימנסיה; 22. ב' על מלאכה; 23. מבצע במלחמת ה' עצמאות; 24. א' דון; 25. נכנס ל' ראשו של טיטוס; 27. מפעלו של וייצמן; 30. מניע; 31. תבלין; 33. חסכון צמוד; 35. מאמר רציני; 36. בלתי חשוב; 38. שגעונות; 39. חלק הגוף; 40. קריאת המון למנהיג בלתי רצוי; 41. בית-קפה תל-אביבי; 43. ישן בלילה; 44. באריג; 46. חלק של מלה; 48. משא; 49. כסא, למשל. **מאוזן:** 2. גס; 3. השלם יושב לידה; 4. קטל; 6. מלה שכיחה בעשרת הדיברות; 7. סופר ומשורר; 8. מלת החיוב; 9. מעצר; 11. ארץ אגדית; 13. אלת פרי; 15. מאכל איטלקי; 17. הרשע; 18. אומות מאוחדות; 20. מטוס שהיה בשימוש בחיל האוויר במלחמת העצ' מאוזן; 23. לאכילה; 26. בקשות; 27. שער; 28. שומר; 29. המאקי בצרפת; 31. יישוב בסיני; 32. לא מפותח; 34. שעל; 35. נושא ספרים רבים; 37. שר-רש מר; 39. שם פרטי; 42. יליד הארץ; 44. הוראה לנהג; 45. קריקטוריסט; 47. מלת קריאה.

אויבי חנוער
מחלות המין
מאת ד"ר מרדכי זידמן

רם בית להגות
אופנוע
ת"א, רח' בול-פול מנבי אש

כל הנדאנות:
סרט -
Agfacolor
במצלמת -
Agfa
הערכה
תחילה אולפנות!
פיתוח והדפסה בארץ
להשיג בכל החנויות

בעטה וכל הפיג'אמות רקדו לפי המנגינה נגד כדורואל

המן שניתנו במתנה עלידי הקפה. מחכים ומחכים והשחקנים של כסית לא באים. רק כשגייסו כמה שחקנים מהקהל נהיה להם הרכב. תיכף אפשר היה לראות שרחל עושה עסקים יותר טובים מכסית. מפני שכסית לא הביאו שום דבר במתנה לקהל.

★ ★ ★ העירייה לא מעודדת

ת שמעו מי נהיו לי שחקנים. ברוואל היה השוער מנסלט, אחיו של השחקן של מכבי, שעכשיו לא בהרכב מפני שהוא רץ יותר מדי מהר. אחר כך היו שם גדעון בירנבוים ואהרון קפלן, שחקני הכדורסל של מכבי, ואליעזר דוידמן, אלוף הטניס. היו שם עוד עמסו זלוטלוב, שוער המילואים של מכבי תל-אביב, ומנדק ואמנון שליון. אבל בין כל החובבים היה גם אחד פרוץ סיוגלי — חולי לוי מבית-ר תל-אביב, שקיבל את השם חולי סו די בארים, מפני שהוא הולך הרבה לבארים.

בכסית שיחקו טופול ואורי זוהר במצל ירוק; פשנל הגדול, זה שמחלק את הכסף

לא מוזק לאף אחד, אבל כולם החליטו שלא יהיה צדק במדינה הזאת עד שאני, שיע גלור, לא אהיה שופט במשחקיהם המשוגעים.

וכך הייתי השבוע השופט הנפוץ ביותר במדינה. אני חושב שאני השופט הראשון בארץ שלא עבר קורס בהתאחדות הכדורגל, אבל מהנסיון שלי עם שופטים אני חושב שהם עוד יכולים לקבל ממני כמה עצות. קודם כל צריכים להשתמש במשרוקית מיוחדת כמו שאני השתמשתי: משרוקית בצורת אקדח, שאפשר להפחיד בה את כל מי שרוצה להרביץ מכות. כשיש פאולים חזקים לא צריך לשים לב, מפני שהשחקנים כבר מסדרים ביניהם את החשבון.

אחר כך כדאי לתת כל כמה דקות פנדל. זה מפני שהקהל אוהב פנדלים ואם אתה עושה מה שהקהל אוהב, הקהל אוהב אותך. ובסוף צריכים להיות לסובת הקבוצה יותר חזקה, כדי שיהיו לפחות 11 שחקנים שישי מרו עליך אחרי המשחק.

תצחקו, אבל לשופטי הכדורגל אין תמיד חוש הומור והם יכולים עוד לקחת את מה

קפה שפוד עמוסה זלוטלוב, שוער המילואים של מכבי תל-אביב, מתפרץ בפידמה לשער כסית. מימין זה אורי זוהר, החובש גרב כדי לא להתקרר. מזל שחחבדה של רחאל עוד הכניסו את גול התיקו. הם היו שיכורים כמו לוס.

כלום. ואני לא אומר את זה בצחוק, כי גם אני הייתי בחתונה וגם אני שתיתי.

★ ★ ★ כלבים ושחקנים

ב זמן שכל מי שרצה התחפש לכדורגלן ועשה חיים, היה רץ ומר לכדורגלנים האמיתיים. אתם חושבים שהיה לנו פורים קדחת. אני לא יודע איך, אבל למנהלי הקבוצה גודע שאנחנו מתכוונים ללכת לישון בבוקר במקום בערב, אז לקחו אותנו למתנה רכזו בשפיים, כדי שהלילה יעבור בשקט. באמצע עוד היה משחק רציני אחד בשבת (נגד הפועל פתח-תקוה) וביום ראשון שוב המשחק פורים. הפעם עלו שחקני הבימה למגרש מכבי רמת-גן, לשחק נגד העתונאים של מעריב. ואת מי לוקחים למשחק כזה לשופט אם לא אותי? הייתי בומבה של שופט, אבל השחקנים היו חלשים. היו שם כל כך הרבה צלמים, שהראש הסתובב מלי הסתכל אל כל אחד. היה שם גם צייר קריי קטורות, אחד שרצה לצייר את קלצ'קין איך שהוא רץ עם הכדור. כשהכדור הגיע לקלצ'קין צעק לו הצייר: "חכה!". וקלצ'קין חיכה. זה שהמשחק נגמר ב-6:00 נגד הבימה. זה לא כל כך חשוב. חשוב היה שהם ראו שלורוק עתונאים לכלבים אפשר רק בדר בורים על הבמה ולא במציאות. שטוט, אני עתונאי עכשיו או לא עתונאי?

את הקהל מהמגרש. כדי שאפשר יתיח לבעוט בכדור. וגם אז הקהל בעט בכדור יותר מהשחקנים עצמם. אלה בפידמות הם השחקנים של רחאל, ואילו שחקני כסית לבשו ציביל, עם חולצות של כסית.

השחקנים מסדרים

המשחק ההיסטורי. זה לקח 20 רגע עד שהשחקנים הצליחו לפנות

שארתי ברצינות. ואז יאשימו אותי בכל.

★ ★ ★ ריקה לא הבריקה

ב התחלה נמאס לחברה הישראלית בכסית וברואל לשתות קפה עם קצפת, והתחשק להם לשחק כדורגל ושאני אהיה השופט. המשחק נערך בלילה, במגרש שבין היכל התרבות ובין בית הבימה. בתור בידור לעם זה היה דחאק לא רץ. הייתם צריכים לראות כמה אנשים באו לשמוע.

אלה שותלים קפה ברוואל לבשו פיג'אמות ולכל אחד הייתה אות על הגב, שביחד נתנה את הכתובת "המן וועשרת בניו". תשאלו איך זה יכול להיות — מפני שבכתובת יש 12 אותיות ובמשחק רק 11 שחקנים. פשוט מאוד: במקום לכתוב "עשרת" כתבו "עשר" בניו. כסית לא חשבו הדקדוק.

כסית עשו יותר רעש משהם שחים באמת. בהתחלה הם הבטיחו מי יודע מה, שכל הגדולים ישחקו אצלם. אמרו שריקה זראי ומשה אינטלטור ואפרים גוזמן ישחקו. אבל בסוף אף אחד לא בא. לבזמן אולי לא היתה פיומה, וריקה זראי טוב שלא באה. בתור שופט-צדק לא היית נותן לה לשחק, חסר שמישהו עוד יבעט לה כדור ברצינות. קודם כל היו צריכים לעשות מגרש. אז השחקנים ביחד עם השופט, הלוא הוא אני, התחילו לפנות את הקהל. זה לא עזר כלום. הם חשבו שאפשר לשחק כדורגל גם על מגרש שגודל של שולחן בבית-קפה. רק אחרי 20 רגע גייסו שתי מכוניות, שפינו את הקהל בכוח. כי אמילו כפורים אף אחד לא רוצה להתחפש לפצוע תאונת-דרכים. החלטנו שקהל יהיה קו החץ, וקבוצת רחאל עלתה למגרש עם שקיות של אוני-

מישחק הפיג'אמות אחד הרגעים המרתקים, כמו שכתובים בעתונים, היה כששחקנים הצליחו לחיץ את הכדור מהקהל ולשחק קצת גם כן. כאן שחקני רחאל רבים ביניהם כדי להגיע לכדור

הילד אינו

למרות העונש של שנת מאסר, הצפוי לו אם יוצא דיבה בעליוני, ממשיך **מלכיאל גרינוואלד** לשלוח מכתבים לחברי ב"מורח"י. בראש העלון הפורמלי שלו, כתב גרינוואלד שתי סיסמאות — "אני הולך למען קידוש השם" ו"אין לי סחר רק מ" הקדוש ברוך הוא" — וכמנהגו מדי פורים שלח משלוח-מנות לאישים שונים ביישוב... במנה הראשונה, המיועדת "לישוב בישראל" אחל גרינוואלד: "כדי להפוך את הברכה מהארץ לבלתי-אפשרית: אף לירות מס יציאה, 500 ל"י מס כרטיס ואלף לירות מס דרכון, כמו שאמר המשפך ההונגרי — מה תחיה ופה תמות ותזע בעד הגנבים של אשכול" — מנות אחרות: לראש מ"סרת ירושלים **לוי אברהם** — חופשה ללא תשלום, לארגון משטרת כושים בל"י בריה: לאדם שעשה את עצמו מנוח, **יגאל מוסיונזון**: יותר מזל באהבה מאשר במ"חיות, **לאהור אבריאל**: התאורחות ב"גאנה, כדי שנוכח סוף סוף להיפטר ממנו" . . . השבוע התלונן אחד מחברי הכנסת בפני שר הוואר הדין **יוסף בורג**, כי אינו קבוע בקבלת מכתבים, מאחר של"פעמים הם מתאחרים ולפעמים מקדימים, השיב שר הוואר, כי הדבר תלוי בסוג המכתב: "זה דומה לעולם הזה ולעולם הבא", אמר בורג, "כאשר המדובר בעולם הזה, מוטב שזה מגיע מיד, אך כאשר המדובר בעולם הבא, מוטב כי יתאחר" . . . קריאת הביניים המוצלחת ביותר של השבוע בכנסת, נוספת לזכותו של ח"כ חירות **יוסף שופמן**. בעת הדיון על התקציב דובר גם על דו-שבועון הדיוני, אמר שר האוצר לוי אשכול: "מוטב שעבור 20 פרטים לחודש יכניסו לבתיכם של עוד כ-300 אלף משפחות אות מורסת בעברית". שישע אותו שופמן: "אות א"י" אשכול לא נרתע: "לאלה הצועקים א"י אגיד שמוטב א"י מאשר ד"י נכניס לבתיכם שיר עברי, אותיות ונקודות וכו' מצאה גדולה" . . . לפני שבוע ביקר בלונדון שגריר ישראל בארצות-הברית **אבא אבן**, בהנכנסו לביתו של השגריר הישראלי ב"י בריטניה **אליהו אילת**, הופתע אבן לראות שם פסל שלו. אילת הסביר כי אשתו, **זלבה אילת**, שהיא ציירת החליטה להתחיל לפסל וכך נראו אשון בורה באבן . . . באחת החזרות בהבימה של המחזה חזיונה של סימון מאסאר הביאו במאי ההצגה **ישראל בכר** ואשתו השחקנית **פנינה פרח** את ילדם לחזרה. לפתע התברר כי הילד איננו. החזרה הופסקה וכל השחקנים יצאו לחפש את הילד. רק אחרי כחצי שעה נמצא הילד מסתתר מאחורי הקלעים.

★ ★ ★

החטא ועונשו

חובבות זמרה אינה משתלמת. למסקנה זו הגיעה השבוע **מניח הלוי**, אשתו של המחזאי **יהושע** (אני רב החובל) **הלוי**, בעת שביטלה ערב פורמלי עליו במועדון התיאטרון. מניה ידועה כמעריצת זמרה. במ

כדורגלני פורים: פגל, הוז וקלצ'קין
הביטה קראה: "פאולו"

יכול היה הציר הישראלי **ראובן ראובן** להתאפק. כאשר התפור הקהל, ניגש ראובן אל התמונה, הפך אותה כדי לראות מה נמצא בקצה העיניים... באותה הזדמנות העיר המ"ב **קרב בר מזל**, למנהל המוזיאון **אויגן קולב**: "רצוי שתציבו משמר מיוחד על התמונה". השיב קולב: "תמונות טובות לא גונבים".

★ ★ ★

מתנה מידית

נשאיו של המחזאי **יגאל מוסיונזון** לבת מיליונר אמריקאי, שזכו לכמה שורות בשבועון טיים האמריקאי, לא הביאו אותו אל המנוחה והנחת. ידידתו האמריקאית, עמה חזר לארץ מארצות-הברית, לא סלחה לו על כי החליף אותה לפתע בחברתה העשירה יותר. הידידה, שנתנה ליגאל מכונית במנהג יחד עמו ורכשה דירה משותפת ב"רחוב יתקאל 22 בתל-אביב, תובעת עתה את מתנותיה בחזרה. אולם יגאל, שאינו חתן בענייני כספים, טען כי גם המכונית וגם הדירה רשומים על שמו . . . קהל צופי התיאטרון ברחובות הוכיח בשבוע החול, כי הוא חרד לקרואת השפה העברית. כאשר הגיעה שם הבימה את הבימה, והשחקנים הגיעו לקטע בו מכתב הבעל המרומה **רפאל קלצ'קין** את מכתב האולטימטום לאשתו, **מרים זוהר**, פרץ הקהל בקריאות של אי שביעות רצון. התברר כי בעד שקלצ'קין מכתב את המכתב בעברית, כתבה מרים זוהר את המכתב משמאל לימין, בלועזית . . . במאי התיאטרון הקאמרי **גרשון פלוטקין** נהנה מחלקת המפגשים של ועדת העשור **יעקב אגמון** נראה השבוע, כשהם מודדים במשך שעה ארוכה את מגרש החניה שליד היכל התרבות. הם ניסו לחשב כמה אנשים יוכלו המגרש להכיל. אחרי שמדדו כמה מגרשים אחרים, בהם יוצבו במות ה"בידור בחגיגות העשור, העלו בחישוביהם כי 350 אלף איש יוכלו להצטופף ליד הבמות . . . דו"ח חריף התנהל השבוע בין הסופר **יורם מטמור** ורב"טן **שאול** (עוסר) **ביבר**, כזבן דוע. אחרי שביבר פנה אל מטמור בשאלה: "עד מתי תמשיך להיות סטאטיסט בתיאטרון?" השיב לו מטמור: "להיות סטאטיסט בתיאטרון זה כלום, אבל להסתדר בתור סטאטיסט בצבא זה לא כל אחד יכול לעשות" . . . הרקנות **כרמלה גולדברג** חתמה על חזרה הופעות במלון חמור. הופעת הבכורה שלה עמדה להיערך בערב פורים, אולם בדיוק לפני הופעתה חתלה כרמלה. למרות חומה הגבוהה הופיעה הרקנית במחול חדש בשם הרגס בלון. אותו קבדא בחום כה גבוה שכל הג' שים הנוכחות נאלצו נאצו למשוך לבעליהן בשרחלים. מספר תיירים שנוכחו במקום הג' דיוו את כרמלה בתואר "החתיכה של המזרח התיכון" . . . בתחרות הכדורגל שהתקיימה השבוע בין שחקני הבימה לעובדי מעריב, ניצחו אנשי מעריב בתוצאה 6:0. אולם שחקני הבימה דרשו לבטל את המשחק, מאחר שנבחרת מעריב הורכבה כולה מפועלי דפוס ושלוחים, ורק שני כתבים השתתפו בה. כוכבי המפגש היו **רפאל קלצ'קין** ו**שמר** **אז פגל**, שחקני הבימה . . . הפומגאי **דן אלמגור** תרגם לאנגלית את הפומגים שכתב להצגת סמבטיון, זמן יס לו מ"ס קפ"ים, ותלמיד החוג לאנגלית של האוניברסיטה בירושלים הציגו אותם בפורים. לא כל כך משעשעת הייתה תשובתו של מרצה האוניברסיטה, אשר דן אלמגור התנצל בפניו כי שכת להכין את שיעורו: "אבל את הפז מון האקטואלי של השבוע אתה לא שוכח, מה?"

במרחב

רעים

אל הנס!

אמיר סיף-אליסלאם מוחמד אל-באדר, יורש-העצר של תימן, כרך את ידו בידי גמאל עבד אל-נאצר, והודיע בחיך לעתונאים: "באתי להסדיר את הצטרפותה של תימן לרפובליקה הערבית המאוחדת". זה היה בקהיר, לפני פחות מחודש. ה' שבוע שוב כרכו המצרי והתימני את ידיהם. חיכו אל המצלמות של עתונאי דמשק. הצטרפותה הרשמית של תימן לרעים היתה עובדה מוגמרת.

במבט שטחי נראה האיחוד החדש כצעד של התרברבות הפגניות, חסר משמעות מדי ניה ממשית: האיחוד נעשה על בסיס פז ריבי, כשתימן שומרת על משטרה המלוכני ועל מוסדותיה הממשלתיים הנפרדים, אין קשר ישיר בין הממלכה המדברית המפגרת לבין חלקיה השונים של הרפובליקה של חוסי הים התיכון, רמת החיים והתרבות שונה לחלוטין בין תימן ורעים, אין כל השלמה בין כלכלת שלוש המדינות.

אולם צעד זה היה בכל זאת בעל חשיבות מכרעת לגבי קביעת דמותו של המרחב. כי לרודן המצרי, השואף לאחד תחתיו את העולם הערבי כולו, חשוב הרבה יותר בשלב זה לחלוש על תימן מאשר על ירדן או הלבנון.

הצלחתו החדשה של עבד אל-נאצר הדליקה בחצי תריסר בירות במערב ובמרחב אור אדום שאיתו את מוקד שאיפתו: הנס! ה' ערבי. כיום שולט עבד אל-נאצר על העורקים העיקריים שורכם זורם נפס-החיים לאירופה. הופעת מצרים בתימן, תפתח בפני קהיר את הדרך להתמודדות ישירה עם ההשפעה הבריטית והאמריקאית, ולהשתלטות על מקר רות הנס עצמו.

אם יצליח לעשות זאת, יוכל גמאל עבד אל-נאצר להגשים את חלומה המוצהר: הקמת מעצמה ערבית, בעלת משקל עולמי אירי, שתעמוד בראש עמי אפריקה וקדמת-אסיה.

סעודיה

כלי מסכות

לא היה זה מקרה, כי בדיוק בשבוע שבו הצטרפה תימן לרפובליקה הערבית המאוחדת (ראו עליו), התקלקלו היחסים בין רעים לבין סעודיה.

בשידור דרמטי דמשק, הודיע גמאל עבד אל-נאצר, כי המלך סעוד ניסה לממן הסיכה צבאית סורית, שמטרתה לבטל את האיחוד הסורי-מצרי ולרצוח את עבד אל-נאצר עצמו. "עכשיו לשם כך, גילה הנשיא, שלם חתנו של סעוד מקדמה של 1.9 מיליון לירות לעבד אל-חמיד סטאב, ראש המודיעין הסורי. היתה זאת האשמה חמורה ומדהימה. ה' מלך סעוד הכחיש מיד כי היה לו כל חלק בקשר, ציחה בכעס על המשלחת הצבאית והשגריר המצרי, לעזוב את סעודיה. "עכשיו הם ניגשים לתכלית", סיכם דיפלומט מערבי "המבאק על הנפס החתול וגמאל עבד אל-נאצר הסיר את המסכה מעל פניו".

קרב קפיצה מאו עלתה קבוצת ה' קצינים לשלטון במצרים. חלק גמאל עבד אל-נאצר כבוד גלוי ושופע למלך הערבי, שומר המקומות הקדושים של האיסלאם. גם כאשר היה ברור כי האינטרסים של עבד אל-נאצר האנטי-מצריים הולכים לאחל של סעוד, שו' תפס על אילי הנפס האמריקאים. המשיכו השניים להתחבק ולהתנשק בכל הזדמנות. בהיערכות החושה, שבאה עם הקמת רעים והאיחוד ההאשמי, הקפיד סעוד על גייס ראליות, למרות שותפות האינטרסים שלו עם הפרדיציה הפרו-מצרית. כי הוא חשש מפני איבתו הגלויה של שליט קהיר, שהצליח להצית את לבת האומנות גם במשעולי המדבר הסעודי.

חדירת המצרים לתימן לא תגרום רק להגברת המערכה התימנית נגד השלטון ה' בריטי בערן. בעיני הסעודים היא תיחיה גם כפלישה לתחום השפעתם, כי מאז כבשה סעודיה חלק מתימן (ראה מסגרת) ואילצה את האימאם לחתום על הסכם גבולות, היה ברור כי נצטא התימנית היא בתחטות של ריאה הסעודית.

בלבבות כמה שייכים זקנים התעורר ה' חשש כי תימן תדרוש בחזרה את השטחים הכבושים בידי סעודיה. אך הסכנה האמיתית לשלטון המלך סעוד היתה אחרת: שתימן תשמש רק קרש-קפיצה לרודן המצרי, במסע השתלטותו על אוצרות הנפס של חצי האי.

• אולי בהשתתפותו הפעילה של חצבא המצרי, כי בהתאם לחסכם האיחוד חפדוטיבי, יאוחזו צבאות תימן ורעים.

פסוקי השבוע

● **ראש עיריית פתח-תקוה פנחס רשיש**: "כשצץ בפתח-תקוה עתונאי חדש אני בוחנו בצורה מיוחדת. מזמינו לארוחת-צהרים ועומד על מידת תיאכוננו לאכילה. אם תיאכוננו בריא וחזק, סימן שכתובתו בריאה וחזקה".

● **שחקן הבימה מאיר מרגלית**, בויכוח שהתנהל על מטוס הנשק, בשעת חזרה להצגת חזיונה של סימון מאסאר: "כששואלים יהודי מה דעתו על יהודים, הוא אומר: יהודי זה גנב, שרד וסרסור. אבל כששואלים אותו מה דעתו על העם היהודי, הוא אומר: אנתו העם התרבותי ביותר בין העמים".

● **זורק הרימון בכנסת משה דואק**, בתגובה על הרשימה שהופיעה אודותיו בחנוטל הזה: "העולם הזה עשה לי עול. הם מירסמו תמונה שלי בצד שוטר עם שפם, שלידו אני נראה כאידיוט".

● **מאמר ראשי ב"דבר"**, על ההבדלים בין העלאות המיסים של עיריית חיפה ועיריית תל-אביב: "בחיפה מכתות העלאות המיסים למימון פעולות חשובות... בתל-אביב מוקדש הכסף למתן שילומים לסיעות השונות בשלטון".

● **ניל מקאלרוי**, שר ההגנה של ארצות-הברית: "בתקופת החלל יוכלו האנשים להקיף את כדור הארץ במהירות — שעה אחת טיסה ושעה נוספת כדי להגיע להצדה העתופה".

● **הצייר פאבלו פיקאסו**, על הנשים: "אשה היא אדם שיצרה למראה עכבר, אולם יחידי לאב".

● **הסופר יורם מטמור**, בתגובה על רשימת בקורת של עתונאי על מחזהו: "הוא כתב את השמצותיו בכסיות, כדי לא להשאיר עליהם טביעת אצבעות".

● **החרון ירדני מנוסי**, כשהציעו לו להשתתף במפעל חסכון פרט: "חסכון הוא דבר חיובי מאוד. מי יודע? אולי פעם הכסף עוד יהיה שוה משהו".

תִּירוֹן

השוותפה השלישית של הרפובליקה המאוחדת של גמאלי עבד אל-נאצר

הממלכה היהודית ניהלה מלחמה ממושכת עם החב' שים הנוצרים, כשלצד החבשים מתייצבת ביוזנטיוס הי נוצרית. החבשים גברו על החימארים, ואלה קראו לי עזרת הפרסים, אויביה של ביוזנטיוס, הפרסים נענו בר צון — ונשארו כארזונים. הממלכות המקומיות דעכו ונעלי מו. כאשר, במרוצת השנים, הומצא תחליף לדרך-השיי רות מהדו למערב, דרך תימן, שקעה גם הכלכלה של הארץ לשפל אשר ממנו לא התרוממה כמעט עד תיום. האיסלאם איחד את הצריהאי הגדול. אולם גם אז לא איבדה תימן את יחודה, המשיכה להתקיים כארץ מוג' דרת היטב. עזר לא כמעט אופייה החררי, השונה ממי שורי ערב. הנשמים העזים, היוודים מדי שנה בסוף חודשי הקיץ, גם פיתחו בבני תימן הרגלים של ישוב קבוע, בניגוד לשכמי הכדואים הנוודים של יתר חלקי ערב. כיום ידועה תימן, בין השאר, כיצאנית של קפה. מעמדה של תימן, כנקודת-ביניים בין הודו למערב, שוב משך אליה תשומת-לב, כאשר חיפשו האנגלים במאה הקודמת בסיס-חניה לאניותיהם החוצות את האוקיינוס ההודי. הם השתלטו על חור המושלש התימני, ערך, אשר יחד עם תימן היה חלק מהאימפריה העות'מנית חמתי פוררת. כיום מהווה הוצאת האנגלים מעדן מטרה מס' פר אחד למדיניות התימנית — מטרה שבגללה הצטרי פה ארץ האימאם לרפובליקה החדשה של עבד אל-נאצר.

הרומאים קראו לה „אראביה פליכס" — ערב המאר שרת. כי הרצועה, המשתרעת לאורך הפינה הדרומית מערבית של חציהאי ערב, נתברכה בשפע ברכות עלי ידי הטבע. בעוד שכמעט כל יתר השטח, בין ים סוף לבין המפרץ הפרסי, אינו אלא מישטח אינסופי של חולות ושוממה צמאה, תימן היא פוריה ומאוכלסת. שטחה של תימן הוא 120 אלף קילומטרים מרובעים, בערך פי תשע משטחה של מדינת ישראל. על גודל אוכלוסיתה מחולקות הרעות: מקורות ערביים קובעים כי יושבים בה פחות משני מיליון תושבים, ואילו בפיר סום התימני הרשמי האחרון, נקבע אומדן בלתי-בדוק של חמישה מיליון תושבים.

ההיסטוריה של הארץ עשירה בממלכות גדולות ובי תרבויות קדומות מפותחות, שהשאירו אחריהן אתרים וכתבים. אחת מהן היתה ממלכת שבא האגדית, אשר אחת ממלכותיה ביקרה, לרבני ספר מלכים, את שלמה המלך בירושלים. מלכות שבא התקיימה במשך 900 שנה, עד אשר, 115 שנה לפני הספירה הנוצרית, קמו במקומה החימארים, שיסדו מאוחר יותר ממלכה יחדית. ממלכה זו קיימה יחסים הדוקים עם הישוב העברי, שישב בארץ-ישראל אחרי הכיבוש הרומאי, ובכית שיערים נתגלו לא מכבר קברותיהם של יהודים חימאיים רים עשירים, שהובלו ארצה לקבורה.

האורח. סייף אליסלאם מחמוד אל-באדר, יורש-העצר של תימן (שני מימין). על מגדל צוללת מצרית, ערב צאתו לדמשק לחתימת הסכם האיחוד.

אימאם יחיא חמיד אלידין מצא את מותו בפברואר 1948, בהיותו בדרך לאחת מאחוזותיו ליד העיר צנעא. כמה שייכים וראשי משפחות חשובים, אשר סברו כי אחרי שארצם הצטרפה לליגה הערבית ואף נתקבלה כחברה באו"ם, מגיעה להם מידה גדולה יותר של חופש, ארכו לאימאם בעת שנסע במכוניתו, המיתו אותו מיריות. מיד לאחר מכן בחרו באחד מחתניו של האימאם, עבאללה איבן אל-חזיר, הכתירו אותו כאימאם ומלך. הידיעות על המרד ועל רצח האימאם הגיעו לעולם החיצוני רק במקוטע, אחרי תקופה ארוכה. היתה זו ראשית הפעילות הפוליטית.

האימאם של תימן, צאצא הנביא מוחמד, ניתק כל היחסים בין ארצו לבין העולם החיצוני, לא הרשה אפילו למוסלמים זרים לעבור את גבולותיו. הוא אסר על נתיניו להחזיק מקלטי רדיו, כדי שלא יתקלקלו ממגע עם העולם החיצוני. צעדו החשוב הראשון לשבירת הבדלנות החמורה נעשה ב-1945, כאשר הוקמה הליגה הערבית בהשראת משרד החוץ הבריטי. תימן היתה אחת משבע המדינות שהקימו את הליגה, ובצויר זה נראה דגלה מתנופף ראשון מצד ימין. הדגל הוא אדום, עם כוכב לבן בכל פינה, בצירוף כוכב חמישי וחרב לבנים במרכז.

תימן יצאה ממלחמת העולם הראשונה מדינה עצמאית, אחרי שבימי המלחמה סירב האימאם להצטרף למרד הערבי של השריף חוסיין נגד תורכיה. כבר בשנותיה הראשונות של המדינה החדשה תקף אותה שכנה, עבד אל-עזיז אל-סעוד, ראש שבט צעיר וסוער, שכבש בזה אחר זה את נסיכויות חציהאי. עבד אל-עזיז, אביו של מלך סעודיה הנוכחי, כבש את עסיר, המחוז הצפוני של תימן. האימאם חיכה עד 1934, כדי לצאת למלחמה נגד הסעודים. אך במקום לכבוש את עסיר בחזרה, הובס צבאו. אל-סעוד נהג בווחב-לב, כרת ברית-שלום אך לא החזיר את עסיר.

או שולס האימאם אחמד שלטון מוחלט על ארצו. אך סדרי החיים בארץ ההררית הפוריה השתנו במידה רבה ממה שהיו בימי אביו. בעיקר בהנהגת בנו, סייף אליסלאם מוחמד אל-באדר, ניסתה תימן להודות יותר ויותר עם התנועה הלאומית הערבית, צעדה אחרי מצרים כשוו פנתה לברית-המועצות בבקשה לקבל נשק ועזרה כלכלית. כמו מצרים יצאה גם תימן למלחמה באנגלים, כדי לאלצם לפנות את הבסיס הצבאי הגדול שלהם בעדן. עתה, כשהאימאם שבי-הזקן יושב בשקט בארמונו, הצעיד בנו את תימן ככרת-דרך ארוכה, עלידי צירופה לאיחוד הסודר-מצרי. ממדינה מנותקת ושכוחה, קפצה תימן תוך חודש אחד אל מרכז הבמה של המאורעות הפוליטיים והצבאיים במרחב השמי.

ד אשר הספיק העולם לשמוע על רצח האימאם יחיא, כבר הספיק האימאם החדש להפסיד את כסאו. בנו של האימאם הנרצח, סייף אליסלאם אחמד, גייס את בני משפחתו ואוהדיהם, פתח לרחחה את שערי האוצר של אביו, למימון צבא גדול בעיר תעז. בראש צבא זה, שהיה מצויד בעיקר ברובים ישנם ואשר התקדם על גבי סוסים וחמורים, או ברגלים יחפות, עלה סייף אליסלאם על צנעא הבירה. הוא הצליח ללכוד את האימאם החדש חיים, כאשר יחידת המשמר של ארמונו עברה לצד הבן הנוקם. ב-8 באפריל 1948, 50 יום בלבד אחרי שהועלה לכס המלכות, הוצא איבן אל-חזיר להורג, בטכס עריפה סומבי, שהבהיר לעולם כי תימן עונדה חיה בתקופה של מלחמות השבטים מימי מוחמד.

אכתדוק פרותי

התקלקלו בחצוצאלה. למה, תמהני, הן יכולות להתחנן?
★ ★ ★
דן בן אמוץ אומר

(1067/27):
"בידענו את תרומתך הגדולה, ההקרה האישית מעל לצו החובה ומלחמת הקר דש הנואשת, המתנהלת עלייך במדורך למען פריקת עול כבלי חושים מחומרים (תרתי משמע. לשון הומור והימור) ולמען מקורות קורנת אור במונגניות הצברית המתחדשת, הגנו סוגים אליך. אנא, צרפנו לרשימת מועמדיך הפוטנציאליים.
... מה אנו מחפשים — איננו יודעים. אף על פי כן, נמאסו עלינו כל הסאגאניות למיניהן, כל הדמויות האלהיות אשר לא גוף ולא דמות הגוף — שלא לדבר על נשמה — להן. שכענו מס' שפתיים אדמדמות ולזות שנים מפורכטי חידורן...
... דן בן אמוץ טוען שהוא יודע את מקומה של האשה בחברה המודרנית, ואפילו בלילה. לשעצמי אסתפק אם אמצא את הנערה שתעזור לי למצוא את עצמי, ולא איכפת

רק תקליטי רוק'נרול ושירים פופולאריים: ספר על אסטרטגיה צבאית לאחד הידוע כמשתמש מובהק, ורומן משרות סוחר דמעות לבחור קשוח; ספר על כיצד להיות מזכיר טובה לאחת שלבעלה יש כזו, ומספחת תחרים עדינה לאמנית בוהמית.

★ ★ ★
עליונים, רציניים, והעיקר...
הן עליונות וכולם אומרים שהן כלל לא מכוערות והן שביעיסטיות תליאביות (1067/28). וזו, סבורות הן, סיבה מספקת לרצות להתחדש אל שני סטודנטים הלומדים בכל ימות השבוע בטכניון או בירושלים, והבאים לסופי שבוע תליאביות. הם צריכים להיות, סלחו לי על הביטוי, עליונים ורציניים כאחד, והעיקר... שידעו ולייף. ומה שיותר חשוב שיהיו אמיצים ובעלי דם ויצרפו את תמונותיהם."

★ ★ ★
אנושי, פחות או יותר

כל בנות כתתו נמאסו על (1067/29) בן הדל, משום שהן "לא יודעות דבר, חוץ מלימודים כמובן. אינני יכול למצוא שפה משותפת אתן." הוא אוהב מוסיקה, ריקודים, קריאה, צילום, ויכוחים, ובכלל — כל נושא. והוא רוצה להתכתב עם נערה בכת 16-17. עם פרצוף אנושי. הוא מבטיח לה שקומתו בינונית ושלא יאכזב אותה. אם אתה באמת כל כך נפלא כמו שאתה רוצה להישמע ממכתבך, מה אתה רוצה במדור שלי? כתוב אל לילי: היא הממונה על הבדיחות אצלנו.

★ ★ ★
לא פרצוף בובתי

(1067/30) רוצה אותך נאה, אך לא עם שפם מהודר או פרצוף בובתי. היא רוצה אותך חברותי, טובל, רציני, מעמיק ויודע לחיך. היא בת 20, חנינית, שונאת גורא בילויים סלונים, מעדיפה בילויים בחברה מצומצמת. למה אתה מתכה?

טפשעשרה על סרטי השבוע

מה עשיתי אמתול בערב? אל תשאלו. סתם קילקלתי לי ערב. הכל בגלל איציק. הוא סתם אותי לחן. איזה סרט על המערב הפרוע, הדוקרוב הגורלי, או משהו כזה. עם קירק דוגלאס ובורט לנקאסטר. החמור הזה יודע שאני שונאת סרטים כאלה. אני שואלת אותו, מה יש לראות בסרט כזה? יריות, מכות, מנהלים וטובים והמון הרוגים. וכשיש אפילו רומאן באמצע, זה לא מעניין. כי הבחורות בסרטים האלה תמיד לובשות שמלות של המאה שעברה, לא ב' מודה, ואי אפשר אפילו לראות איזו שמלה או תסרוקת מעניינת. תמיד אחת מהן מסתובבת בבית המרוח וחושבים שהיא מושחתת, אבל בסוף מתברר שהיא לא.
על מה הסרט הזה? אל תשאלו אותי. אני לא יודעת. ישתבתי כל הזמן ורחתתי. הרגיו אותי שהוא לא שואל אותי וקונה כרטיסים מראש לאן שמתחשק לו. לא נתתי לו לחבק אותי. שידע לו.

אני אוהבת סרטים כמו פייטון פלייס למשל. המון בעיות, המון אהבה, שמלות נחמדיות. קראתי גם את הספר. יש שם המון נבזיות. אבל את זה אי אפשר להכניס לסרט. יש שם אפילו בעייה כזאת על הנוער האמריקאי, זה שהם מתנשקים במסיבות וזה... והמון פעמים אומרים שם את המילה "מיין". פעם ראשונה שאני שומעת את זה בסרט אמריקאי. מין מין מין. לנה טורנר היא שמה אמה של נערה בת 15. היא עוד די יפה, את יודעת... הגוף שלה כבר לא כל כך, כלל הפנים! טוב, אני יודעת שמאפרים אותן גורא, בכל זאת... והיא לובשת שם שמלה אחת נחמדה גורא, כותי בד' קלש עם סרט אדום.

ויש שם אחת שהאבא החורג שלה אוגס אותה והרופא עושה לה הפלה, וכשהיא הורגת אותה, הוא מספר במשפט למה — לא הרופא, האבא. את לא מבינה מה שמדברים אלייך? היא לא רצתה את הרופא, את האבא. ויש שם אחד שקשור כל הזמן לסניור של האמא שלו והוא פוחד ממנה גורא, או כשמכריזים על המלחמה העולמית השנייה, הוא קם ומתגייס לצנחנים והוא חוזר גיבור גורא. והבת של לנה טורנר רוצה לכתוב ספרים. גם לי אמרו פעם שכדאי לי להעלות בכתב את מה שאני חושבת. אחד, במסיבה בכריסטמס.

מה שאני לא מבינה, זה מדוע, אם הכל מתרחש שם לפני המלחמה העולמית השנייה ובזמן המלחמה העולמית השנייה, השמלות הן כמו שעששיו במודה? או הלכו עם שמלות קצרות גועליות וריפוד בכתפיים, ולא היתה תסרוקת בגנה כמו שיש ללנה טורנר. יש לי גורא עין לדברים כאלה, בחיי, כשאני קוראת לפעמים את הביקורת בעתונים, אני אומרת לעצמי לא פעם שגם אני יכולה לכתוב ביקורות על סרטים. על סרטים. כל אחד יכול לכתוב ביקורת על סרטים.

ציפור קסנה לחשה לי...

ידידי אורי סלע מצא שם חדש לדן אלמגור: דן אלגור... "אם במועדון חתיאסרון שרים קאליסטו, כי אני שלא אשיר שירים כאלה?" טוען ישראל יצחקי, המתגעגע חזרה פאריסה... בקרוב תוקם תחנת גיוס לחתיכות ברווז בשביל לגייס אותן לקורס דיילות מיוחד באל"ע, אם לא תמצאנה עשר החתיכות שתבואנה מרצון הטוב. מסתבר שהאוסף האחרון הצטיין אולי באינסלקס, אך לא כל כך בהופעה. יש לי הרשם, שכל החתיכות שנכשלו עד עתה, הוכלנה להתקבל כמו כלום.

נערת השבוע

יש לה ראש בלונדי וצמה גייגנית ואל תשאלו אותי איך זה, וגם אותה לא, משום שהיא תאמר לכם שזה דווקא טבעי. חוץ מזה שמה רחל טפר. היא עוד בת 23, גונת עם כל הכרנך בדבר, ונושה את זה משום מה בבאר-שבע.
כשפגש בסבוע היא חזלה להיות גונת, תוכלו למצוא אותה בתליאבי, אבל לא בכסית. אם כבר תמצאו אותה, היא תספר לכם איך שלמדה בבית ספר בחדרה יחד עם דני זיידל, ואין שפעם בכתה ו קיבל דני סטירה מהמורה וחושש לו את הלחי השנייה. האיש מוצת לא אמר לו אז שום דבר, בעצם, גם היום לא.
למה הגונות והמורות, בוכות שהמשכורת לא מספיקה להן, אני יודעת, אם אפשר לחסוך כסף לנסיעה לחוץ לארץ, כפי שעשתה רחל. ישנו הכסף וישנו חוץ לארץ, חסר רק בן זוג.

לי אם ביום או בלילה. כמובן שאעדיף אם תעשה זאת במשך כל היממה. אך ידוע לי שדבר זה דורש כושר הס' תגלות לשינוי אור ואורלוגין — תנאים שאינם בנמצא במקומות כשלנו. בקצרה: דרושה מראה השונה בתכלית שינוי ממראות רגילות. עליה להיות אף נחונה בקרני אטום ורנטגן, אשר יחדרו אל תוך צוקי לבבי...

"המראה שבידי מראה קלסטר עייף, מאובק באבק סוסות גנביות, וצבעו אמר כעכברי שרות פלשת. עיניים אטקסיות סיות, חסרות הילת צנחנים וזוהר סטודנטים לרפואה, גיבסות מתוך ערפל קרניה של המראה. והמראה רוטטת בידי כמחפשת את שבריה, את החומר אשר יאחה שנית..." (1067/27) שלח, בשם אלוהים, מהר את כתובתך, לפני שאוצף מכתבים למכביר בשבילך.

★ ★ ★
חשבתם פעם על אסנות קניית חמנות? נתקלתי בה רבות בעת האחרונה. ימי הולדת. פורים. ימי שנה למינהם. חנוכות בית. והגעתי למסקנות אשר, אני מקחח, תהינה שמוסיות גם לכם.

לנערה או אשה מכוערת אני נוהגת, בדרך כלל, לקנות מערכת קסנה של כלי איפור. לחתיכה יפה וגאה — סיגר טבח חמוד, ספר ביטול או כתבי ברל. כפתורי שרונים מחודדים לבחור מתהלך בבגדי חאקי, מקסרת לאחד שאינו מעשה, ספר שירים דק ורב רושם לאחד שעבר לבית מחוץ לעיר והמנסה לטפח גינה. ספר השירים מכיל שמות של כל מיני פרחים או צמחים ידועים. כיצד לרכוש ידידים והשפעה בחברה לאדם שנימוסיו חס ללא דופי: תקליט אר'נגן של הפונות לבאגן בביצועו של אלברט שמיציר, לאחד חאוב

אם אשה ואם לשני ילדים יכולה להתפנות כדי לכתוב מכתב כזה אלי, הרי מגיע לה לנחות שאפרסם אותו, למרות שהיא אומרת כמה דברים בלתי נעימים עלי, בלי מורא ובלי משוא פנים. אם גם אתם, כמות, חושבים שאני מיותרת, אל תחששו לומר לי. אני אתפטר, כמובן. מאחר שיש לך זמן להתפנות לכתוב אלי, בבירתי האל-מונית, אולי תתפני גם, בין שאר עיסוקיך, לדאוג לכתוב שליך?

ואלה הם דבריה:
"דבר אחד הייתי רוצה לדעת. לשם מה נועד מדורך? לשמש גשר לאלה הרוצים להתכתב, או להפוך את מכי תביהם ללעג? אם נתברכת בקשרון לחיות עוקצנית כל כך, מדוע עושה את זאת דווקא במדור שאת עורכת אותו? אינני מתקננת להשתמש אי פעם בך לשם התכתבות, כי אשה נשואה אני ואם לשני ילדים, אך מדי שבוע, בקוראי את מדורך, מתמלאת אני רוגז ומרחמת בכל אלה הכותבים אליך."

האם אינך יכולה לפרסם את כל המכתבים כלשונם בלי להוסיף כל הערות משלך? מוטב שתעשי זאת, כי הצורה בה את נוהגת כלל לא יפה. את פשוט לועגת לכל מכתב, אם הוא רציני או לא, אם הוא מצנחן או מורה, מקיבוצניק או תלמידה. לכל אחד ואחד את מוצאת משהו כדי לשלוח חץ. האם זו היא המטרה שנסלת לאצמך?
"ואם רוצה את לדעת עוד משהו, מאז ומתמיד התייחסתי למדורך כאל מודעה של עתון יומי המתפרסמת משדכנות מסוימת. כזה הוא הרושם המתקבל מקריאת המכתבים. כי בכל מה שכותבים הצעירים הללו, המטרה היא לא הת-כתבות, אלא היכרות."

ויעוד משהו: מדוע החליפו את תמונתך בראש המדור? בקודמת את הרבה יותר נחמדה ועושה רושם לטובת-לב, בעוד שבזו, אפך מורם יותר מדי ומגלה את פרצופך ואופיך האמיתי."

★ ★ ★
ימאים בדי עגידים

"את מכתבי זה הגני פותח מעל גלי הים הנועף, בשם שלושה המכנים את עצמם ימאים (1067/23) בגלל שגורל משותף ריכו אותם על אחת אניות הצי המסחרי. אין אנו ימאים המשתייכים לסוג הפירטים, עגילים על האוונטים או כתובות קעקע על חלקי גופם, ומבלים את זמנם בשתייה במועדוני לילה וזולים. לזה עוד לא הגענו."

"ביקרנו ברוב חלקי העולם ומנמליו שבוענו די. לכן כותבים אנו אלייך, שתעזור לנו למצוא שלוש נערות ש' קורבנה אותנו למדינה במרחבי הימים. רצוי שהבנות תהיינה קיבוצניות מסביבות חיפה, או מחיפה עצמה. הגנו בחורים צעירים שמראנו החיצוני אינו מבייש את ימאי ישראל בת' פוצות. גילנו המשותף ששים ווש. ילידי הארץ, בוגרי בית-ספר ימי, תכנונו אשר הסכמנו להתכתב אתנו צריכות להיות בעלות אופי יציב, כי בנות ללא אופי מסתובבות למכביר בכל חלקי העולם."

★ ★ ★
דווקא לא רעה

(1067/24) רוצה שאומר עליה שהיא דווקא לא רעה. טוב, אמרתי. אבל זה לא סימן שאני חושבת כך. תארו לכם שהיא בת 17, תלמידת תיכון ורוצה להתכתב עם סטודנט גבוה, נחמד ותליאבי כבן 18-20.

★ ★ ★
נברוטיות דביקית

דעי לך (1067/25) הוא בוגר אוניברסיטה, ולכן היה זה רק טבעי מצדו לכתוב מכתב כשלו. הוא רוצה להתכתב עם נערה בת 18-21, מתהיה רצינית, אבל יחד עם זאת בעלת חוש הומור. אחת שהרוקנרול והקאליסטו זרים לרוחה ואופיה, והמתייחסת למכתבים המתפרסמים במדור זה של רותי כאל מכתבים ספשיים ובנאלים, הגובלים לעתים עם נברוטיות דבילית ב'99 מהמקרים."

את עצמו, אני מבינה, הוא מייחס לאחוז ה-100. אגב, הוא רוצה שתהיי גם בעלת זיקה למדע, לומדת או שואפת לקראת לימודים אקדמאיים.

גילו הוא רק שלוש מגילו של ראש חממשלה, אך לעומת זאת הוא גבוה ב'10 ס"מ מנאפוליאון, אך לא גדול ממנו.

★ ★ ★
רקדן באלט חוז זה חרוקד על בחונות.

★ ★ ★
באך בונצואלה

אני חושבת שאם אחליט פעם לנסוע לקאראקאס, הנציר אלה, לא תהיינה לי בעיות — יש לי שם מושבה כל כך גדולה! אליה הצטרפו השבוע גם שתי ישראליות (1067/26) שאינני יודעת בדיוק מה הן עושות שם ולמה. אבל הן חוזרות בעוד ארבעה חודשים.
עד אז הן רוצות להתכתב עם שני בחורים ישראלים אהבה טיול וכיף, בני 18-23. הן רוצות שיספרו להן הכל אודות ישראל במכתביהם. וכמובן — תמונות. הן חובבות את באך וביזה, טיולים וכן קריאת מה שהן מכנות בשם ספר טוב.
הן ראו משום מה להוסיף, ב'נב', שהן עדיין לא

דואר רשום

בירושלים, קנתה מזל גלון דג-מלוח
בחנוות המכולת, פתחה אותו בביתה,
מצאה צנצנת קטנה ובה פתק שנשא דרישת
שלום מצעיר המתגורר בנויפן, גרמניה.

בתִּיאָבִיב, הכתיר יעל־המשמר את הידיעה על הודעת ראש הממשלה ב־כנסת, בפרשת מטוס הנשק, בכותרת „המטוס שנעצר נועד לדרום־אמריקה — לא לחנ־צואלה“.

באילת, אחרי שתלבושת הכדורגל של קבוצת בית"ר אילת נשרפה בדליקה שפרצה במועדון, קיבלו כדורגלני בית"ר תלבושת מקבוצת הפועל המקומית, עלו ל-
שחק נגד הפועל יסבחה, הפסידו 7:0.

בתל-אביב, התלונן גבר בן 24 במש-טרה, כי קנה מאלמוני שקיז-אהבה, תוך הבטחה שאם ישתה ממנו תחזור אליו וצרתו שעזבה אותו, שילם בעדו 5 ל"י, ששה ממנו במשך שבועיים והנערה, לא חזרה אליו.

רמת־גן, אחרי שמרים מובשוביץ' הת' לונגה במשטרה, כי מסרה במתנה מעיל לקבצנים וזוכרה במאמור שהחביאה במעיל 500 ל"י במזומן ואלפים ל"י בצ'קים, אספה המשטרה את כל קבצני העיר, גילתה שלושה קבצנים שחילקו ביניהם את הכסף.

בת־אביב, ברחו שני קופים מגן־ה-
יות, חדרו לדירתה של גוטה אטינגר דרך
המרפסת הפתוחה, החלו לשבור חפצי־בית,
חזרו בשקט לכלובם אחרי שעובדי גן־החיות
ביקשו מהם זאת באדיבות.

בירושלים, עבר חמור את הקוים, נכנס לתוך שטח ההפקר, סירב להישמע להוראות אנשים משני צדי הגבול לעבור אליהם, ונשאר בתחך.

בהרי"טוב, התברר כי צוות פועלי מסי לתהברזל במקום מורכב מעשרה אנשים, ששם המשפחה של כולם הוא כהן, מבלי שיהיה כל קשר משפחתי ביניהם.

בתל-אביב, הציע מצחצח-נעלים ברחוב דיזנגוף את עזרתו לחיגות פורים, הכריז כי יצבע את פני לקוחותיו במשחת-נעליים, תמורת תשלום של 200 פרוטה בלבד.

קולומבוס, ארצות-הברית, אחרי ש-
מטוס קונסטיילישן נחת נחיתת-אונס, מיהר
המשטרה להוביל במכונית את מהנדס
הטיסה של המטוס לבית-חולים, שם התברר
רק אחרי 24 שעות, כי האיש סובל ממחלת
אזיר.

ב חִיפָה, פשט סמל המשטרה אוטו פריד
את מדיו כדי להפוך לשופט כדורגל,
גילה בתום המשחק, כי אלמוגי גנב את
נעליו.

בלירם, בריטניה, הכריזה המסורה על מתן פרס למי שיביא לתפיסתו של ה-אסיר הבורח טרנס קסט, שעל זרועו הימנית מקצועעים דגל ונשר; על זרועו הימנית מקצועעים לב, גוף נצרה והשמות רזו ורות מלפנים ודגל ועוגן מאחור; ושתי צפרים על שתי בהונותיו.

המשזרים הבאים עלולים להיות בעלי
ענין. שינויים אפשריים.

● **מלכודת** (קול ישראל, יום ד', 20.00) — המפקח רוסמן ועוזרו עזרוני, פותרים את בעיית האונס ברחוב דינגוף בתל-אביב.

● **צילילים ואנשים** (גלי צה"ל, יום ד', 20.30) — סיפורו של דוד אויסטראך, כתוב בידי מיכאל אוהד, מנוגן בידי דוד אויסטראך.

● **שני שערים** (גלי צה"ל, יום ד', 21.15) — שתי יחידות צבאיות קולעות לבול, בתחרות של חריפות וחדות לשון.

● **זה עתה הגיע** (קול ישראל, יום ד', 22.30) — לקט תקליטים חדשים שהגיעו לאולפן, ערוך ומוגש בידי דרור בן אבי ויורם רונן, שני נציגי הזוגות החדשים של סוזן ישראלי.

● **שלושה בסירה אחת** (קול יש-
ראל, שבת, 11.30) — שדור מורחב מהקלטת
הסירה באולם הסניגין בחיפה. ארבע חרי-
ציות פרי מכונת הכתיבה של דן אלמגור,
שאלות על מזג אוויר ומצב רוח.

המאזין הזהיר לא יפתח את מקלטו ב־
תאריכים ובשעות המפורטות מטה, פן יטבע
בגלי השעמום.

● **האזרח רוצה לדעת** (קול ישׂ-
ראל, יום ד', 20.20) — בית סוקולוב פותח
את שעריו לדברי חוכמה מפי אנשי שררה.
תוכנית שמשלם המיסים הישראלי מממן את

הקלטתה, כדי שגם לעתונאים יהיה מה לומר.
 ● **בשדה האמנות והתרבות** (קול
 ישראל, שבת, 17.15) — המס שמנהלי קול
 ישראל משלמים כדי להיות ידועים בציבור
 הרוח.

* היום היחידי בשנה בו אין משדרי קול
ישראל פועלים.

ש. שפ

טיפול מיוחד לפי שיטה חדשה ובעזרת מכשירים
חדשים ביותר מאפשר
א. הפסקה מוחלטת של הנשירה
ב. גידול של שער חדש

בהנהלת מר א. רובין, ביוקוסמטיקאי מדופלם
תל-אביב, רחוב פינסקר 2, טלפון 22128

20 סיגריות 280 פרוטה אחים בז'רנו בע"מ

הערות=שוליים

מה גרם לסיכסוך בין משרד החוץ ומשרד הבטחון?...

...ששמעון פרס מתעסק בכל דבר חוץ מבטחון.

★ ★ ★

בכנסת הוצע לשנות את שמות המטבעות הישראליות...

...משנה שם משנה מזל?

★ ★ ★

איך ייקרא משחק המפלגות, מסביב להעלאת המיסים העירוניים?...

...גילוי-עיריות.

★ ★ ★

בן-גוריון הודיע בכנסת, שהוא אינו יכול להבין כיצד לא התייצבו בני הרב נסים לדגל...

...למה להם דגלים, כשיש להם נסים?

העולם הבא

בעריכת לילי גלילי

מוזמנים משתתפים. אחד הקוראים המשתתפים בעמוד זה יזכה מדי שבוע בפרס של 10 ל"ה הזוכים השבוע, יוסי ואמיק אסיית, קיבוץ גבולות.

גן חיות

לשני הסיפורים הקטנטנים האלה יש רק דבר אחד משותף — שניהם נוגעים לחיות. ובכן: בגינה אפריקאית התעוררה יום אחד לביאה משנתה וראתה את בנה — גור אריה מפוסם — רודף אחרי אדם מסכן מסביב לעץ. היא צעקה עליו: "כמה פעמים צריך לומר לך שאסור לשחק עם האוכל שלך!" המעשה השני קרה בתל-אביב. בנוסף פורים מוצלח, בלט אחד המשתתפים בתחום פושט מושלמת של סוס. הוא לא רק נראה כמו סוס, אלא גם התנהג כל הזמן כמו סוס — אכל קש, עמד על רגליו האחוריות, דהר סביב האולם. כמובן שהוא זכה בפרס הראשון לתחפושות מוצלחות. ורק אז, כשבאו לתת לו את הפרס, גילו שהוא באמת סוס.

ספר לסבתא!

אזרחי המדינה מתבקשים בזה לבחור מבין הרשימה הבאה את עשרים המאורעות החשובים ביותר, לדעתם, מאז קום המדינה.

- (1) המענק האמריקאי הראשון.
- (2) המענק האמריקאי השני.
- (3) המענק האמריקאי השלישי.
- (4) המענק האמריקאי הרביעי.
- (5) מר דויד בן-גוריון עמד על הראש.
- (6) מר דויד בן-גוריון עמד על הרגליים.
- (7) ראשי ממשלת ישראל קיבלו דוד ג'ייס 1957.
- (8) נבחרת ישראל הפסידה בכבוד נגד הרוסים.
- (9) נבחרת ישראל הפסידה בכבוד נגד החלשים.
- (10) ד"ר שלום צילם את הגב' שלום.
- (11) נפתח היכל התרבות, במעמד מיטב השמלות של ישראל.
- (12) רוגוזין התרגז.
- (13) רוגוזין התפייס.
- (14) קפה פילץ נרכש על-ידי מפא"י.
- (15) שמעון פרס נאם עוד פעם.
- (16) דזירה תורגם לעברית ונשלח למר משה שרת על-ידי מר אריאל אלי-אשחילי.
- (17) זיוה שפיר הפכה את שמה לזיוה רודן והופיעה במשך 25 שניות מלאות בסרט לצדו של קלארק גיבל.
- (18) סגן ראש עיריית טולוז הגיע ליש-ראל והביע את רגשי הערכתו ה"יוצאים מן הכלל".
- (19) צליחת לה-מאנש.
- (20) משלוח שאלון זה על-חשבון משלם המיסים.

כי תצא למלחמה

מאת פרידריך קארינתי

ושנאת לעצמך כלרעך.

★ ★ ★

"נורא!" אומר האזרח האיטטניס — "כל החיים הם פחד אחד גדול. האוויר מלא חיידקים. אוי, 'אולי יזבק בי אחד מהם!"

★ ★ ★

"שמע, חביבי, אל תלך לבדך כלילה באותו המקום העזוב והשומם. הרי עוד תרצח את מישוה!"

★ ★ ★

יש לי שפן בית נחמד, שכולנו אוהבים אותו מאד. רוצה אני לטפף אותו קצת — והטיפף מתחמק מפני אל תוך השיחים שבגני. אלא שאני תופס אותו, חוסף אותו באוזניו, זורק אותו באוויר, ססית אותו אל הקרקע ומדוץ את גול גולתו הספישת, על שאינו מבין ואינו רוצה לדעת שאני רוצה לטפף אותו קצת.

★ ★ ★

מזר, החוק אומר שאורח אני. התחנני — שצרכן אני. האשה — שבעל אני. הילד — שאב אני. הממשלה — שאורח מרוצה אני. האופוזיציה — שאורח בלתי מרוצה אני. הסנדלר — בודק בראש וראשונה את רגלי. הכובען — את גולגולתי. המניקוריסטית — את ציפורני. והתליין, אולי, את צווארי. ולבסוף עוד באה המורדת ואומרת שחילל אני. ואני מסרב ומוחה בכל תוקף: אני — בן-אדם! מה אתם רוצים ממני? אינני לא כלי-שחמת ולא כדור ביליארד ולא קלף-משחק. חכו רגע, חידול! איני אלא איש כמובן, לא יותר וגם, לכל הפחות, לא פחות מכך!

★ ★ ★

מה אפשר לעשות בבני-האדם? אם תשאל כל אחד מהם אם רוצה הוא במלחמה, יענה לך בגועל: לא! לא! וכשעה שמישהו מאסף אותם בהמון, הרי צורחים הם בגרון נחר: "תחי המלחמה! מוות לאויבי!"

★ ★ ★

יש לי הצעה מצויינת איך לחסל את המלחמות: תיקון בלשני קטן. למחוק מלה אחת ויחידה מאוצר הלשון, את המלה "אנחנו". "אנו דורשים מלחמה עד לגזענו!" — סליחה — לא "אנחנו" כי אם רק "אני". "אנו גילחם עד טיפת דמנו האחרונה!" — סליחה רק "אני". "אני אלחם, אני!" ולבסוף: "אנחנו ניצחנו!" — סליחה. לא "אנחנו". אנחנו לא ניצחנו כלל.

עברית: אביגדור המאירי

חלוציות - ופיגורה

מעשה בעלמה חנינית,

חמודה, מעשית, עניינית.

אך לכל זאת, מוכן,

רק חסר פרט קטן:

גיורתה שמנמנה כחבית.

היא הלכה למכון התעמלות

שם עשו לה עיבוד וחיבוט.

סובבנה כרת

אך לגוף לא איכפת.

משקלה — הוא נשאר בשלימות.

היא הרימה עשרות משקלות,

היא בלעה אבקות וגוללות.

אך דבר לא עזר,

משקלה לא חסר.

והחיפץ: הוסיף לעלות.

לבסוף העלמה המנופחת

לגבולות הצטרפה היא כנחת.

ואכלה במטבח

של משקנו, וכך

גיורתה היא כיום כשל מחט.

יוסי ואמיק אסיית, קיבוץ גבולות

מאגדות ההתיישבות העובדת

כד קטנטן פיצ'פון כזה

אגדת חנוכה. מתוקנת ומעודכנת לפי רוח תשי"ח: פעם-פעם, לפני הרבה שנים, בחנוכה, היו יחנים. היוחנים היו אנשים רעים גורא, כי הם באו למודיעין ואכלו שם... אכלו שם חזיר (או למה הם אנשים רעים, צלילה?) בא מתתיהו, שהיה הכי חשוב בקיבוץ שם וקרא: "מי לאדוני — אלי!" ותיכף באו כל החברים למחסן הנשק ונלחמו ביחנים — מעטים נגד רבים. כשהם באו לירושלים, היה שם לכלוך כזה, שזה איום! בבית-המקדש היה הכי מלוכלך, כי היוחנים לא שמרו על הנקיון בכלל. אפילו חשמל לא היה שם, אפילו גפס, אפילו שמן לא היה, אפילו בשביל המנורת-חנוכה שהיתה שם. כל הכדים היו שבורים לגמרי ויהודה המכבי וכל החברים וכל האחים שלו לא ידעו מה לעשות. עד — שפתאום, מאחורי הדלת, הם מצאו כד קטנטן, פיצ'פון כזה, הכי קטן שיכול להיות בעולם, עם סמל עליו. או כל היהודים כל-כך והדליקו נרות ושרו "סביבון סובי-סובי" ו"שימו שמן" ושמנו את השמן במנורה, והשאירו קצת, שזה יספיק לשמונה ימים, וזה היה החגיגה-חנוכה הכי יפה שהיה — עד היום הזה. ובעד זה אנחנו חוגגים את חג החנוכה.

מין בתרון שכזה

מתוך דו"ח שפורסם בעלון משק להבות הבשן, על פעולות החוג לבעיות ה"סוציאליזם בימינו": ...סקרנו את מצב הקאפיטליזם בימינו, הבהרנו מושגים (מן המזרח ומן המערב), כגון התיישבות מעמד הפועלים, ופתרונות לפי קינסי לסתירות הקאפיטליזם.

